ترجمه سیوف القواطع

(اشبو کتاب مستطاب بیك ایکیوز سکسان سکز سنه سنده)
(دار الفنونده رسالت ونبوتك صنایعدن معدود اولدیغی ادعای باطلی)
(ایله ساعی بالفساد اولان بر مفسدك لقاآت مضره سندن ساده دلان)
(مسلمین میانه سنده حاصل اولان سوء تأثیرك محو وازاله سی)
(ومرقومك طرف شرعشریفدن ترتب ایدن جزای مایلیقنك)
(ایضاح وارائه سی ضمننده با ارادهٔ سنیهٔ جناب)
(خلافتپناهی درسوکیلی قلبه لی سماحتلو خلیل افندی)
(حضرتلری طرفلرندن تاریخ مذکورده تألیف)
(بیوریلوب کرك القاآت مضرهٔ مبسوطه نك وکرك)
(دین اسلام علینده بولنان سائر بالجمله منکرین)
(فلاسفهٔ ترهات ومخالطاتنك عقلی ونقلی)
(اوله رق بر صورت حکیمانه ده رد وجرحی)
(ومثللو لرحقنده لازمکلان مجازات)
(شرعیه نك بیاننی حاوی بولنان)
(نسخهٔ مبروکه نك ترجمه سیله)
(اکا متفرع بعض)
(منافع وفوائدی)
(حاویدر)

(مترجمی)

TBMM KUTUPHANESI

ترجمهٔ سیوف القواطع

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد وسپاس ❁ وشکر بی قیاس ❁ اول آفرینندهٔ کون ومکان ❁ تنزهت ذاته عن الشبیه والنقصان ❁ تعالی وتقدس حضرتلرینك درگاه عظمت پناهنه سزاوار عرض وتقدیم درکه ❁ سمار اقطار جهانی ظلام جهل ونادانیدن تطهیر ❁ وکافهٔ مخلوقاتنی نور ایمان واسلام ایله تنویره ❁ ارادهٔ صمدانیه سی شرفتعلق بیوریلهرق تفضلا وکرما ذات شامتیمت آیات محمدی ❁ وجناب رحمت سمات احمدی یی ❁ کافهٔ عالمینه رسالت ونبوتله بعث وامرا ❁ و بو یوزدن جمیع جهانی شرقًا وغربًا نور هدایت دین مبین اسلامیتله روشنا ❁ و بو صورتله هدایت یاب اولانلره ❁ وکافهٔ عباده مسند جلیل نبوتك و بو مسندله شرفیاب اولان انبیای عظام علیهم الصلوة والسلام حضراتنك هر بریسنك نزد الوهیت حضرت ربانیده علو وعظمت قدر وشانی اعلا نا ❁ وتوقروه ❁ جملهٔ بلاغت پیراسندن نمایان اولان ارادهٔ الهیه سنی تبلیغ وانبا بیوردی ❁ و بناء علیه وجوب توقیر

(واحترام)

TBMM KUTUPHANESI

واحترام انبیای کرامی جمله یه دو یوردی ﴿ وکلدستهٔ صلوة بیغایه ❁ وازهار بستهٔ تسلیمات غیرنهایه ❁ خلقت محمدیه علیه افضل التحیه سی باعث ایجاد کونین ❁ و بعثت و رسالت احمدیه علیه ابلغ التحیه سی عامهٔ مخلوقات ایچون سبب سعادت دارین اولان سید الانبیا ❁ پیغمبر خاتمیت آرا ﴿ محمد مصطفی ﴾ علیه اکمل الصلوة واجل التحایا ❁ افندمز حضرتلرینك روضهٔ مطهرهٔ فلکسفرسا ❁ وحجرهٔ معطرهٔ جنت آسالرینه ❁ بیدیر واحرادرکه ❁ ذات رسالتسماتلری خطاب مستطاب ﴿ وما ارسلناك الا رحمة للعالمین ﴾ ایله رهین ابجال ❁ ونور بعثت احمدیه لری قاطبهٔ عالمینه رحمت بیهمال ❁ وموجب سعادت تأمل اولمشدر ﴿ وصنوف ترضیه وتکریم ❁ آل واصحاب کرام ❁ واحباب واتباع ذوی الاحترامه شایسته و بجادرکه ❁ تقویت امر دین ❁ وتمشیت احکام شرع مبین ❁ اخورنده بذل مال وجان ❁ وابراز مآثر شجاعت وتوان ❁ ایدرك امر جهادی ایفا ❁ وتکثیر امت مرحومه یه صرف مقدوراولمق ❁ پیورمق تشریفات موفقیت آیاتیله من عندالله معزز اولمشلردر ﴿ اما بعد ﴾ بوتراب اقدام علما ❁ واعتراف دارماء ذلال رضای خدا ❁ السید محمد خیرالدین الفیضی الاستانبولی ❁ انالله الله الی لطفه الخفی والجلی سایهٔ معارفپیرایهٔ شاهانه لری مایهٔ امن وامان ❁ وعواطف عالمشمول شهنشاهانه لری مبذول مفارق جهانیان ❁ عمدهٔ خواقین دوران ❁ وخلیفهٔ رسول رب منان ❁ معزالملة والدین مذل الاعداء المتمردین ❁ فرازندهٔ رایات سروری ❁ فروزندهٔ مشکوة پیغمبری ❁ محصن ارکان دین احمدی ❁ مرصن بنیان شرع محمدی ❁ صبای مهب مرحمت ❁ ضیای مشرق معدلت روح جسم عالم ❁ ولی نعمت عدالت متقیت امم ❁ اسوهٔ سلالهٔ

سلیله عثمانی ❁ نخبهٔ خاندان نبیله خاقانی ❁ السلطان الغازی عبدالحمید خان ثانی ❁ ایده الله تعالی بتأییداته السبحانی ❁ پادشاهمز ولی نعمت بیمنتمز افندمز حضرتلرینی همیشه کافهٔ کدورات کونیه دن مصون و محفوظ اولدقلری حالده رونقبخش طربسرای صحت وعافیت ❁ وزینت افزای نزهتکاه امن وسلامت ❁ اولهرق الی آخرالدوران بیضهٔ بیضای دین مبین ❁ وحامیهٔ دلکشای شرع متین ❁ حافظ وحامی بیورلمق تجلیات جمالیه ❁ وتشریفات نصرت آیات اجلالیه سیله مظهر نصرت الهی ❁ وکامیاب توارد تأییدات نامتناهی ❁ بیورلمسی تضرعاتنی رفع بارکاه جناب پروردکار ایلدکدنصکره شو وجهله افادهٔ مرام ایدرکه کندمجه تألیف وترجمهٔ رسائل وکتب ایتمك کبی بالوجوه قدرت قلمیه یه احتیاجی مسلم اولان برخدمت مهمه نك درعهده سنه کفایت کوره مدیکم حالده بعض هوات خیر اندیش ❁ واخوان معارف کیش ❁ طرفلرندن ❁ سیوف القواطع لمن قال ان النبوة صنعة من الصنایع ❁ اسمیله موسوم بولنان مجلهٔ مبروکهنك لسان عذب البیان ترکی یه ترجمه اولنمسی بابنده مظهر الحاح اولدیغمه ❁ ومجلهٔ مذکوره ایسه بیك ایکیوز سکسان سکز سنهٔ هجریه سنده ❁ برفاسق لئیمك دارالفنونده انبیای عظام واجبة الاحترام علیهم الصلوة والسلام افندیلرمز حضراتی حقنده طالیشانلرنده ارتکاب ایلدیکی فضایح لسانیه جمله سندن اولق اوزره نبوت جلیلهٔ معظمهنك حاشا ثم حاشا جملهٔ صنایعدن برصنعت ایدوکی اعتقاد باطلنه ذهاب ایله انبیای عظام علیهم الصلوة والسلام افندیلرمزی معاذالله تعالی حکماء سالفه الیه مساوی طوتمق کبی برچوق هذیان وترهات تفوهنه جرأت ایلمسی ❁ و بوصورتله ساده دلان

TBMM KUTUPHANESI

مسلمین اره سنده القای تخم فساده قالقشمسی اوزر ینه ادلهٔ قاطعه ایله ردی * وجزای مایلیقنك دخی شرعا توضیح وایرادی بابنده اولوقت متعلق وشرفصدور بیوریلان ارادهٔ سنیهٔ جناب خلافتپناهی منطوق منیفنه توفیقا * علوم آلیه وعالیه ده عصریمك استاذ الاساتیذی * وفتوا وتقواده زمانمك مقتدای جهابیذی * اولان ودرس وکالتی منصب جلیلنه * ومجلس مشایخ نظارت علیه سنه * رونق افزای کمالات بولنان پدر اکرم فلیه وی سماحتلو احمد خلیل الفوزی افندی حضرتلری طرفندن تألیف اولنمش * وحق بوکه هر برعقد فریدهٔ کرانبهاسی * خواجهٔ بندر قواعد شرع مبین یانده رشك آور دفاین سیم وزر * وجواهر ودرر محتویاتی صافیت احکام فقهیه واعتقادیه ایله مظهر زیب وفر * اولدیغی کبی مقاصد ومباحث مندرجه سی * تعلم واذعانی شعار اسلامیه دن بولنان نجبه فوائد دینیه * واداب وواجبات اسلامیه یی مبین * وفصوص فصاحت نصوص فصولی افنان فروعات کوناکون معجز نمونی معلن بولنمیله * الحق ترجمه اولندیغی حالده امت مرحومه یه برخدمت مشکوره اوله جغی درکار بولندیغنه بناء بو بابده اعتراف عجز ایله برابر مجرد مؤمنین موحدینه یادکار قالمق * ومن غیر استطاعة بوترجمه ایله بو بابده شرفسانح بیوریلان ارادهٔ سنیهٔ حضرت پادشاهی یی تنفیذ ایله لسان عربی یه واقف اولیسان ملت اسلامیه دن دخی طرف اشرف جناب ظل اللهی یه استجلاب دعوات خیریه یه موفق اولمق * نیت خالصه سیله التماس مذکورك ردینه مقتدر اولهمدم * ومستعینا بالله الملك الغفار مجلهٔ مزبوره نك ترجمه سنه ابتدار ایلدم * مزایاشناسان قواعد معانی و بیان * ودقایق اشنایان اسالیب ترجمه وتبیان * اولان

TBMM KUTUPHANESI

اخوان دین ❁ نظر دقایق بینلرنده ❁ اشبو اثر ناچیزانه مك ترجمه وانشاسنجه نمایان اوله جق سهو وخطانك لطفا تصحیح واکمالی رجاسیله خاتمه بند مقدمهٔ عجز اشکار اولدم ❁ ومنه التوفیق اللهم یسرلنا ترجمة هذه الدقایق ❁ واستقم رأینا لکشف الحایق و بین مکنونها من کل محکم وغامض ❁ وتحقیق لبه من کل حلو وحامض ❁ من غیر اطناب ممل ❁ وایجاز مخل ❁ بحرمة سید الانبیا وسند الاصفیا ❁ علیه اکمل التحایا

مقدمهٔ سیوف القواطع

اشبو مجله دارالفنون نامیله کشاد اولنان برمحلده خطابت مزیتنی اکتساب عزمنده بولنانلردن برشخص معارف فروش طرفندن نبوة جلیله نك حاشا ثم حاشا جملهٔ صنایعدن برصنعت اولدیغنی ❁ وواجب الاحترام اولان انبیاء عظام علیهم الصلوة والسلام افندیلرمزك اشرفیت وافضلیتده فلاسفهٔ حکماء لئام ایله متساوی اولدقلرینی ترهات خطابتنه ترديف ❁ واوصره ده پیغمبران ذیشان علیهم صلوات الملك المنان حضراتنك مناصب جلیله لرینه لایق اولمیان کذب وسائر صفات غیرلایقه ایله توصیف ایدرك اعتقاد اهل سنته مخالف مقالات ضلالات غایات سرد واتیان ایلمش اولدیغی واصل سوامع اهل اعتبار اولدیغنه بناء ❁ اول شخص لئیم حقنده اجراسی واجب اولان معامله ایله متفرعاتنك بیاننی حاوی اون درت فریده ایله برخاتمه یی محتوی وجامعدرکه شیخ الاسلام وقتك امری اوزرینه درس وکالتی منصب جلیل خطیریله مباهی اولان ❁ احمد خلیل الفوزی الفلیوی ❁ ابن عالم العامل الزاهد الشیخ مصطفی نقشبندی ❁ انعم الله تعالی علیه شآبیب الغفران ❁ واسکنه

TBMM KUTUPHANESI

فی فرادیس الجنان ❁ داعینك مباشرتی ❁ وفحول محققین واساتیذ مدققیندن برجمعیت حقایق منقبتك مطالعه‌سیله جمع وتألیف ایدلمش ❁ وباعون وعنایت الملك المتعال امر تحریر وترتیبی ختام واکماله قریب اولدقده (سیوف القواطع لمن قال ان النبوة صنعة من الصنایع) نامیدله بنام قلنمشدر

تمهید

برمسئله ده روایت ضعیفه و برکلامده احتمال آخر بولندیغی وقت ایجاب شرعیسی عدم تکفیردر

چونکه ائمهٔ کزین ❁ رضوان الله تعالی علیهم اجمعین ❁ حضراتی بیورمشلردرکه برمسئله ده ایکی قول اولوب احدهما معامله جهتندن شدتلی واخری خفیف اولور ایسه مفتیٔ وقت اولان ذات ایچون عامه‌یه شدت ایله ❁ وولاة امردن اولان خواصه خفت ایله فتوا ویرمك جائز اولمز ❁ حاکم وقت اولان ذات دخی مفتی کبیدر ❁ مثلا برمسلمك عدم تکفیرینه دائر واو ضعیف اولسون برروایت بولنسه ❁ وتکفیرینه دائر دخی طقسان طقوز روایت اولسه ❁ مفتیٔ وقت ایچون ذکر اولنان روایت واحده‌یی اختیار ایتمك کرکدر ❁ کذلك کلامده بری کفری ایجاب ایتمز وقصوری کفری موجب اولور احتمالات وتأویلات بولنسه عالم اولان ذات ایچون او کلامی کفری ایجاب ایتمیان احتمال وتأویله حمل ایلمك اولیدر ❁ تاج المخدرات ام المؤمنین والمؤمنات حضرت عایشه رضی الله تعالی عنهادن مرفوعا ﴿ ادرؤا الحدود عن المسلمین ما استطعتم فان وجدتم للمسلم مخرجا فخلوا سبیله فان الامام لان یخطیٔ فی العفو خیر من ان یخطیٔ فی العقوبة ﴾ حدیث شریفی روایت بیورلمشدر ❁ مآل حدیث شریف ❁ ای ائمه ونواب

TBMM KUTUPHANESI

ائمه ✿ ترك عقوبته شرعا برطريق بولنمه سزلر قادر اولديغكز مدتجه مسلمندن حدودى يعنى ذنبه ترتب ايدن عقوبت مقدره يى دفع ايديكز شو يله كه صاحب جزم اولان مسلمك تخليصى ايچون برمخرج بولور ايسه كز انك سبيلى تخليه ايديكز ✿ زيرا امام يعنى حاكم عقوبتده طريق خطايه سلوك ايتمكدن عفوده سبيل خطايه سلوك ايتمك خيرليدر ✿ ابى هريره رضى الله تعالى عنهدن اشبو حديث شريفدكه ﴿ ادفعوا الحدود عن عباد الله ما وجدتم له مدفعا ﴾ لفظ شريفيله روايت ايدلمشدر ✿ مألى اى ائمه ونواب ائمه ✿ عباد اللهدن حدودى دفع ايديكز يعنى اقامهٔ حدودى ترك ايليكز ✿ سزلر حدودى دفع ايدر برتأويل بولديغكز مدتجه اشبو نهى وارد فريدهٔ خامسه ده ذكر اولنه جغى وجهله موجب حد اولان لفظ صريح اولمامغله مشروط ومقيددر ✿ انجق بزمعاشر مسلمين شرعا بالاده ذكر اولنان احكامله مأمورز ﴿ ليهلك من هلك عن بينة ويحيى من حى عن بينة ﴾ زياده سنى مراد ايدن ذات كتب فقهيه يه مراجعت ايتمك كركدر

مطلب

معلوم اولهكه ✿ نبوت ✿ ونبى ✿ ورسالت ✿ ورسول ✿ لغة وعرفاندر ✿ وبرده ✿ صنعت ✿ وصناعت ✿ وفلسفه ✿ وفلاسفه ✿ دخى لغة وعرفاندر ✿ بورالرينى وانبياء عظام عليهم الصلوة والسلام حضراتى حق عظمارنده سب نه شى اولديغنى ✿ وسبك ايكى قسمى بولنديغنى ✿ وبونلره تعلق ايدن احكامى بيلمك ✿ بو بابده من جهل دوچار اولنه جق خسران وخذلاندن وارسته اولمق ايچون هرفرده واجب اولديغندن

TBMM KUTUPHANESI

اکا مقدمه اولان ومتعلق بولنان احکام واقسام بروجه زیر ترتیب اولنمشدرکه فهرستلری ذکر و بیان اولنور ❁

﴿ فریدهٔ اولی ﴾ جناب حقك انسانی ابداعه ونوع انسانی تقدیر ایتدیکی زمانه قدر مأکولات وملبوساته وتمدن وازدواجه احتیاجسز ابقایه قادر مطلق اولدیغنك اجمالا بیانندهدر ❁

﴿ فریدهٔ ثانیه ﴾ انبیاء عظام علیهم الصلوة والسلام حضراتی حقلرنده العیاذ بالله تعالی جرأت اولنان سبك نه شی اولدیغی بیانندهدر ❁ انکده او چ عقدی واردر ﴿ فریدهٔ ثالثه ﴾ کرك مسلم وکرك غیر مسلم اولسون سبه جرأت ایدهنك قتلنك وجوبی حقندهٔ کتاب وسنت واجماع امت وقیاس فقهادن دلائل بیانندهدر ❁ بوندهده درت جوهر واردر

﴿ فریدهٔ رابعه ﴾ ادلهٔ شرعیهٔ سالفهیه وارد اولان شبههدن طولایی ایکی سؤالی دفعك بیانندهدر ❁ اندهده ایکی بحث واردر

﴿ فریدهٔ خامسه ﴾ حضرت حبیب خدا علیه افضل التحایا افندمز حضرتلرینه حاشا اذا وسب ونقص اوزرینه دلالت ایلیان شیئله تکلمك وجوهی واحکامی بیانندهدر ❁ اواحکامده یدی وجه واردر ❁ التنجی وجهك درت دری واردر

﴿ فریدهٔ سادسه ﴾ ساب ذمینك حکمی بیانندهدر و بوحکمده اختلاف اولمغله ❁ او اختلافده ایکی مقصد واردر

﴿ فریدهٔ سابعه ﴾ نبوت ❁ ونبی ❁ ورسالت ❁ وارسال ❁ ورسول ❁ لفظلرینك لغة وعرفا معنالری بیانندهدر ❁ و بو فریدهده اون فصل واردر ﴿ فریدهٔ ثامنه ﴾ رسالت ونبوت جلیلهنك کسب ومجاهده کبی شیلرله استحصالی مشروط اولدیغی بیانندهدر ﴿ فریدهٔ تاسعه ﴾ صنعت وصناعتك لغة وعرفا معنالری بیانندهدر ❁ بوده ایکی مبحث اوزرهدر

TBMM KUTUPHANESI

﴿ فریدهٔ عاشره ﴾ سابك سبی ایکی نوع اوزره اولدیغی بیانده در ﴿ فریدهٔ حادیة عشر ﴾ سابك صحوی ویا سکری حالنده اولان حکمی بیانده در ﴿ فریدهٔ ثانیة عشر ﴾ حکمت وفلسفه وفلاسفه وحکمانه شی اولدقلرینك بیانده در ❁ بونده ایکی فصل واردر ﴿ فریدهٔ ثالثة عشر ﴾ معتبرات اصولدن نقل وذکر اولنان مسائل واحکامك متفرعاتی بیانده در ﴿ فریدهٔ رابعة عشر ﴾ شرعا سابب مسلك حکمی بیانده در ﴿ خاتمه ﴾ بوخاتمه ده بش مرصد واردر ﴿ مرصد اول ﴾ طبقات فقها بیانده در ﴿ مرصد ثانی ﴾ امام ابی یوسف وامام محمد وسائر اصحاب حنفیه نك برینك مذهبیله حکم امام اعظم حضرتلرینك مذهبیله حکم اولدیغی بیانده در ﴿ مرصد ثالث ﴾ سلاطین عظام عثمانیه ادام الله تعالی الی یوم القیامه حضراتنك دأب وعادتلری بیانده در ﴿ مرصد رابع ﴾ سب سبیله ویا سائر الفاظ کفر سبیله عیاذا بالله تعالی ارتداد ایدن مرتدین بینده اولان فرقك بیانده در ﴿ مرصد خامس ﴾ سب ویا عیب ایله حضرت سید الانبیا وسائر انبیا علیهم افضل التحایا افندیلرمزه حاشا تعرض ایدن شخصك احوال وعاقبتی بیانده در

﴿ فریدهٔ اولی ﴾

جناب نسقساز نظام عالم ❁ وخالق نوع بنی آدم ❁ انسانی ابداعه ونوع انسانی تقدیر ایتدیکی زمانه قدر مأکولات وملبوساته وتمدن وازدواجه محتاج اولمقسزین ابقایه قادر وافراد انسانی بلا صنعة اطعامه وبلاحیاطة ولا ابرة الباسه مقتدر اولدیغی امر محققدر ❁ نتکم ابوالبشر آدم علیه الصلوة

(والسلام)

TBMM KUTUPHANESI

والسلام ایله حضرت حوا رضی الله تعالی عنهادن هر بورلرینی ابداع ولباسلرینی اختراع بیورمشدر * بونلردن هر برینك لباسلری نورساتر * ویاخود ظفرساتر ایدی * نتکم اعراف وسائر سوره‌لرك تفسیرلرنده انوار تنزیل نام تفسیرده مصرحدر لکن جناب حق قادر مختار اولدیغنه بناء دیلدیکنی ایشلر واراده ایلدیکنی حکم ایدر * افعال الهیه سندن سؤال اولنمز بناء علیه جناب حق جل وعلا یفعل مایشاء ویحکم مایرید لایسئل عما یفعل انسانی تعیشده وقیام ساعته قدر ابقاده بالاده ذکر اولنان مأکل وملبس وتمدن وازدواج وصنعت وخیاطت کبی اسبابه افتقار واحتیاج عادی طریق اوزره خلق بیورمشدر بومعنك توضیحنه کافیه جناب حق وقتا که شوعالمك نوع انسانه تعلیق ایلدیکی شونظام ایله تقدیر ایتدیکی زمانه قدر بقاسنی مراد بیوروب نظام مذکور ایله بقای عالمی دخی اشخاص انسانك افرادی میانده مشارکت ومعاونت طریقنه * وتوالد وتناسل ایچون امر ازدواج وقیام مصالح طریقنه ملابس اولان نمط معهود ایله اشخاص انسانده حفظی اوزرینه بنا بیوردی که بواموردن هر بری طرف شارعدن مقرر اولان اصول کلیه یه محتاجدر

چونکه عدل ونظام ومبدأ ومعاد جسمانیده جلب منافع ودفع مضار اصول مذکوره ایله حفظ اولنور * زیرا هر برکیسه کندو یه ملایم کلان شیئ استر * ومضایقه ایدن شخصه غضب ومزاحمه ایدر * بوسببدن طولایی اصول مقرره یه رعایت اولنمز ایسه جور واقع اولوب امر نظام دنیا وآخرتده جلب منافع ودفع مضار قاعده سی مختل اولور ایدی (ایمدی جناب قادرك افعالنده موجب اولمسی وعالمك قدیم

TBMM KUTUPHANESI

اولمسی ونبوت جلیله ورسالات منیفه‌نك کسبی وصنعت بولنمسی مثللو اعتقادات باطله‌لری واصول شرعیه‌دن عبارت اولان ضروریات دینیه‌یه مخالف بولنان سائر عقائد بیشمار که شقاوت ابدیه‌یی ایراث ایدن قواعد حکمت فلسفیه‌در ✲ اوقواعدی هدم وابطال بیوران انبیاء عظام ورسل کرام ✲ علیهم الصلوة والسلام حضراتنك ارسالیله ✲ وعبادی اوزرینه تفضلا وکرما کتب مقدسهٔ مطهره‌نك انزالیله عالمك قیام ساعته قدر بقاسنی معاملهٔ شرعیه‌یه ربط وسبب قیلدی

بالاده بیان اولنان قواعد شرعیه‌دن مستبان اولدی که مقدمه‌ده ذکر اولنان مفسد لئیمك ✲ انسانك وجود وبقاسی صنعت وتمدنسز محالدر ومتعذر ✲ دیو سویلدیکی سوز باطلدر ✲ زیرا او سوز انسانك وجودی ونوعنك بقاسی صنعت وتمدنسز قدرت الهیه تحتنه داخل اولامقلغنی استلزام ایدر ✲ حالبوکه انسانك وجودی ونوعنك بقاسی صنعت وتمدنسز ممکنلردر ✲ اشبو رد وجرح مدلل ✲ قائل مرقومك بقاء نوع ایله قیام ساعته قدر بقا مراد ایلمش اولمسنی ملاحظه‌یه بیندر ✲ یوقسه بقاء سالف البیان ایله الهیون وطبیعیون وبراهمه دینیلانلرك قدم عالم قولندن مراد ایلدکاری بقایی مراد ایلمش ایسه که بوکا صنعت وصناعتك اثباتیده تفصیلا بیان ایده‌جکمز وجهله تعریفنده ✲ قوة فاعلة آه ✲ ترکیبیله ✲ وغرض اینان هدم قواعد حکمت ✲ جمله‌سیله سوق ایلدیکی سوزلری دلالت ایدیور ✲ مراد مذکور کتب سماویه‌ده حدوث عالم وحشر اجساده دائر ذکر اولنان دلائل قطعیه‌یه مخالفدر ✲ پس بو قول کفردر قائلی کافر اولور

TBMM KUTUPHANESI

(بيان الفلاسفات)

فلاسفه كروهندن بولنان الهيون دينيلانلر حكماء هنددن برقومدركه * الرطينك قدمنى ادعا ايدوب عالمك قدمنى زعم ايلرلر * وكتب سماويه ايله مثبت اولان حشر جسمانى يى انكار ايدرلر * وكروه مذكوردن طبيعيون دينيلانلر دخى قدماء فلاسفه دن برقومدركه * طبايعك اشياده تأثير ايدر اولديغنى ادعا ايدوب واجب تعالينك وجودينى واشياده تأثيرينى وحشر اجسادى انكار وعالمك قدمنى زعم ايلرلر براهمه دينيلانلر دخى حكماء هنددن برقومدركه * نبوتى انكار ايدرلر * وانبياء عظام عليهم الصلوة والسلام حضراتنك بعثتى تجويز ايتمزلر * وعالمك قدمنى زعم ايدرلر * وتناسخه قائل اولوب حشر جسمانى يى انكار ايدرلر * اشيو اوچ قومك هر برى كافرلردر * تناسخ * ارواحك الى الابد بدندن بدنه انتقال ايلسى معناسنه در.

صدد رد وجرحنده اولديغمز قائل مرقوم بالاده مذكور بقا ايله الى ابدالاباد بقا مراد ايلمش ايسه بوده يانه كتب سماويه يه مخالفدر * اكا قائلده كافردر * كما صرح فى الشفا فى تعريف حقوق المصطفى صلى الله تعالى عليه وسلم وغيره من الكتب الكلاميه * قالديكه قائل مزبورك * انسانك وجودى وبقاسى صنعت وتمدندن ماعدا ايله حصول بولمق محالدر قولنى صنعت وصنايعك تعريفنه وتقسيمنه مقدمه قيلسى دخى باطلدر * چونكه ذكر اولنان تعريف وتقسيمى معاشر اهل سنت مستندى اولان كتب كلاميه وفقهيه وتار يخيه دن هيچ بركتابه اسناد ايتمامش اولديغنه نظراً كندوكندويه اويدرمشدر

TBMM KUTUPHANESI

فریدهٔ ثانیه

انبیاء عظام ورسل کرام علیهم الصلوة والسلام حضراتی
حقلرنده العیاذ بالله تعالی جرأت اولنان سبك نه ایدوکنه
دائردر که انده ده اوچ عقد واردر

عقداول

نوردیدهٔ کائنات علیه اکمل التحیات افندمز حضرتلرینك حق عالی
رسالتپناهیلرنده العیاذ بالله تعالی سب وشتم اولان ✿ وشان ذیشان
پیغمبریه لرینه لایق اولمیان تعبیر ایله سب ایدن ایسه ده تعریضا ✿
یعنی کنایة وایماطریقیله ✿ ویاخود تأویله احتمالی اولمیان نص
وتصریح جهتندن نقص اولان مقاله دائردر ✿ معلوم اوله که بر
کسنه ✿ فخرعالم صلی الله تعالی علیه وسلم افندمز حضرتلرینه
حاشا سب وشتم ویا ذم وتعییب ایده ✿ ویاخود نوردوچشم
مخلوقات پیغمبرمز افندمز حضرتلرینك بالذات نفس شریفه سنه ✿
ویاخود صفات منیفه لرینه ✿ ویاخود نسب کریمنه نقص وشین
الحاق ایتمك کبی ✿ ویا ذات نبوتپناهیلرینی لیس قریشیا
ویا لیس هاشمیا دیمك کبی ✿ ویا اصول بزرکوارلرینك حقنده
اولهرق ذات رسالتپناهیلرینه برنقص الحاق ایلیه ✿ تحقیق
اول کسنه کافردر ✿ یاخود ذات رسالتپناهیلرینه دین مستقیمی
حقنده ✿ یاخود خصال جلیلهٔ محمدیه لرندن ✿ صلی الله تعالی
علیه وسلم ✿ برخصلت کریمه لری حقنده یعنی شجاعت وکرمی
آسا سجایای جمیلهٔ جلیله لرندن بر یسنه نقص وشین الحاق ایتمك ✿
یاخود حق عالیٔ نبوتپناهیلرنده تصریح طریقیله اولیوب تعریض
یولندن غیرلایق برسوزسویلمك ✿ ویاخود قصدی سب اولمدیغی
حالده ذات محمدی یی ✿ صلی الله تعالی علیه وسلم ✿ تنقیص

TBMM KUTUPHANESI

ویا ازراء طریقیله برشیء قبیحه تشبیه ویا احتقار ایتمك ❁ ویا خود حق عالیلرنده وعلو شانلرنده استخفاف ❁ ویا اسم لطیفنی ❁ وکرك صفات علیه‌لرندن برصفتنی ❁ وشان عالیلرینی تصغیر قیلمق ❁ وعلو شاننده غض نظر ایتمك ❁ وحکم شارعانه‌لرنده ذات محمد ❁ صلی الله تعالی علیه وسلمی ❁ تعییب ایتمك حالاتی کافة جناب پیغمبری به سب واذیتدر ❁ وبونلردن برینی لسان تکلمه الان شخص مسلم ایسه دخی کافر اولوب اجماع علماء وائمهٔ فتوا ایله انك قتلی واجب اولور ❁ نتکیم بونك تفصیلی شفاء شریف قاضی عیاضیده وانك شرحلرنده وکتب فقهیهٔ فرضه‌ده بسط و بیان اولنمشدر

صفحه ثانی

سبه جرأت ایدن مسلمك شرعا حکمنده ائمهٔ کرامك اختلافی بیانندهدر ❁ معاشر حنفیه‌نك عملده مقتداسی اولان امام اعظم ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه ایله اصحابی عندنده وامام مالك رضی الله تعالی عنه عندنده اول کسنه قبل التوبه اختیار کفر ایتمش اولمسندن طولابی کفرا ❁ ذاکر توبه ایدرسه حدا قتل اولنور ❁ مذهب حنفیه‌ده قتلی اسقاط حقندن توبه معمول به اولمز ❁ ذکر اولنان توبه کرك بنفسه مثبت اولسون ❁ کرك شاهدلرك شهادتیله ثابت اولسون ❁ ایکیسی بردر بیانلرنده فرق یوقدر ❁ نتکم سب مذکوره صحو ویا سکر حالنده جرأت اولنمسی میانده فرق اولدیغی کبی ❁ شوقدرکه ابن همام رحمة الله تعالی علیه حضرتلرندن سکرده سبب محظور ومباشرت بالاختیار وعدم اکراه ایله تقیید نقل اولنمشدر ❁

TBMM KUTUPHANESI

(لمترجمه * ابن همامك مرادى شارب خمر اولان كيمسه خمرى شربنده يرطرفدن تهديد واجبارا ولنيوب بالفعل اختيار يله استعمال ايتديكندن سكر سبب محظور اولوب اسقاط قتله سبب اولمز قتل اولنور ديمكدر * انتهى)

امام شافعى رضى الله عنه عندنده سب ايدن مسلمك قتلى اسقاطه كندولكندن ايتمش اولديغى توبه مؤثردر * يعنى بوحالده قتل اولنمز * بوندن اكلاشلديكه حنفيه ايله شافعيه بينلرنده ثمرهٔ خلاف توبه‌نك تأثير وعدم تأثيرنده‌در *

روايت اخراده امام اعظم ايله امام ابى يوسف بينلرنده ثمرهٔ خلاف دخى توبه‌نك تأثير وعدم تأثيرى مسئله‌سنده‌در

علامهٔ خادمى رحمه‌الله تعالى طريقت محمديه شرحى (بريقه) نام كتابنده (الكفر الحكمى عن تبيين المحارم) نام فصلنده بويله بيان بيورمشدر * بواختلافى قاضى عياض رحمه‌الله تعالى حضرتلرينك شفاء شريفنده * اذا قلنا بالاستتابة ايله مصدر اولان فصلنده ذكر ايلديكى بحث تأييد ايدر * شويله كه مشاراليه‌دمشدركه * اشبوسب ايدن كسنه‌دن توبه طلب اولنيوب حدا قتل اولنمق حكمنى امام طحاوى امام ابو يوسف حضرتلرندن حكايه ايتمشدر * وكذلك تنقيح حامديه‌نك باب الردة والتعزير بحثنده امام ابى يوسفك كتاب الخراج نامیله مسمى كتابنده (ان من سب النبى عليه الصلوة والسلام يكفر فان تاب قبل توبته ولايقتل عنده وعند ابى حنيفة خلافا لمحمد) عباره‌سيله نقل ايلديكى مقال بو بابده شاهد مؤيددركه مأل عبارهٔ مزبوره * اول شفيع كائنات عليه اطيب التحيات افندمز حضرتلرينه خاشا سب فضاحتى ارتكاب ايدن كسنه كافر اولور * اكر بنفسه توبه ايدر ايسه توبه‌سى مقبول اولور *

TBMM KUTUPHANESI

امام ابی حنیفه ایله امام ابی یوسف عندلرنده قتل اولنمز ✿ امام محمد بونك خلافنده در ✿ تقی الدین ابوالحسن علی بن کاف السبکی رحمهما الله ✿ صارم المسلول علی ساب الرسول علیه السلام ✿ نام کتابنده اولان نقل دخی مؤید مدعادر که مأل نقل ✿ امام طحاوی امام ابی یوسفدن حکایه ایدرك بنفسه توبه ایدر ایسه مقبول اولور ✿ کندیسندن توبه طلب اولندیغنه دائر برقول ظاهردر ✿ چونکه ائمه بیورورلر که عندالله توبه سی نافع اولدیلور ✿ لکن کندودن قتلی درأ ودفع ایتمامك کرکسر چونکه سلطان دین اسلام علیه الصلوة والسلام افندمز حضرتلرندن (فاقتلوه) فرمانی شرفصادر اولمشدر ✿ انتهی) مجمع الانهر ✿ نام کتاب مستطاب ایله ✿ تنویرابصار ✿ و ✿ درالمختار ✿ و ✿ اشباه ✿ و ✿ فتح قدیر ✿ ده مؤیدیدن نقلا بیان ایتدکلری قول شریف ✿ ذکراولنان قول منیفی مؤیددر ✿ تفصیلی اون دردنجی فریده ده کله جکدر ✿ مشایخ اسلامیهٔ دولت عثمانیه ادامها الله تعالی الی یوم القیامه ✿ حضراتنك اون دردنجی فریده ده تفصیل اولنه جغی وجهله کتب فقهیهٔ معتبره دن منقول اولان احکام مشروحه اوزره عمل ایده کلدکلری درکاردر ✿ قاضی عیاض علیه رحمة الفیاض حضرتلری شقاء شریفنده سب ایدن شخصك توبه سنك عدم قبولنی امام مالك وامام شافعی ولمام احمد بن حنبل رضی الله عنهم حضراتنه نسبت ایلدی ✿ بو بحثدن محقق خادمینك بریقه سنده بعض اجلهٔ علما سابك توبه سنك عدم قبولی وکندوسندن توبه طلب اولنمامسی حقنده جماعت حنفیهٔ منجیه نك ذاهب اولدقلری حکمی امام مالك وشافعی یه نسبت ایلمشدر دیو یازدیغی مقالك سری ظاهر اولدی (لمترجمه ✿ یعنی بعض

TBMM KUTUPHANESI

علمادن مراد قاضی عیاض وامثالی ایمش ❁ انتهی) شخص لئیم سالك میراثنه متعلق مسائل کتب فقهیه نه مراجعتله معلوم اولور

❁ عقد ثالث ❁

(ماهو سب فی حق نبیا صلی الله تعالی علیه وسلم فهو سب فی حقوق سائر الانبیاء علیهم الصلوة والسلام)

سلطان انبیا علیه اکمل التحایا افندمز حضرتلرینك حق عالیٔ نبوتپناهیلرنده مجاسرت اولنان سب بعینه سائر انبیاء عظام علیهم الصلوة والسلام حقلرنده اولان سبدر فرق یوقدر زیرا کافه سنك شرعا تعظیمی واجب اولان صفت جلیلهٔ نبوتده اشتراکاری واردر ❁ بناء علیه شفاء شریف قاضی عیاضیده وکتب کلامیه وفقهیه ده تفصیل اولندیغی وجهله برکسه انبیاء عظام علیهم الصلوة والسلام حضراتنی استهانه و یاخود استخفاف و یاخود استهزا ایدر ایسه اوکسه کافر اولور

فریدهٔ ثالثه

کرك مسلم وکرك غیرمسلم اولسون سبه جرأت ایدن شخصك قتلنك وجوبی حقنده کتاب وسنت واجماع امت وقیاس فقهادن دلائل بیاننده در ❁ بوفریده درت جوهر اوزرینه در

جوهر اول

کتاب اللهدن یعنی قرأن کریمدن اولان دلیل بیاننده در دلیل قرأنی جناب پروردکار تعالی وتقدس حضرتلرینك شمس مشرقهٔ مشرق هدایت ❁ وبدر منیر مطلع عنایت ❁ علیه وعلی آله افضل التحیت افندمز حضرتلرینه جور واذا ایتمك

(فضاحتنی)

TBMM KUTUPHANESI

فضاحتی ارتکاب ایدن شخصه ❁ دنیا وآخرتده لعنت
بیورمسی قضیه سیدر ❁ چونکه دارنده رحمت الهیه دن طرد
اولنان انجق قتله مستحق اولان کافر ایدوکی درکار در
و برده جناب حقك جناب رسالتپناه افندمز حضرتلرینه
اذایی ذات الهیسنه اولان اذایه مقارن قلمسی قضیه سیدر ❁
بو کا سبب جناب حقك فخر کائنات علیه اکمل التحیات افندمز
حضرتلرینه اذا و برر معاملات ❁ ذات الهیسنه اذا و برر
معامله نك عینی قیلمسی مادهسیدر ❁ نور دیدهٔ کائنات علیه
اکمل التحیات افندمز حضرتلرینه حاشا سب ایدن شخصك قتل
اولنمسی لازم کلهجکدر ❁ قرأن سالف البیانك وجه دلالتی
جناب واجب الوجود حضرتلرینه حاشا ثم حاشا سب ایدهنك
قتلنده اختلاف اولمامقلغیدر ❁ چونکه سب مذکور بالاتفاق کفردر
(لترجمه ❁ مادامکه اذاء محمدی ❁ علیه الصلوة والسلام
اذاء الهی به مقارندر ❁ جناب قدسیت ایات محمدی به سب
ایدن کسه قتل اولنور ❁ زیرا کفردر دیمك اولور ❁ انتهی)

❁ قرأن مذکورلهٔ مطلبه استدلالك توضیحی ❁

یعنی لسان ترکی اوزره تقریر قیاسنی شویله تصویر اولنور
تحقیق حضرت امام الانبیا علیه ازکی التحایا افندمز حضرتلرینه اذا
ایدن کسه جناب حق جل وعلا حضرتلرینی اذا ایتمش اولدیغی
محققدر ❁ برکسه که واجب تعالی حضرتلرینه اذا ایده
اوکسه کافردر ❁ ایمدی برکسه که فخر عالم صلی الله علیه وسلم
افندمز حضرتلرینی اذا ایده اوکسه ده کافردر ❁ بو بولده کافر
قتل اولنور ❁ پس علیه الصلوة والسلام افندمز حضرتلرینه
اذا ایدن قتل اولنور ❁ و حتی خاتم النبیین ورسول الثقلین علیه صلوة
المعین افندمز حضرتلرینه سب واذا ایدن شخصك قتل اولنمقلغنه

لعنك وجه دلالتي شو صورتله تقرير اولنور * لعن جناب رب العالمينك رحمتندن دار بنده طرد مناسبتدر * بو طرد وقتله منحصرا كافر اولان شخص مستوجب ومستحق اولور * زيرا كافرك مستحق اولديغي حكم قتلدر * كافرك دمي بالذات معصوم دكلدر * كافري قتلدن منع ايده جك اولان نسنه يعني ذميتيدر سكره دن اكا عارض اولمشدر * ايمدي شاه انبياعليه افضل التحايا افندمز حضرتلرينه سب واذا سبيله كافر اولان شخص كافر اصليدن اشددر * انك ايچون قتل اولنور

مطلب

لعن ايله استدلالك توضيحي

يعني لسان تركي اوزره قياسك تقريري شويله تصوير اولنور جناب رسالتپناه عليه صلوة الاله افندمز حضرتلرينى ايذائيه جرأت ايدن شخص دار بنده لعنه مستحقدر * هر بر مؤذى كه دار بنده لعنه مستحق اوله اوشخص كافردر * پس جناب شاه هردوجهان عليه صلوة رب المنان افندمز حضرتلرى حقنده مؤذى اولان شخص كافردر * هر بر كافرده قتل اولنور * او بله ايسه صلى الله عليه وسلم افندمزه مؤذى اولان قتل اولنور اشبو تصوير اولنان دليلده ذات محمدى * صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه اذا ايدن جناب حقه اذا ايتمش اولور * ذات محمد صلى الله عليه وسلم افندمز حضرتلرينى ايذا ايدن دار بنده لعنه مستحقدر * عباره لريله مسطور اولان كلامكه انلره * صغرا * ديبلور * سوره احزابده ﴿ ان الذين يؤذون الله و رسوله لعنهم الله فى الدنيا والاخرة ﴾ نظم جليليله مثبتدر * معناى آيت كريمه * تحقيق شول كسلركه جناب

(واجب)

TBMM KUTUPHANESI

واجب الوجود حضرتلرینی ایذا ایدەلر ورسول ذیشانی ایذا ایدەلر انلره جناب باری تعالی حضرتلرینك دنیا وآخرتده لعنت ایلدیکی محققدر ❁ دمکدر

مطلب معنی الاذیة

معلومدرکه واجب تعالی حضرتلرینه اذیت ممکن دکلدر چونکه اذیت مکروه اولان شیئ ایصالدن عبارتدر ❁ او ایصال ایسه جناب قادرمطلق حضرتلری حقنده متصور وممکن دکلدر بوتقدیرجه اذیت الهیه‌نك ذکری جناب رئیس المتوکلین علیه صلوات رب العالمین افندمز حضرتلرینه اولان اذا وتهویل مقصدینه مبنیدر بوصورتده ذات محمد صلی الله علیه وسلم افندمز حضرتلرینه اذا ایدن شخص کان حق جل وعلا حضرتلرینه اذا ایتمش اولهجقی ظاهر اولور

مطلب معنی اللعن

ذکر اولنان آیت کریمه‌ده مذکور لعن لفظی ❁ رحمت الهیه‌دن طرد وتبعید معناسنه‌در ❁ انجق بو معنی ایسه دار ینده کافرحقنده اولهجقی درکاردر ❁ بالاده مذکور ایکی قیاس موصول النتایجده اولان کبرا لرکه حضرت رسول خدایه اذا ایدن کافردر قتل اولنور مقدمه‌لریدر ❁ هرایکیسی ینه ﴿ ان الذین یؤذون الله ورسوله ﴾ آیت کریمه‌سیله ثابتدر ❁ زیرا آیت کریمه‌ده مذکور اولان لعنت دنیاده قتلدن عبارتدر ایمدی دنیاده لعنتك قتلدن عبارت اولدیغنه دلیل سورهٔ احزابده بولنان اشبو ﴿ لئن لم ینته المنافقون والذین فی قلوبهم مرض والمرجفون فی المدینة لنغرینك بهم ثم لایجاورونك فیها الاقلیلا

ملعونين اينما ثقفوا اخذوا وقتلوا تقتيلا ﴾ آيت جليله سيدر ۞ زيرا بو آيت كريمه لعنت دنيويه نك قتلدن عبارت ايدوكنه دلالت ايدر پس ﴿ان الذين يؤذون الله ورسوله﴾ آيت جليله سي عليه الصلوة والسلام افندمز حضرتلرينه اذا ايدن شخصك قتلنه دلالت ايدر ۞ زيرا جناب واجب تعالى وتقدس حضرتلرى حبيب اكرم ونبي محترم صلى الله عليه وسلم افندمز حضرتلرينى اذا ايدن شخصه دنيا وآخرتده لعنت ايتدى

۞ مطلب ۞

معلوم اوله كه بالاده ذكر اولنان انواع سب پادشاه خطهٔ رسالت عليه اسنى التحيت افندمز حضرتلرى حقنده جرأت اولنه جق ايذاده داخلدر ۞ اما كفرهٔ قريشك حضرت فخر كائنات عليه ازكى التحيات افندمز حقنده حاشا ۞ ساحردر ۞ يا مجنوندر ۞ ۞ ياشاعردر ۞ ياكاهندر ۞ ياغافلدر ۞ كندوكندويه اصول وقوانين وضع ايلمشدر ۞ زيرا انك مهد وزمانى اواصول وقوانينى اقتضا ايلمشدر ۞ واو اصول وقوانينه نامى جلب ايچون شريعت ووحى والهام ديو آد قويمشدر ۞ وكندوسنك لسانده اولان فصاحت ۞ وكلامنده اولان بلاغت سببيله ناسه غلبه ايتمشدر كبى ۞ وحضرت صفيه رضى الله عنهايى نكاح ايتمكلرى حقنده اولان طعن قريش مثللو مقالاتك كافه سى ايذاده داخل اولان انواع سبده داخلدر

۞ والدليل الاخر من كتاب الله تعالى ۞

سب ايدن شخص دينك كافر اولمسنه كتاب الهيدن دليل آخر سورهٔ توبه ده دخى موجوداولان اشبو ﴿ ولئن سألتهم ليقولن انما كنا نخوض ونلعب قل ابالله وآياته ورسوله كنتم تستهزؤن

TBMM KUTUPHANESI

لا تعتذروا قد كفرتم بعد ايمانكم ﴾ آيت كريمه‌سيدر ❊ شويله كه سپهسالار قافلهٔ انبيا عليه اكمل التحايا افندمز حضرتلرى تبوك غزاسنه تشريف بيورر ايكن معيت رسالتپناهيلرنده بولنان عساكر موحدين ميانده صورت ظاهره‌ده اسلام وقلبا كافر بعض منافقين بولنمغله انلر حضرت فخر كائنات افندمزه اشارتله شو رجله باقكز حصون شامك فتحنى مراد ايدييور ❊ هيهات هيهات ديمش اولدقلرينى حق تعالى حضرتلرى حبيب عاليشاننه بيلدرمكله فخر كائنات عليه افضل التحيات افندمز حضرتلرى بونلرك بروجه محرر سويلدكلرى كلامى اخبار بيورمسى اوزرينه انلر ❊ يارسول الله تحقيق بز قطع مسافهٔ سفر ايچون سوزه طالوب اكلنيوردق ❊ جوابنى ويرمش اولملريله انى بيانا وبوبابده انلره اوله‌جق سؤالى تلقينا جناب حق جل وعلا حضرتلرى آيت مذكوره‌يى انزال بيورمشدر ❊ پس مآل جميلى ❊ اى حبيب اكرمم اكر منافقينه سويلشدكلرى سوزى سؤال ايدرسه‌ك البته انلر ديرلركه قطع مسافهٔ سفر ضمننده همان بزلر هزل ايدردك واويونبازلق ايلردك انلرى معترف منزلته تنزيل ايدرك توبيخ طريقيله سويله كه ﴿ ايا الله سبحانه‌يى وانك آيتلرينى وانك پيغمبرينى استهزامى ايدرديكز ايده‌مزسكز سز بوقوللريكز ايله اعتذار ايتميكز بحسب الظاهر ايمان ايتدكدن صكره البته سز استهزاكز سببيله كافر اولديكز ❊ ديمكدر

❊ هكذا قياسه بالتركى ❊

وقتا كه منافقينك استهزالرى كفردن قلبلرنده مضمر اولان مآثرى اظهار ايلدى استهزالرى عين كفر اولدى ❊ زيرا استهزالرى كفر اولميايدى بحسب الظاهر ايماندن صكره مضمرلرنده اولان نفاقى اظهار ايتمزلر ايدى

TBMM KUTUPHANESI

(لمترجمه ✿ اللسان ترجمان القلب ✿ مأنجه قلبنده مضمر اولان هرنه ايسه لسان انك ترجمانيدر ✿ وكذلك نقل اولندى كه اكابر منافقيندن ابن ابى طاتلو سوزلو فصيح وخوش اندام بر شخص اولوب كندى كبى منافقلرله برلكده حضرت رسالتپناه افندمز حضرتلرينك مجلس همايونلرينه كلور ايدى انلرك ظاهر حاللرينه نظرا حضرت فخر عالم صلى الله عليه وسلم افندمز ✿ هيئت محاسن ارا وصحبت فصاحت پيرارى جهتندن سوزلرينى استماع بيورورلردى ✿ جناب عالم السر والخفايا حضرتلرى بونلرك ظاهر حالده قيام ايلدكلرى دعواى اسلاميتلرى معتبر اولمديغنى ✿ وحق پيغمبر عاليشانلرنده جرأت ايلدكلرى اقوال رديه دن طولايى مبادرت ايتدكلرى اعتذارلرينك قبول اولنمديغنى بيان ✿ وقوللرينك كذب ايدوكنى اعلان ✿ ايچون سورهٔ منافقينده اولان اشبو ﴿ اذا جاءك المنافقون قالوا نشهد انك لرسول الله والله يعلم انك لرسوله والله يشهد ان المنافقين لكاذبون اتخذوا ايمانهم جنة فصدوا عن سبيل الله انهم ساء ما كانوا يعملون ذلك بانهم آمنوا ثم كفروا فطبع على قلوبهم فهم لا يفقهون واذا رأيتهم تعجبك اجسامهم وان يقولوا تسمع لقولهم كانهم خشب مسندة يحسبون كل صيحة عليهم هم العدو فاحذرهم قاتلهم الله انا يؤفكون ﴾ آيت كريمه سى انزال بيوردى ✿ معناى لطيفى اى حبيبم منافقلر قچانكه سكا كلور قلبلرينه مخالف اولهرق لسانلريله ديرلركه ✿ بزشهادت ايدرزكه سن جناب پروردكارك پيغمبريسين حالبوكه الله عظيم الشان حضرتلرى بيلوركه البته سن انك رسوليسين ✿ وعالم السر والخفيات اولان جناب پروردكار حضرتلرى شهادت ايدركه منافقلر كلاملرنده كاذبلردر ✿ يعنى منافقلر

TBMM KUTUPHANESI

قلبلرنده سکا اینانمازلر اشبو سوزلری غرضه میتنیدر ❁ اولی منافقلر کندو مجلسلرنده مسلمانلره ایتدکلری طعن اوزرینه تأدیبلرینه قیام اولندقده ❁ اوطعن ایتملرینه دائر یلان یره ایتدکلری یمین وقسملرینی کندولرینی قتل وسبیدن وقایه ایچون سپر اتخاذ ایدرلر ❁ پس انلر الله تعالینك یولندن کیرو قالدیلر ❁ تحقیق اهل نفاقك ایشلر اولدقلری عملارنه فنا شیلردر ❁ انلرك ذکر اولنان سوء اعمالی انلرك لسانلریله ایمانی اظهار ایدوب صکره کافر اولدقلری سببیله ثابتدر ❁ پس انلرك قلبلری اوزره کفرلریله ختم اورلدی ❁ حالبوکه انلر فهم ایتزلر ❁ وحقیقت وصحت ایمانی بیلزلر ورضیت ایتزلر ❁ وقتاکه حبیبم انلری کورورسین جسملرینك ظاهر حالده طراوت ونزاکتی جناب سعادتنه خوش کورینوب تعجب وبررر ❁ واکر انلر سوزه باشلرلر ایسه انلرك فصاحتنه ولسانلرینك حلاوتنه حواله کوش استماع ایلرسین ❁ لکن حبیبم انلرکویا دیواره طیانمش اغاجدرلر ❁ یعنی بلا ارواح اشباح درلرکه ❁ برایشه یارامز فاسدلردر ❁ کندو حقلرنده صدور ایدن آوازی اشتدکلرنده ظن ایدرلرکه اوآوازلر کندولرینك دشمانلریدر منافقلفلرینی سویلیورر ❁ پس انلردن حذر قیلمق جناب واجب الوجود حضرتلری انلری اهلاك ایتسون حقدن نصل روکردان اولنورلر ❁ انتهی)

مفسرین کرام حضراتی ذکر اولنان ﴿ واذن سألتهم ﴾ نظم جلیلنده بیوردیلرکه ❁ منافقینك کافر اولدقلری علیه الصلوة والسلام افندمز حضرتلرینك حق نبوتپناهیلرنده لایق اولمیان کلامی سویلمکدن متأثر اولمشدر ❁ ایمدی بوآیت کریمه سلطان دوجهان علیه صلوة الرحمان افندمز حضرتلرینه اذیت کفر اولدیغنه دلیلدر ❁ کتاب اللهدن بومقدار

TBMM KUTUPHANESI

دليل بومقامده كفايتسازدر ❁ تفصيلى ايسه شفاء شريفده وانك شرحلرنده وديكر كتب اهل سنتده مسطوردر

جوهر ثانى سنت بياننده در

شفاء شريفده حضرت على كرم الله وجهه ورضى الله عنه حضرتلرينه متصل اولان اسانيد ايله مذكوردركه فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم افندمز حضرتلرى ﴿ من سب نبيا فاقتلوه ومن سب اصحابى فاضربوه ﴾ بيورمشدركه معناى منيفى بركسه انبياء عظام عليهم الصلوة والسلام حضراتندن بريسنه سب ايدر ايسه اول كسه يى قتل ايديكز ❁ وبركسه اصحاب كرامه سب ايدرسه اوكسه يى ضرب شديد ايله ضرب ايديكز ديمكدر ❁ وامام بخارينك مسندا روايت بيورمش اولديغى حديث صحيحده وارد اولديكه صاحب شريعت عليه افضل التحيت افندمز حضرتلرى خيبر يهوديلرندن كعب بن اشرفك قتلنى امر ايدوب بوامر قتلى اجرايه متعهد كيمدر ❁ زيرا مرقوم جناب واجب الوجود حضرتلرينه ورسولنه اذا ايلدى بيوردى ❁ وكعب بن اشرفى ايمانه دعوت ايتمكسزين غيلة قتل ايدن ذاتى مزقوم كعبه كوندردى ❁ كافرلردن مرقومك بشقه سى حقنده اولان معامله بومعامله يه بكزه مامشدر ❁ جناب رسول كبريا عليه افضل التحايا افندمز حضرتلرى بوحديث شريفده كعب بن اشرفك قتلنى اذا ايله تعليل بيوروب كفر ايله تعليل بيورمامشدر ❁ يعنى ﴿ فانه اذى الله ورسوله ﴾ بيورمشدر ❁ بوحالده شومعاملهٔ حكمت پيماى محمدى كفاردن جناب رسالتپناه عليه صلوة الاله افندمز حضرتلرينه سب ايدن اشخاص لئام همان قتل اولنه جغنه دلالت ايتمشدر (لمترجمه ❁

(وكذلك)

TBMM KUTUPHANESI

وكذلك حديث آخرده بر رجل امام اتقيا عليه افضل التحايا افندمز حضرتلرينه حاشا سب ايلدكده حضرت شاه اريكهٔ رسالت عليه اكمل التحيت افندمز حضرتلرى ﴿ من يكفيني عدوى ﴾ يعنى بنم عدومه كيم كفايت ايدر ديو شرفصحبت وخدمت باعث المفخر تلرنده بولنان اصحاب كزينه توجيه واراده بيوردقده انصار كرامدن حضرت خالد بن ايوب الانصارى رضى عنه الباري بن كافيم يا رسول الله بيوردقلر * سيدنا صاحب المقام عليه الصلوة والسلام افندمز حضرتلرى دخى حضرت خالد رضى عنه الواحدى ارسال بيوروب او رجلى قتل ايتدردى * كذلك يوم فتح مكه ده اول رسول الثقلين عليه صلوات المعين افندمز حضرتلرينه حاشا سب ايتمش اولديغى جهتله ابن خطلك قتليله امر بيورلدى * وكذلك شفاء شريفده مسطور اولديغى وجهله نضير بن الحارث وعقبة بن ابى معيط كفاردن برجم غفير اول سلطان حطهٔ رسالت عليه اكمل التحيت افندمز حضرتلرينه اذا وجفا وسب ايتملرى اوزرينه انلركده قتلنه امر وفرمان بيوردقلر * وكذلك قراى انصاردن برقريه به بر رجل كلوب اوقريه نك رئيسنه بن حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمدن كليورم حضرت پيغمبر فرمان بيوردقلرنده فلانك كريمه سنى بكا تزويج ايله سكز حالبوكه مرقومك بواسناد كاذبى بالاخره مسموع عالى پيغمبرى اولدقده قرة العين كائنات عليه اكمل التحيات افندمز حضرتلرى طرف سامىلرندن حضرت على كرم الله وجهه ايله حضرت زبير رضى الله عنهمايه ﴿ اذهبا فان ادركتماه فاقتلاه ﴾ يعنى اى على وزبير كيدك اوشخص كاذب الاسنادى هر نرده ملاقى اولورسه كز قتل ايديكز ديو فرمان بيوردى * بوفرمان حكمت

TBMM KUTUPHANESI

بیان نبوتپناهی حق عالیٔ نبو یلرنده افترا وکذب اختیار ایدلمسندن منبعثدر * بوفرمان جلیلك حکمی دخی احادیث مشهوره دن امام بخاری نك کتاب صحیحنده مسطور اولان ﴿ من کذب علی متعمداً فلیتبوأ مقعده من النار ﴾ حدیث شریفنده مستباندر * انتهی) بو بابده دها نیجه احادیث شریفه بولندیغی احادیث شریفه به اطلاعی اولان ذاته خفی دکلدر

جوهر ثالث اجماع امت بیاننده در

فخر هردو جهان * علیه اکمل صلوات المنان * افندمز حضرتلرینك حق نبو یلرنده حاشا سب ایدن شخص کافر اولمغله قتل اولنه جغی حقنده اولان اجماع امت فریدهٔ اولینك عقد اولنده سبقت ایتمکله بوراده تکرارینه حاجت کوریلهمز *

جوهر رابع قیاس واعتبار بیاننده در

قاضی عیاض رحمه الله تعالی حضرتلرینك شفاء شریفنده وشرحلرنده بسط و بیان اولندیغی وجهله قتل مذکوره عقلا دلالت ایدر حاله نظر وتفکر جهتندن وانك شرعا موجبنی تأمل واعتبارطریقنده دخی عمدا * حضرت سیدالانبیا علیه اکمل التحایا افندمز حضرتلرینه حاشا سب ایدن کسه نك مرض قلبینك وقالبنده مضمر ومرکوز اولان کفرك علانیتنی اظهارایتمش اولمسی ذکر اولنان قتله دلالت ایدر * بونك دلیلنه کلنجه مؤمن اولان کسه نبی ذیشان علیه صلوة الرحمان افندمز حضرتلرینه محبت وتعظیم وتوقیر واحترام ایده جکی * وذات نبوتسمات محمدی یه اذیت ونقص ونقیصه الحاقنه قطعا راضی اولمیه جغی محقق اولمسی دلیل واضحدر * چونکه عقلی اولان برمؤمن

TBMM KUTUPHANESI

سعادت دارینه سبب اولان نور دیدهٔ کائنات علیه شرائف الصلوات افندمز حضرتلرینه اذا وحقارت الحاقنه نصل رضا کوسترہ بیلور کوسترمیه جکی امر مجزومدر ✿ پس بوحال فلاح استمالك خلافی که اکا جرأت ایدن شخصك ایمانسزلغنه دلالت ایدر ✿ اول شخصك کفر دن قلبنده مضمر اولان سوء معامله یه دلیل وبرهاندر

مطلب الردة

زیرا اوسوء معامله ردتدر ردت ایسه دلیل و برهان ایله مثبت اولان قول ویاخود فعل و یاخود اعتقاد سببیله اسلامدن خروج معناسنه در ✿ اول شخصك جرأت ایلدیکی سب وایذا کندو کفرینه دلالت ایتمه سندن ناشی ائمهٔ مجتهدینك اکثریسی سب ایدن شخص اکر مسلم ایسه انك حقنده ردتیله حکم ایلمشلردر ✿ اشته بوردتله حکم ائمهٔ عظامدن امام مالك وامام اوزاعی حضرتلرندن اخذ ایلیان شاملیلرك روایتیدر ✿ امام اعظم ابوحنیفه حضرتلریله اصحاب ستوده صفاتی دخی مسلم مؤذی حقنده شوذکر اولنان ردتله حکمه قائل اولمغله اومسلم مؤذی کفراً قتل اولنور توبه طلب اولنماز ✿ اکر توبه ایدر ایسه امام مشارالیه عندنده توبه سی مقبول اولماز ✿ و به الفتوی ✿ صاحب شفادن منقول اولان ایکی روایتدن شومرور ایدن روایت مثلو امام مشارالیه حضرتلرینك عندنده سب ایدن شخص اکر بلاطلب توبه ایدرایسه ✿ و برده توبه طلب اولندقده توبه ایلرایسه قتل اولنماز ✿ بلکه تنکیل ایدیلور ✿ اما توبه طلب اولنوبده توبه ایتمز ایسه کفراً قتل اولنور ✿ وعلیه الفتوی ✿ ذکر اولنان روایتیندن ایکنجی روایته کنجه ائمهٔ مشارالیهمدن منقولدرکه ✿ تحقیق ایذا وسب علامت کفردر ✿ اوایذا وسبك

ذاتی سبب ارتداد اولور ۞ بنفسه کفر اولدیغنه بناء حداً قتل اولنور ۞ زیرا بوقتل انبیاء عظام علیهم الصلوة والسلام حضراتی حقارنده قذفنه مترتب حددر ۞ نتکیم حدیث سجده ﴿ وان لم یحکم علیه بالکفر حقیقة ﴾ وارد اولمشدر هرنقدر انك اوزرینه حقیقة کفر ایله حکم اولنماز ایسه ده دیمکدر ۞

﴿ مطلب اذا اصر الساب بقتل کفرا ﴾

اما شخص مزبورسبدن عبارت اولان قول وفعلنده مصر اولور ۞ وحالی دخی انی منکر واندن مقلع بولنمزایسه بواصرار محقق کفردر ۞ وکفرا قتلی موجبدر ۞ چونکه بوجنایتی مرتکب اولان شخص اصرار متمادیسی کفر اولدیغی اعلام و زجر اولنوبده اصغا ایتمز ایسه کفر بنی بلا شبهه مقر اولمش اولور ۞ بوتقدیرجه کفر یله حکم اولنور ۞ وکفرا قتل اولنور ۞

بالاده عرض و بیان اولنان تفصیلاته کوره مقتدامز بولنان امام ابوحنیفه حضرتلرندن بو بابده اوچ روایت موجود ایدوکی اکلاشلدی ۞ برنجیسی بوجه محرر شخص مزبور قول وفعلنده اصرار ایدر ایسه کفرا قتل اولنمسی ۞ وایکنجیسی شخص مزبور استراصرار ایتسون استرایتمسون مطلقا حدا قتل ایدلمسی ۞ واوچنجیسی اوشخص بنفسه توبه ایدر یاخود توبه ایتمکلکی طلب اولنوبده توبه ایلرایسه حقنده تنکیل یعنی امثالنی تحذیر ایده جك برمعامله تعذیبیه تشهیریه اجراسیله اکتفا اولنمسی روایتلریدر ۞ العیاذ بالله تعالی عن الایذأ والسب ۞

﴿ فریدهٔ رابعه ﴾

(ادلهٔ شرعیهٔ سابقه یه وارد اولان شبهه دن ناشی ایکی سؤالی دفعه دائردر) بو بابده ایکی بحث ایراد اولنور ۞ (بحث اول)

TBMM KUTUPHANESI

حضرت دانای عالم صلی الله تعالی علیه وسلم افندمزه حاشا سب واذا اکر شرعا موجب قتل ایسه ذات رسالتمآب محمدی صلی الله تعالی علیه وسلمی مقام تهدیدده (السام علیك) دیمش اولان یهودی یی علیه الصلوة والسلام افندمز حضرتلری نه ایچون قتل ایله فرمان بیورمدی ۞ حالبوکه قول مذکور بددعا وذات محبوب خدایه اذیت اولدیغی وارسته بیاندر ۞ وذو خویصره حرقوص ابن زهیر التمیمی یی دخی قتل ایله فرمان نبوی صادر اولمدی ۞ حالبوکه مرقوم برغنائمك صورت تقسیمنده توزیع وتقسیمی بکنمیوب اعدل الناس اولان حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم افندمزحضرتلرینه شوقسمت ایله وجه الله مراد اولنمامشدر دیدی ۞ بوقول ایسه علیه الصلوة والسلام افندمز حضرتلرینه اذا وافترا اولدیغی بی اشتباهدر ۞ بوایکی مسئله و بونلرك غیری وقوعات ادلهٔ معروضهٔ متقدمه ایله نصل توفیق اولنه بیلور دیو سؤال اولنور ایسه ۞ اولا شویله جواب ویریلورکه اول صاحب شفاعت علیه افضل التحیت افندمز حضرتلری ابتدای اسلامده میانه زنده عرب جفاکار بولنان ناسك ذات نبوتپناهیلرینه تألفی ایله یعنی ناسك اسلامه قرب صهدری ملابسه سیله انلرك الفت وأیسلرینی طلب بیورمغله مأمورایدی ۞ بوکاسبب ایسه ناسك دائرهٔ نجات باهرهٔ اسلامده ثابت قدم اولمری ایچون انلرك امراض قلبیه لرینه (طبیب حاذق) دلان عالم صلی الله تعالی علیه وسلم افندمز حضرتلری دوای عفو وکرم بیغمبرانه سیله مداوات بیوروب انلرك اسلامه قلبلرینی میل ایتدیرمك ۞ و بوجهتله انلرده ایمانه محبتلرینی اظهار ایدوب نفوسلرنده ایمان متمکن اولق ۞ وقلبلری ایمان ایله زینتلنمك ۞ وحقارنده ملاطفه ورفق ایله معامله ومدارا ایتمك

کبی معاملات حکمت غایاتیله مأموراولمزیدر ❁ بناء علیه ذات
پیغمبر صاحب شرع مطهر علیه من الصلوة ماهوالاوفر
افندمز حضرتلری اصحاب معالینصابی حضراتنه ﴿ انما
بعثتم مبشرین ولم تبعثوا منفرین ﴾ و ﴿ بشروا الناس بکل خیرولا
تعسروا وسکنوا ولا تکلفوهم بما لم یألفوا ولا تنفروا فینفروا
و یفروا ﴾ حدیث شریفلریله تبشیر ونصیحت بیورمزایدی ❁
حدیث اولك معنای جمیلی بن سزه مبشر اولدیغم حالده بعث
اولندم ناسه شدت وغلظت ایله اسلامدن تنفیر ایدیجی اولدیغم
حالده بعث اولنمدم دیمك ❁ وحدیث شریف ثانی دخی سزلر
مبعوث اولدیغم کافهٔ ناسه انواع خیر ایله تبشیر ایدیکز وناسه
شدت وغلظت ایتمیکز ❁ وناسه حال ازلیه‌لرینی تمکین ایلیکز
والفتلری اولمیان شیئله تکلیف ایتمیکز وناسی کندیکزدن تنفیر
یعنی معاملهٔ ثقیله اجرا ایتمیکز ❁ بومعامله ده بولنورسه کز انلرده
نفرت حاصل ایدرك سزدن بیقوب فراره مجبور اولماسونلر ❁
مألنده ایدوکی امر بی شکدر ❁ اشبو حدیث شریفلرده توصیه
بیورملان معاملات اصحاب کرامنده عملی واجب اولمیان
خصوصاته مقصورالاجرا اولوب عملی واجب اولان موادده
کافهٔ اولبابده مساهله اولنمیه جغی امرا شکاردر ❁ وکذلك
جامع حکم معاملات علیه افضل التحیات افندمز حضرتلری
اصحاب کرامنه ﴿ لاتحدث الناس ان محمدا یقتل اصحابه ﴾
حدیث شریفیله ارائهٔ طریق بیورمشلردر ❁ یعنی ناس میاننده
محمد علیه الصلوة والسلام اصحابنی قتل ایدییوردیو سوز
اولمسون دیمشلردر (لمترجمه ❁ بوحدیث شریفك مورد
صدوری شو وجهله بیان اولنمشیدرکه منافقیندن عبدالله ابن
زبیر وابی ابن سلول و بونلرك امثالی اشخاص ❁ اول نور مجسم

TBMM KUTUPHANESI

صلی الله تعالی علیه وسلم افندمز حضرتلرینك وحضرت عایشه رضی الله عنها والده مزك حق عالیلرنده شین و برر قول وفعلده بولندقلری وقت اصحاب کرین رضوان الله تعالی علیهم اجمعیندن بعضیلری وازجمله حضرت عمر رضی الله عنه یارسول الله بکا رخصت و یرده بونلری قتل ایده یم دیملری اوزرینه اول حواجهٔ دقیقه شناس علیه صلوات الله تعالی بعد الانقاس افندمز حضرتلری بو حدیث شریفی ایراد بیورمشدر ✿ بونهی حکمت پیرای پیغمبرینك سببی بوسوز شایع اولور ایسه بعض کفرهنك دائرهٔ اسلامینه کرمسنه مانع اولهجنی کبی اوشایعه یی مشرکین یعنی اعدای دین اهل اسلام حقنده وسیلهٔ طعن اتخاذ ایلیه جکی مطالعهٔ حکمت لامعه سیدر ✿ بوکبی جالب طعن اولان حرکاتدن احتراز ایسه موجب فوائد کثیره اولمسنه مبنی ارباب اعتبار جه امور معتنابهای سیاسیه دندر ✿ بنابرین اول کان حکمت علیه افضل التحیت افندمز حضرتلری کفار ومنافقین حقلرنده تلطیف واحسان وعفوله مدارا شیمهٔ کریمه سنی اجراده بولنورلر ایدی ✿ انتهی)

﴿ ✿ مطلب معنی المداراة والمداهنه ✿ ﴾

مدارا کلمه سی شخص اخره لطف ایدوب ملایم سوز سویلمك معناسنه در ✿ بونك اجراسی یا اوعامله یی اجرا ایدك و یاخود اوعامله حقنده اجرا اولنان ذات ایچون دفع ضرر وجلب منفعت مقصدینه مبتنی اولور ✿ شق ثانی نصح ورفق ایله امر بالمعروف ونهی عن المنکر ایتمك ✿ وبولندیغی حالك محذور وسوء عاقبتنی بیان ایلمك مرکزنده جریان ایلر ✿ مداهنه کلمه سی ایسه قبیح اولان نسنه یی تحسین ایتمك ✿ ومداهنه ایدیلان

TBMM KUTUPHANESI

شخصه مضرت ویرر قبیحی وارتکاب فواحشه قندیرر اولان
باطل وکذب سوزی سویلمك معناسنه‌در ❁ ایمدی مدارا شرعا
ممدوحدر ❁ ومداهنه شرعا مذموم وغیرجائزدر ❁ و برده سیدنا
خطیب الامم صلی الله تعالی علیه وسلم افندمز حضرتلری کفار
ومنافقین ایله قولا وفعلا مصاحبت بالمجامله اختیار وانلرك
ایتدکلری معاملات غیرلایقه‌دن عفو وتجاوز وسکوت ایله
غض ابصار بیورر ❁ واذالرینه تحمل واقوال وافعالده
ادبسزلکی مقتضی اولان غلظت طبایعلری آثارینه صبرایلر
ایدیکه اکا عصر سعادتدن صکره صبر وتحمل جائز اوله‌ماز
ایدی ❁ یعنی عصر سعادتدنصکره حاصل اولان قوت اولوقت
هنوز حاصل اوله‌مامش ❁ ومبداء اسلام اولمسندن طولایی
قواعد اسلامیه کسب متانت ایده‌مامش اولدیغندن ❁ اولوقت اول
کان مرحمت وعین رحمت علیه افضل التحیت افندمز حضرتلری
طرف پیغمبریلرندن اختیار بیوریلان معامله‌یه صبر وتحمل
عصر سعادتدنصکره الی الان تجویز اولنماز ❁ زیرا اولوقت
نظر اعتبار واحتیاطه النان معامله حزمك اسبابی صکره‌لری زائل
اوله‌رق قوت اسلام حاصل اولمشدر ❁ یعنی طرف رسالتپناهیدن
کندولره اذا وسب ایدنلری قتل ایتمامك کبی اختیار بیوریلان
معامله بوکونکی کونده معاشر امت محمدیه ایچون مسامحهٔ
غیرمشروعه دیمك اوله‌رق جائز دکلدر ❁ زیرا معاشر امت
محمد مؤذی وساب اولانلرك کفرلری اوزرینه زجر ومنع ایتمك ❁
ومراملرینه اکرام ایتمامك ایله مأموردر ❁ وکذلك حضرت
پیغمبر آخر زمان علیه صلوات الملك المنان افندمز حضرتلری کفار
ومنافقینك تألیف قلوبلری ایچون کمال کرم وعنایتلرندن
انعام واحسان ورفقله معامله بیورملری ❁ ان النفوس جبلت

TBMM KUTUPHANESI

على حب من احسن اليها ﴾ حكمتنه مبنيدر * يعنى نفوس انسانيه احسان كوردیکی ذاته محبت ایتمکه مجبوردر * انك ایچون (الانسان عبید الاحسان) دینلمشدر * ذات حضرت رسالتپناهینك بالاده تعداد اولنان معاملاتی اختیار بیورملری ﴿ ولا تزال تطلع على خائنة منهم الا قليلا منهم فاعف عنهم واصفح ان الله يحب المحسنين ﴾ و برده ﴿ ادفع بالتی هی احسن فاذا الذی بينك و بينه عداوة كانه ولی حميم ﴾ آیت کریمه‌لریله شرفنازل اولان امر الهی به مبنیدر * آیت اولینك معنای کریمی ای بنم حبیب اکرم سن انلردن برخائن طائفه یه دائما خبردار اولورسین مکر انلردن براز کسه‌لر خیانت ایتمزلر که انلر ایمانه کلنلردر * پس انلری عفو ایله معامله‌لرندن صفح قیل زیرا محسنلری واجب الوجود حضرتلری سور وراضی اولور دیمکدر * وآیت ثانیه‌نك معنای جلیلی کوتولکی کوزل شی ایله دفع قیل * یعنی غضبی صبر ایله وجهلی علم ایله واسائتی عفو ایله مدافعه قیل * برکسنه سکا درشت کلام سویله‌سه ویا کوتو معامله ایتسه انك مقابلنده ایوللك ایله * پس اکر بویله ایدرایسه‌لك اول کسنه که سنك انك ایله اراکزده دشمنلك واردر سکا بردوست مشفق اولور * زیرا ایوللك ایله دشمنی دوست اولور کرچه قلبنده محبت اولمسه ده دیمکدر * جناب مولای ذوالجلالك جابنه امر ایلدیکی مدارا وعدم مجازات ابتدای اسلامده ومبادیٔ هجرتده ناسك قلوبنی تألیفه * وانلرك فخرعالم صلی الله علیه وسلم افندمز حضرتلریله اتفاق رأیلری سببیله جمع کلمه یه وذات رسالتپناهی یه عدم مخالفتلرینه احتیاج موجود اولمسندن منبعث ایدی * زیرا ملاطفه وملایمت ایله تحصیل اولنان نسنه دیکر معاملاتله تحصیل اولنه‌من *

TBMM KUTUPHANESI

﴿ مطلب استقرار الاسلام ﴾

وقتاکه شوکت اسلامیه کسب استقرار وقوت ایدوب بامر الله تعالی سیف محمدی علیه السلام ایله بالغلبه ادیان سائره اهلی تدمیر اولنه رق دین مبینی جمیع ادیان اوزرینه فائق وعالی ایلدی ۞ بناء علیه جناب مفخر عالم صلی الله علیه وسلم افندمز حضرتلری دخی اعلاء کلمة الله ایچون مقدما حقارنده مدارا بیوردقلری کسادن حق پیغمبریده اظهار عداوت ایدنلری و یوم فتحده قتللرینی عهد ایله مسلمینه توصیه بیوردقلری کروهی استیصاله مقتدر اولدقجه قتل واعدام ۞ وکندولری ودینلری حقنده اظهار طعن وملامت بیورمرق مأموریت محمدیه لری اشتهار بولدی ۞ (لمترجمه و ﴿ امرت ان اقاتل الناس حتی یشهدوا ان لا اله الا الله ویؤمنوا بی وبما جئت به فاذا فعلوا ذلك عصموا منی دماءهم واموالهم الا بحقها وحسابهم علی الله ﴾ حدیث شریفیله شفاء شریفده تصریح اولنمش دینی وجهله جلالت دین محمدیه بی عاله دیوردی ۞ اشبو حدیث شریفك معنای لطیفی طرف الهیه دن شرف اسلام ایله مشرف اولمیان ناس ایله ﴿ لا اله الا الله ﴾ کلمهٔ طیبه سنك مدلول منیفنی شهادت وذات محمدانه مك نبوتنی تصدیق وطرف الهیه دن کتورمش اولدیغم احکام قرآنیه یه ایمان ایدنجیه قدر مقاتله یه مأمور بیورلدم اکر انلر ذکر اولنان شهادتی و بنی تصدیق ۞ وایمانی زیور مقال ایدرلر ایسه بنم سیف مأمور یتمدن دملرینی ومالرینی حفظ ایلرلر ۞ مکر بر حقه تعلق ایلیه وسرائر قلبیه لری جناب حقه مفوضدر ۞ انتهی) اشرف الموجودات علیه افضل الصلوات افندمز حضرتلری یهودن وردست اقتدار ایلدکاری کسانی غیلة وخفیة ۞ و بو اجرا أت سنیهٔ پیغمبریدن مقدم سلك صحبتنه انتظام

(ودخول)

TBMM KUTUPHANESI

ودخول ❁ ودائرهٔ مظهریت انوار ایمانه وصول ❁ ایمان کروه
لئام کفره ومجوسدن ابن اشرف وابی رافع ونضر وعقبه کبی حق
محمدیده اذا ایدنلری غیلهٔ قتل واعدام بیورمشدر ❁ بو اجراأت
ایسه ﴿ وما ینطق عن الهوی ان هو الا وحی یوحی ﴾ مآل
شریفنه نظرا کیف ما اتفق هوادن برمعامله اولمیوب کافهسی
وحی منزل الیهی یه مستنددر ❁ وکذلك حضرت پیغمبر
عالیشان علیه صلوة ازجن افندمز حضرتلری اصحاب کرام
رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضراتندن تزدهایون نبو یلریده
بولنانلره ❁ بالاده مذکورالاسامی کسانك غیری برجماعتکه
کعب ابن زهیر وعبدالله زبعری ابن سعد ابن القرشی وابن
اشرف وابی نافع کبی ذات نبو یلرینه اذا ایتمش ونظما ونثرا
هجو وسب ایلمش اولان کروه دوزخ قرینك قتلرینی نذر وواجب
قلمشدر ❁ تاکه کندوکندولری کلوب عتبهٔ علیای حضرت
پیغمبری یه عرض استیمان ایله اعتذاره مسارعت ❁ وخاکپای
املیخشای رسالتپناهیلرینه جبهه فرسای نیاز وضراعت ایله
انقیاد ایدهلر ❁ اشبوحال فلاح مآل ظهور ایدنجه اول شفیق
هردوعالم صلی الله علیه وسلم افندمز حضرتلری انلرك اسلامیتله
توبهلرینی قبول بیوروب مجرمین سائره حقنده ابذال بیوردقلری
عفو وصفح ایله انلری تأمین وفریق محرم انعام واحسان
بیورمشلردر (لمترجمه ❁ ازجمله طرف حکمت مآب حضرت
رسالتپناهیدن دمنك هدر ایدلدیکنی کعب ابن زهیر اولا
دارالامان اسلامه شرف دخوله مظهر اولان برادری جبیر بن
زهیر رضی الله تعالی عنه طرفندن تحریر اولنان مکتوب
منظومدن استفاده ایدوب. ❁ بوسهام هدر دمدن هرنوبه التجا
ایلسه رهایاب اولهمیه جغنی تیقن ایلدیکنه بناء درحاله

حضور رحمت نشور حضرت رسالتپناهی یه واصل اولهرق
متشکرانه یا رسول الله کعب ابن زهیر دارالامان ایمانه دخول*
واستغفار هرذنب وقصورله درگاه مرحمت اکتناه رسالتکه مثول
اولسه * توبه واسلامیتی قرین قبول بیور یاورمی دیو استطلاع
فکر نبهی یه ابتدار ایلدکده طرف رحمت فرمای جناب نبو یدن
(نعم) جواب حیات نصابنه مظهر اولمغین همان کعب ابن
زهیر بورومال عتبهٔ رحمت مالدردیوب (بانت سعاد) دیو بدأ اولنان
قصیدهٔ لامیهٔ مشهوره لرین انشاد * و بوجهتله اظهار
اسلام ازلی ایله کندینی رهین اسعاد ایلمسی اوزرینه نزد همایون
نبو یده مستغرق انوار قبول * وغبطه فرمای انس وجان اولان
خرقهٔ سعادت پیغمبری یی دوش قبولنه اکسا ایله سعادت
دارینه موصول اولمشدر * اول بردهٔ عالیهٔ القدری صکره ورثهٔ
مشار الیهدن حضرت معاویه رضی الله تعالی عنه مقابلنده
اوتوز بیك درهم هدیه اعطاسیله اخذ ایدوب خزائن ملوك بنی
امیه وخلفاء عباسیه دن یدایده خزینهٔ اندرون عثمانیه ادام الله
تعالی الی یوم القیامه ده محفوظ ومتبرك اولدیغی علی القاریئك
(بردة المدیح) شرحنده کورلمشدر * وعبدالله ابن زبعری
ایسه برشاعر قرشی سهیمی اولوب زوجه سی امهانی بنت ابی
طالب ایله نجرانه فرار ایلدیکی حالده اوراده ده قرار ایده میه رك
اثنای فتح مکهٔ مکرمه ده عتبهٔ معلا مرتبهٔ جناب پیغمبری یه
چهره سای دخالت وشرفیاب اسلامیت اولمغین * الحمدلله الذی
هداك للاسلام ان الاسلام یجب ما قبله * التفات سعادت آیات
نبو یسیله مومی الیه دائرهٔ قبوله شرفیاب دخول اولدی *
ماعدای اسه برو مخالده عدم آباد خسرانه ایصال ایدلدی * انتهی)

* مطلب جواب اولك خلاصه سنه دائردر *

(جواب)

TBMM KUTUPHANESI

جواب اولك خلاصه‌سی شو وجهله تصویر اولنور که ۞ سلطان انبیاء علیه اکمل التحایا افندمز حضرتلری بدایت اسلام ومبادیٔ هجرت فوز انجامده جناب رسالت مآب افندمز حضرتلری تألیف قلوب ناس حکمتنه مبنی مدارا وعفو واحسان ایله مأمور اولدقلرندن ذات پیغمبریلرینه اذا وجفا وسب ایدنلرك قتلی واجب اولمامش ایدی ۞ وقتاکه قوت اسلامیه استقرار بولمغله ذکر اولنان مدارانك حکمی قالمدی بناء علیه مأموریت اخیره اولان مقاتله‌نك اجراسنه آغاز بیورلمشدر (س) حبیب خدا وشفیع روز جزا علیه افضل التحایا افندمز حضرتلری شوکت وقوت اسلامدن صکره قتاله مأمور یتنی حاوی اولان اشبو ﴿ یا ایها النبی جاهد الکفار والمنافقین واغلظ علیهم ﴾ آیت شریفه ایله ایت عفو اولان ﴿ خذ العفو وأمر بالعرف ﴾ آیت کریمه‌سی بینلرنده تعارض کورینور توفیق فصل اولور ۞ (ج) ذکر اولنان آیت جهاد کندودن اول نازل اولان ایت عفو وصفحی فسخ ایلدی ۞ بو بحثده دها نیچه جوابلر موجوددر تفاسیره مراجعتله معلوم اولور ۞ جهاد ایتنك معناسی یا نبی الله سنی کفاره وکفرزینی اظهار وسر نفاقلرینی اعلان ایدن منافقینه جهاد فی سبیل الله اختیار ۞ وانلر ایله محاربه ایلدیکنده انلره معامله‌ٔ شدیده اجراسنه ابتدار قیل دیمکدر ۞

جواب ثانی عن هذه الشبهة

طائفهٔ منافقینك باطنلری وانده مضمر اولان کفرلری مستوردر ۞ یعنی کندولرندن ماعدا کسه‌یه معلوم دکلدر وسیدنا صاحب الحجة علیه افضل التحیة افندمز حضرتلرینك

حکم پیغمبریلری ایسه ظاهر حاله مبتنیدر ❁ انلرك ظاهر حاللری ملابسه سیله کندولرینی قتلدن مانع اولان اسلامدر ❁ (س) منافقلرك باطنلرنده مستتر اولان کفر هرنقدر کندولرینك غیری مسلم اولانلره معلوم دکلسه ده جناب حق علیه الصلوة والسلام افندمز حضرتلرینی انلرك سرائرینه مطلع و واقف ایلش اولدیغندن نجون میاشه لرنده ذات رسالتپناهیلرینه اذیت وذمه دائر مجاسرت ایلدکلری مقال سببیله ذات رسالتمآب افندمز حضرتلری انلری قتل ایتمدی ❁ (ج) عند البعض اسلامك درکار اولان شرفنی اظهار ایجون اسلامك ولو بحسب الظاهر اولسون امتنی قتل ایتمکه مانع اولدیغنی تشریعه مبنیدر ❁ بزینه صدد بحثه کلدکده بالاده شرح اولنان حالاته برابر منافقینك ظاهر حاله اسلامز دیملری قتللرینه مانع اولمشدر ❁ معدن رحمت وشفقت علیه اسنی التحیت افندمز حضرتلرینه تنقیص وذم قصدیله سویلدکلری کلماتك یك چوغنی سویلیان منافقلر کندوارقداشلری ایله برابر کزلو سوزلر سویلرلر اولدیغندن اکا ذات رسالتپناهی واهل اسلام واقف اولمزلر ❁ وکلمات مذکوره روایت ونقل اولنه رق جناب رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم افندمز حضرتلرینه بالغ اولدقده انلر کلمات مذکوره یی که کندولرینه نسبت اولنوب کندولرندن نقل وروایت اولنمشدر ❁ سویلدکلرینه یمین ایدرلر ایدی ❁ حالبوکه یونلردن صدور ایدراولان کلماتی سویلدکلری درکار ایسه ده سیدنا علم الهدی علیه امدح التحایا افندمز حضرتلری انلرك اسلامه دخولرینی ونفاق وکفرخفیلری ایله برابر توبه وانلردن رجوع ایتملرینی ارزو ایتدکلرینه بناء اذا وجفا وذم کبی حالات غلظت اشتمالرینه واقوال وافعال نامرضیهٔ قبیحه لرینه وسوء

TBMM KUTUPHANESI

ادبلرینه تحمل بیورولرایدی و ﴿فاصبر کما صبر اولوالعزم من الرسل﴾ آیت کریمه سندن مستفاد اولدیغی وجهله رسل عظامدن اولوالعزم حضراتنك صبرلری کبی صبر ایلدیلر * بو معامله حکمت ایرا تأثیر جلیلی اولهرق منافقیندن نهایت الامر چوغی ظاهرا رجوع ایلدکلری کبی باطنا دخی نفاقلرندن رجوع ایله قلبلرنده ایمانی تخلیص وجهرا اخلاص ایلدکلری کبی سرا دخی اخلاص ایلمکله * وکفرهدن دخی اکثریسی نور اسلامله تنویر قلوب ایتمکله * صکره انلرله جناب حق منفعت و یرمشدر * وحتی مؤتلف وعفوه مظهر اولانلردن بعضیلری دین مبینه وزراء واعوان وحماة وانصار اولمشلردر * ونجه منافق وکافره جناب حق ایمانی محبوب قلوب انلرله دین مبینی اعزاز بیورمشدر * شو جواب ثانی ایله بعض ائمهٔ مالکیه علیهم الرحمة یهودك (السام علیك) قولندن ناشی اولنان سؤاله جواب ویردیلر * سیف المسلول اسمیله مسمی کتابده یوسؤال اوزرینه درت قدر دهاجواب محررد * بوجوابك دخی خلاصه‌سی شودرکه بو بابده جریان ایدن معامله لحکمة واقع اولمشدر * حالبوکه اسلام هنوز قوت بالغه کسب اتمامش اولدیغندن سیدنا صاحب اللواء علیه اکمل التحایا افندمز حضرتلری جناب حقك انلری قرین هدایت ایدرك دین مبینه باعث قوت ایتمسنه طمعا انلرك ایتدکلری معامله یه صبر وانلری عفو ذات رسالتپناهیلرینه مظهر بیورمشلردر * چونکه انلرك اذیت وتنقیصلری حق نبوی اولان تعزیز واجلاله مخالف معامله در * هرحالده وخصوصیله برحکمته مبتنی اولدیغندن صفوی رأی حکمت انتمای پیغمبری یه منوطدر *

﴿ جواب ثالث ﴾

TBMM KUTUPHANESI

بعض ائمهٔ دین بیوردیلرکه منافقینك اذای رسالتپناهی یه دال اولان قوللری مأمولدرکه حبیب رب العالمین علیه صلوة الملك المعین حضرتلری هندنده ثابت اولمامشدر * یعنی بو مقالات ردیه‌نك انلردن فخر کائنات افندمز حضرتلرینه نقل ایدلمسی بو بابده قتلی موجب اولان شهادت رتبه‌سنه واصل اولمامشدر چونکه ناقل یا صبی یا خود عبد یاخود امرأه‌دن عبارتدر و بونلرك شهادتلری ایسه غیرمسموعه ایدوکی امر مثبتدر * جنایت منقوله ایسه شبهات ایله مندفع اولان موادن اولمغله بومثللو یرلرده شاهدین عادلین ایله ثابت اولمدقجه اراقهٔ دماء مسئله سی مباح اولهمز * اشبو اجوبهٔ ثلثه‌دن الك اچیق واشکار اولان جواب * اولکی جوابدرکه الك خلاصه‌سی مؤذی ساب اولانك قتلنك عدم وجوبی وقتی اول اسلام ومبادی هجرته منحصر اولوب وقت وجوب قتل ایسه اسلامك کسب قوت ایلدیکی حینده‌ن عبارت اولدیغنه * و بوتقدیرده قتلك وجوبی وقتی عدم وجوبی وقتیله متحد اولدیغنه نظرا میانه‌ده تعارض کورلمامسی مرکزنده دائردر * جواب ثانینك خلاصه‌سنه کلمجه فخرجهان افندمز حضرتلرینك ساب مؤذی‌یی قتل ایتمالری حکمی حضور لامع النور حضرت رسالتپناهیلرنده اقرار و یاخود شاهدین عادلین و یاخود یمیندن نکول ایله ثابت اولمیان ظاهره مبنیدر چونکه منافقینك میانه‌زنده اذایه دال اولهرق جرأت ایلدکاری مقالات اسباب مشروحه‌دن ناشی مخفی اولمغله برابر عدم تکلمه دائر اولان انکارلری یمینه مستند اولمغله نزد حضرت رسالتپناهیده ظاهرا غیر ثابتدر * حالبوکه وجوب قتل ذکر اولنان اذایی اقرار و یاخود شاهدین عادلین ایله و یا یمیندن نکول ایله ثابت وظاهر اولدقده جاریدر *

(بوکا)

TBMM KUTUPHANESI

بوكا نظراسبى ظاهر اولان سابك قتلك وجوبى ايله سبى ظاهر اولميان سابك قتلنك واجب اولمديغى ميانده تعارض وتناقص بولنه‌مز ❁ اوچنجى جوابك خلاصه‌سى دخى بو مركزده اولوب شوقدركه نزد جناب حضرت نبويده شهادت واقعه‌نصاب شهاده‌تباغ اولمديغندن سب واذا ظاهر وثابت اولمامشدر دينور ❁

﴿ ❁ مبحث ثانى فى دفع شبهة اخر ❁ ﴾

(س) پادشاه كشور رسالت عليه افضل التحية افندمز حضرتلرى بعض منافقينى نصل قتل ايلمشدر حالبوكه امام بخارينك وسائر محدثينك روايتنه كوره درة تاج المخدرات ام المؤمنين والمؤمنات حضرت عايشه رضى الله تعالى عنها بيوردقلركه ﴿ ماخير رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم فى بين امرين قط الا اختار ايسرهما مالم يكن اثما فان كان اثما كان ابعد الناس منه وما انتقم رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم لنفسه الا ان تنتهك حرمة الله فينتقم لله بها ﴾ يعنى حضرت رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى اصلا ايكى امر بينده مخير اولمدى الا امر بيندن هرقنغيسى اسهل ايسه اول شيئ كناه اولمدغجه انده اولان اسهل جهتى اختيار بيورورلر ايدى ❁ اكر اواسهل اولان جهت كناه ايسه اندن جمله ناسدن زياده بعيد اولورلر ايدى ❁ وذات حضرت نبوتپناهى نفس شريفلرينه عائد هيچ رشيده كندى حقلرى يچون انتقام ايتمديلر ❁ يعنى كندو حقلرنده ابقاع اولنان برمكروه نسنه يه مبنى كسنه حقنده عتاب التزام بيورمدى مكركه اومكروه اولان نسنه حرمت الهيه‌يى هتك ايده اول حالده لاجل الله تعالى معاملهٔ انتقاميه‌يى اجرا بيورور ايدى ❁ معلوم اولهكه حرمة الله ديمك يعنى حرمت شرعا توقير واحترام وتعظيمى واجب اولان نسنه معناسنه در ❁

TBMM KUTUPHANESI

اشبو حرمتك انتهاكی محرمت وظائفی ترك واكا مخالف اولان حركتی اظهار سببيله اهانت ايتمكدر * اشبو حديث شريف حضرت دستگيرامت عليه اسنی التحيت افندمز حضرتلرينك كندوله اذا وسب ايدنلردن اخذ ثار ايتمكلرينه بالاقتضا دلالت ايدييور * بوايسه صلی الله تعالی عليه وسلم افندمز حضرتلرندن وقوع قتله منافيدر * (ج) ای سائل معلوم اولسونكه شو حديث شريف حضرت شفيع روز جزا عليه اكمل التحايا افندمز حضرتلرينك حق تبويلرنده حاشا سب واذا و يا تكذيب ايدن شخصلردن اخذ انتقام ايتديكنه دلالت لازمه ايله دلالت ايتمز * زيرا نص ايله ثابت اولديغی وجهله جناب رسول مجتبا عليه افضل التحايا افندمز حضرتلرينه اطاعت ايتمك جناب حقه اطاعت ايتمك اولديغی كبی * اول شاه دو جهان عليه صلوات الرحمن افندمز حضرتلری حقنده اذا وجفا وتكذيب ايتمك عباد الله احكام سبحانيه يی تبليغ و بيلدكلرينی تعليم ايچون عباد الله رحمة وتفضلا واحسانا ذات حضرت محمديه يی ارسال بيورمش اولان ذات الهيه به اذيت اولديغندن ناشی امور مذكوره حرمات الهيه داخلنده اولديغی امر محققدر * اذيت الهيه ايسه بالاده سبقت ايتديكی اوزره نص ايله ثابتدركه جناب حقك سوديكی قاندن راضی اولديغی معامله دن عبارتدر * بوحالده ايناء وازرا جناب حق ايله رسول فياض مطلق بيننده حق مشترك اولديغی اكلاشيلمسنه بناء * نورديده كائنات عليه افضل التحيات افندمز حضرتلرينك بعض كره مؤذی حقنده اخذ انتقام بيورملری حق الهی يه رعايتدن منبعث اولوب بعض كره ده عفو معامله سنی اختيار بيورملری نفس شريفلريه عائد حق اوزرينه مترتب اولديغی تبين ايلر * سائر

TBMM KUTUPHANESI

حقوق شرعیه ایسه بالاده مذکور دائره ده جاریدر * یعنی حقوق شرعیه دن حق عبد واردر * وحق الله واردر * وجناب حق ایله عبدی میانده مشترك حق واردر * اشبو قسم ثالث شاطر اجراده یاحق الله وحق عبد متساوی الرعایه اولور * یاخود جناب حقه دائر اولان حق راجح الاجرا اولور * و یاخود عبدك حق راجح الاجرا اولور * اشبو حقوق شرعیه نك هر برقسمنه مخصوص نیجه حکملر واردرکه علم اصولده وتوشیح الاصولده بروجه تفصیل بیان اولنمشدر * شو تفصیلات معلوم اولیجه بیلمك کرکدرکه بالاده ذکر اولنان امور حرمات الهیه دندر دیوسوق ایلدیکمز قولدن مراد * رسول اعلم صلی الله تعالی علیه وسلم افندمز حضرتلری بو بابده حق نفس نفیسه زینی نظر رعایته المیوب مجرد حق الهی یه رعایت بیوردقلری امور دندر معناسنی تصویر اولدیغنه بناء بعض سائلك قائل اولدیغی وجهله حق مشترك اولدیغنه نظرا سؤال وارد اولمز * زیرا سائل کسه امور مذکوره حق مشترکك قسم ثانیسندن اولدیغنی فرق ایتمامشدر * جناب رسالتمآب افندمز حضرتلری ایسه حقوق شرعیه دن امور مذکورهنك قسم ثانیدن اولدیغنه اعلم بولندقلری جهتله کعب ابن اشرف قصه سنده اولدیغی وجهله حق الله رعایت عزم نبویلرنده ارجع کوریسه رك اقتضاسنی اجرا بیورمشلردر * قالدیکه ذات حضرت رسالتپناهینك اخذ ثار بیورمدقلری امور ذات رسالتپناهی حقنده سوء ادب وسوء معامله یه متعلق اولان افعال واقواله منحصراولوب * حالبوکه اول افعال واقوالی ناقل وفاعل اولنلرك تکلم واجرا ایتمکلری مجرد بادیه لرده ساکن اولان اعرابدن بولنملرینه ادبدن خالی وجفا وغلظت طبیعت وحقوق الهیه وحقوق نبویه جهالت

TBMM KUTUPHANESI

وآداب صحبته عدم معرفت کبی مجبول اولدقلری کیفیاتدن
ویاخود نوع بشرك کندولره واجب اولان معامله‌دن
حسب الجبلیة غفلت ایله متصف اولملری سائقه‌سندن ناشی
اولدیغنه ❁ و بوده اعرابدن برینك رداء سعادتی طوتوب چکه‌رك
کردن نبوی‌یی متأثر ایلمسی ودیکرینك حضور حضرت رسالت
پناهیده رفع صوت ایتمسی کبی ❁ حق رسالتپناهیده قصد
نهاون ونقیصه واذادن ناشی اولمامسیله انلری صفحی حسن
اولان احوالدن بولندیغنه بناء ❁ اول کان کرم ومرحمت
علیه اکمل التحیت افندمز حضرتلری بونلری مظهر مجازات
ایتمامشدر ❁ زیرا حالات مشروحه ذات نبوی‌یه عائد حق
اولوب عفوی دخی کندولرینه عائددر ❁ اشته بالاده سبق
ایلدیکی اوزرینه تقسیم غنائمدن حصه طرح واعطا اولنانلردن
حویصره‌نك بوتقسیم تقسیم الهی اولمدی دیو جرأت ایلدیکی
افترا واذا حقنده اختیار بیوریلان معامله نبوی دخی بوقبیلدندر
(لمترجمه ❁ حضرت انس ابن مالك رضی الله تعالی عنه
حکایه بیورر که اعرابدن برکمسنه حضور حضرت رسالتپناهی‌یه
کلوب رداء سعادتلرینی عنف ایله یعنی وجود سعادت پیرای
حضرت محمدی‌یی صارصوب رنجیده ایده‌جك برصورتله
چکه‌رك یا رسول الله (صلی الله تعالی علیه وسلم) ایکی دوه
کتوردم جناب الهك مالندن اوله‌رق ایکیسنکده یوکلدلمسنی
استرم اما کندی مالندن ویا بابانك مالندن اولمیه دیمشدر ❁ بو معامله
جفا اثرکردن حضرت نبوی‌یی متأثر قیلمشدر حالبوکه اول ذات
کریم الخصال علیه صلوات الملك المتعال افندمز حضرتلری لطفا
وکرما سکوت بیوروب بعده ﴿ المال مال الله وانا عبدالله ﴾
یعنی مال جناب حقکدر و بن انك قولی‌یم بیوردقلرندن صکره

(یااعرابی)

TBMM KUTUPHANESI

یا اعرابی سن قورقمزمیسین و بو معاملهٔ قبیحه‌ك سنی قصاص ایتمزمی بیورملری اوزرینه سائل مزبور ❁ سز بونی یاپمزسکز یعنی مؤاخذه ومطالبه ایتمزسکز دیمه سنه مقابل ❁ حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم افندمز حضرتلری نیچون یا اعرابی دیو سؤال بیوردقلرنده ❁ زیرا جناب رسالتکز سیئه‌یی سیئه ایله مقابله ایتمزسکز جوابنی ویرمکدن ناشی جناب کان سخاوت علیه اکمل التحیت افندمز حضرتلری تبسم بیوروب دوه‌نك برینه آریه ودیکرینه حرما بوکلتدیروب مرقومك اویله‌جه اعاده ایدلمسنی فرمان بیورمشلردر ❁ اللهم یسرلنا شفاعته صلی الله تعالی علیه وسلم ❁ انتهی)

فریدهٔ خامسه

اول شفیق هردو عالم صلی الله تعالی علیه وسلم افندمز حضرتلری حقنده ولوقلامة ظفر اولسون اذا وسب ونقصه دلالت ایلیان اقوالی تکلمك وجهلری وانلره تفرع ایدن احکامی بیاننه دائردرکه اولبابده یدی وجه واردر ❁

❁ وجه اول ❁

اول نوردیدهٔ کائنات علیه اکمل التحیات افندمز حضرتلری حقنده کرك عوارض بشریه کبی وجودی تحت امکانده اولان صورتله اولسون ❁ ویاخود عادتا ویاعقلا ویاخود معجزه دلالتیله ثابت اولان صدق نبوی‌یه نظرا وشرعا وجودی محال اولان صورتله اولسون ❁ حاشا عن قصد سبه دلالت ایدرسوز تکلم ایتمکدر بو وجه اشکاردر ❁ بناء علیه کندوسنده وحکمنده اختلاف ائمه اولمدیغنه مبنی برکونا اشکال وشبهه یوقدر ❁ .

TBMM KUTUPHANESI

تنبيه

معلوم اولهكه علم اصوله مقرر اولان قواعددندركه لفظ صريحده تأويل ادعا ايتمك اكا قائل اولان طرفندن مقبول اولمز * مثلا برجل زوجه سنه انت طالق ديسه وحالبوكه اورجل بن بوقول ايله محلوله وغير مربوطه در ديمك مراد ابتدم ديرايسه * دررده وسائر كتب فقهيه ده مسطور اولديغي اوزره ادعا ايلديكي تأويله التفات اولنمز * بونك ايچون ائمه اجله دن ابن ابى سليمان ابن زيد زمان افتارنده برشخص برمحلده حاضر اولان جماعت حقنده برشي سويليوب جماعت مذكوره ايسه اول شخص طرفندن اوشيئ قبول ايتيوب ايچلرندن بعضيسي اوشخصي رد ايچون (لا) ديمسي اوزرينه اوشخص سويلديكي شيئ تأكيد ايچون (بحق رسول) ديو جناب رسول اللهى ذكر ونقل لايق اولميان وصف قبيح ايله توصيف ايتمكين جماعت مذكوره دن بعضيسي شخص مرقومك مقاله سنى انكارا (ماتقول ياعدوالله) يعنى اى عدوالله سن نه سويليورسن ديو توبيخ ايتمش وعليه الصلوة والسلام افندمز حضرتلرينى تحقير ايلمسي سببيله شخص مرقومه عدوالله ديو خطاب ايلمشدر * پس شخص مرقوم كلام قبيحى انكار ايدنلره قارشو اولكى كلامندن دها زياده قبيح سوز سويلدكدنصكره كلام قبيحى تأويل بولنده بنم رسول رب العالمينه دائر اولان كلامدن مرادم (صدق) [٧] ايدى ديمش اولديغندن بحثله برذات شخص مرقوم حقنده موى اليه ابن ابى سليماندن استفتاء ايلدكده موى اليه ابن ابى سليمان جوابا سن حاكم حضورنده شهادت واثبات ايله شخص مرقومك قتلنده واو قتلك اجرجز يلنده بن سكا رفيق وشريكم ديو بيوردقلر (لمترجمه * ابن ابى سليمان حضرت عمر رضى الله

[٧]

شفاء شريفك بعض نسخه سنده (العقرب) واقع اولمشدر بوصورتده حاشا ثم حاشا رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم لفظيله مرادم كژدم دركه حقدن خلقه تسليط ايچون ارسال اولنمشدر ديو رسالت حرفيه بى ارادهٔ لغويه ايله تأويل مراد ايلمكدر شخص بى حميت حقنده بو دخى وخيمدركه لفظ صريح خالصده انك ادعاى تأويلى قرين قبول اولميوب قتل اولنور زيرا توقيرده تقصيرى ايچون خونى هدر ومباح قلنمق واجب اولدى

(تعالى)

TBMM KUTUPHANESI

تعالی عنهك قرنداشی زیدك سلاله سندن اولوب صاحب تصانیفدر مومی الیه ذکر اولنان اجرجز یلده شریکم کلامیله اول متأول ومتنقص اولان شخصك قتلنه وحضور حاکمده اثبات ونصرت پیغمبری ثوابنه شرکتی مراد ایتمشدر ۞ حاکم وقت اولان حبیب ابن ربیعه واریلوب ایفاء وجیبه ایلدکارنده ابن سلیمانك قولنی حاکم توجیه وترجیح ایدرك اوشخصك قتلیله فتوا ویردی ۞ زیرا شخص لئیمك لفظ صریحی مدلولندن صرف واخراج ایله تأویلنی قبول ایلدی ۞ اویله اولنجه ذکر اولنان سبیلر ایله شخص مرقومك دمنك اباحه‌سی واجب اولدی ۞ انتهی) کذلك نور مجسم صلی الله تعالی علیه وسلم افندمز حضرتلرینك حقنده برلفظ صریح ایله ذات عالیلرینه حضرت پیغمبری یه طوقنور برشئ سویلنور ایسه تأویل وتعمیر قبول ایتز ۞ ودعوای تأویلده مقبول ومسموع اولمز بو بابده دهازیاده تفصیل ارایان ذات شفاء شریف شرحلرینه مراجعت بیورسون ۞

۞ وجه ثانی ۞

(اذای پیغمبری بی قاصد اولمقسزین کلمهٔ کفری تکلمه دائردر) اشبو وجه ثانی بیان وجلاده وجه اوله لاحقدر ۞ شویله که برشخصك اول مفتاح الرحمة والجنة علیه اشرف التحیة افندمز حضرتلرینه حاشا اذا وسب قصد واعتقاد ایتمکسزین حق نبویده کلمهٔ کفری تکلم ایتسیدر ۞ شوقدرکه اشبو کلمهٔ کفری حق رسالتپناهیده تکلمی حاشا لعن ویاخود حضرت رسالتپناه علیه صلوات الاله افندمزك جانب حقدن کتورد کلری احکام قرآنیه‌دن برحکم الهی یی تکذیب ۞ ویا امانت وفطانت مثبتهٔ پیغمبریلرینه ضد ومغایر اولمسنه نظرا حق

TBMM KUTUPHANESI

عالیٔ حضرت نبویده جائز اولمیان نسنه‌یی ذات حضرت محمدی یه
اضافت * وامت مرحومه یه واجب اولان مراعات حقوق
حضرت نبویه‌یی نفی طریقیله صدور ایتمش اولورسه بونلرك هر
بری حق نبویده نقیصه واذا اولان موادندر * مثلا اول
صفوح عن الزلات علیه شرائف التحیات افندمز حضرتلرینی
حاشا کبیره یه و یاخود تبلیغ رسالتنده وناس بینده اجرای حکمده
مداهنه یه نسبت ایلمك * و یاخود مرتبهٔ علیه‌لرندن ومقام
عالیٔ حضرت رسالتپناهیلرندن ویا شرف نسب و یاخود وفور
علم و یاخود دنیا وامور جهانده زهد نبوتدن کوز یومیوب
جزئی تنقیص ایتمك * و یاخود اول مؤسس اساس دین علیه
صلوات رب العالمین حضرتلرینك خبر و یردکلری امور دن مشتهر
و یا متواتر اولانی رد ایچون من قصد تکذیب قیلق * و یا خود
سفه وخفت عقل وقول و یا قبیح کلام و یا جهت نبویلرینه
سبدن برنوع ایله سوء ادب مزوایلمك کبی که ایشیدن ذات
صندنده بونلردن برینه جرأت ایدهنك ظاهرحالی ذم وسب قصد
ایتمامش اولدیغی دلیل ایله ظاهر اولور * و یا جهالتدن
و یاضجرت وضیق صدرندن طولایی اومقاله جرأت ایلدیکی *
و یاخود سکری اکا مضطر قیلدیغی ایچون * یاخود هذیان وعدم
ضبط لسانده اعتیاد ایلمش اهل فسق وفجوردن اولدیغندن
ناشی قلت تأملی کندویه سوزج لسان ایتدیردیکی اکلاشیلور
ایسه اولکی وجه کبی بونلرك حکمی دخی تو به‌سنی قبول ایتمیانلره
کوره من غیر تعلثم وتوقف قتلدر * وتو به‌سنی قبول ایدنلره
کوره تو به ایتمسنی طلب ایدوب تو به ایدر ایسه فبها تو به ایتمز ایسه
قتل اولنور * چونکه هر برمؤمن اوزرینه امور دینیه‌سنی بیلمك
وتعلم ایتمك واجبدر * واکر فطرتنده عقل سلیم اولورسه

TBMM KUTUPHANESI

لسانندن ذالل صادر اولدی دیو دعوا و بالاده مذکور
اموردن برشیئله اعتذار ایده‌من ❁ مگرکه قلبی مطمئن بالایمان
اولهرق اکراه اولنه (لمترجمه ❁ اکر اکراه قتل و یا اعدام
کبی شیلر ایله اولوبده مکرهك اجرای مافی الضمیر ایده‌جکی
ولامحالة تخلیص جان اولنه‌میه‌جغنی تیقن ایدرایسه اولوقت
اولکسه مخیردر ❁ اکر مجرد تخلیص جان ایچون کندوسنك
اکراه ایدلدیکی سوزی دل ایله سویلر اما قلبی مطمئن بالایمان
اولورایسه حیاتنی تحافظه ایتمش اولور ❁ ولا اثم علیه در ❁
واکر حقوق حضرت پیغمبری یی ایفا ایچون مطلوب
ایلدیکی کلامی سویلماز فدای جان ایدر ایسه عقباده نائل
مکافات اولور ❁ انتهی) بو بحثك ایضاحنی مرادایدن کسه
کتب احادیث واصوله مراجعت ایلر ❁

❁ وجه ثالث ❁

(اول سید جهان وصاحب البیان علیه صلوات رب المنان
افندمزحضرتلرینی حاشاتکذیب قصدیله کلام سویلمکه دائردر)
وجه مذکور اورزه برشخص ❁ معلم عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
افندمز حضرتلرینك ایراد بیوردقلری مقال شریفلرنده
یاخود جانب الهیدن کتورمش اولدیغی احکام قرآنیه‌ده علی
طریق القصد تکذیب یعنی کذبه نسبت ایلدیکی حالده سوق
کلام اولنمق ❁ ویا حضرت محمد مصطفی علیه افضل التحایا
افندمزه حاشا نبی ویارسول ه کلدرکبی نبوت ویا رسالت حضرت
محمدیه‌یی نفی ایتمك ❁ ویاخود حاشا ثم حاشا هیچ برزمانده وجود
محمدی یوقدر دیمکدرکه بوشخص اصحاب مذاهبك اتفاق
واجماعیله کافردر وقتلی واجبدر ❁ بین الائمه اختلاف
اوشخصك توبه‌سنك قبول اولنوب اولنمامسی مرکزنده‌در ❁

TBMM KUTUPHANESI

﴿ وجه رابع ﴾

(سبه وغیری یه محتمل اولان کلام مجمل تکلمنه دائردر)

وجه مذکور لفظ مجمل و یاخود لفظ مشکل ایله ایراد کلام ایتمکدر ❁ لفظ مجمل ایسه انی سویلیان شخصك مرادینه اولفظك دلالتی ظاهر اولمیان کلمه معناسنه در ❁ لفظ مشکل دخی کندودن غیره التباسی بولنان یعنی حضرت سیدالانبیاء علیه اکمل التحایا افندمز حضرتلرینه و یاسائر انبیاء کرام علیهم الصلوة والسلام حضراتنه یاخود انلرك ماعداسنه حمل ممکن اولان ❁ و یاخود کندوسیله مراد شرمقالیدر ❁ و یاخود مکروهاتدن سلامت میدر ❁ تردد اولنان کلمه معناسنه در ❁ اشته بروجه بالا تکلم ایتمك نظر انسانینك جایکاه ترددی مجتهدین عظامك اختلافنك جولانکاهی وقاضی ومفتیلردن بولنان مقلدینك وقفهٔ احترازیدر ❁ بنابرین ائمهٔ کزیندن بعضیلری محبوب خدا علیه اکمل التحایا افندمز حضرتلرینك بوبابده حرمت رسالتپناهیلرینی دم معصومك حرمتنه تقدیم وحیاء عرض نبوت مآبی بالطول والعرض تنقصدن حمایت وصیانت طریقنی التزام ایله کلام مجمل ویاخود کلام مشکل ایله تکلم ایدن شخصك من غیر استتابة قتلنه جسارت ایتدیلر ❁ و بعضیلری دخی دم معصومك اصلنده اولان حرمتك عظیم اولدیغنی تفکر ایدرك وکلامنك ذم ویاخود خلاف مراد اولمغه محتمل اولمسندن ناشی حاصل اولان شبهه ایله حدی منع ایتمشلردر ❁ باشبو رأی اخیر تقاتدن نیجه ذواتدن روایت اولندیغی وجهله ﴿ ادرؤا الحدود بالشبهات ﴾ حدیث شریفنه نظرا اولی ایدوکی درکاردر (لمترجمه ❁ ذکر اولنان ذوات اهل اصولدن بولنانلردن ایدوکی کتب مفصله ده مسطوردر ❁ انتهی)

TBMM KUTUPHANESI

وجه خامس

(سب قصد ایتمکسزین لفظ مجمل ایله تکلمه دائردر)
وجه مذکور برشخصك مجمل واختمالی کلامی تکلم ایدوب
حالبوکه اوکلام مجمل ایله شاه کونین علیه صلوة الملك المعین افندمز
حضرتلرینك شان عالی وحق سامی نبویلرنده نقص قصد
ایتمامسی ❁ وحال وشان رسالتپناهیلرنده عیب وحق محمدیلرنده
سب ذکر ایلمامسیدر (لمترجمه ❁ یعنی کلامنده اولان
قرینه دلالتیله نقص وعیب وسب قصد ایتمکسزین یالکز مجمل
کلام سویلمسیدر ❁ شویله که اشبو احتمالی کلامنده بعض
اوصاف محمدیه یی ذکر ایله اوکلامنده نقص وذم منفهم
اولمقدن صرف ایلدیکمنه میل ایدر ❁ انتهی) یاخود
کندوسنك بعض مقالنده عالم دنیاده نبی محترم صلی الله تعالی
علیه وسلم افندمز حضرتلرینه وقوعی جائز اولان احوالدن
بعضیلریله استشهاد ایلر ❁ شویله که بعض احوال حضرت
رسالتپناهی نبی یاضرب المثل طریقیله کندو حقنده واقع
اولان برامر ایچون شاهد ونظیر اولهرق ایراد ایلر تاکه
﴿ لقد کان لکم فی رسول الله اسوة حسنة ﴾ آیت جلیله سی
موجبنجه حال وسیرت پیغمبری یه اقتدایله غیریلرا کاقیاس اولنه ❁
(لمترجمه ❁ معنای آیت جلیله تحقیق ای عبادم سزلك ایچون
سیرت رسول علیه الصلوة والسلامده اسوهٔ حسنه وقدوهٔ
جمیله واردر ❁ یعنی سزلك ایچون محنتلره صبر ومحسارده ثبات
ایتمك کبی برکوزل اقتدا واردر زیرا بوکوزل خصلتلر حضرت
رسول کبریا علیه امدح التحایا افندمز حضرتلرنده بولندیغی
جهتله اکا اتباع ایتمك امر مستحسندر ❁ انتهی) یاخود
کندویه وغیره حجت طریقیله اتیان ایدر ❁ یاخود ذات حضرت

رسالتپناهی یه قول وفعل شر یفلرنده تشبیه طریقیله کتورر ❁ چونکه کرامه تشبیه موجب فلاحدر ❁ یاخود کندوسی دوچار ظلم وغضب عظیم و یاخود کرفتار نقص وذل الیم اولدقده تأسی وتخفیف طریقیله اولیوب بلکه کندوسنك و یا غیرك حقنده واقع اولان حالده نفسنی بیوتمك قصدیله ایراد قیلار ❁ یاخود حال نبوتپناهی یه تمثیل طریقیله ذکر ایدر ❁ شویله که نفسنی ذات رسالتپناهی یه تشبیه ایچون توقیر واحترام مفروض حضرت محمدی یه رعایت ایتمکسزین کندوسنی ذات محمدی یه مثل طوتار ❁ و یا کفتار ناهموار ایله هزل وسفه وتحقیر طریقیله اتیان ایلر ❁ یاخود تحسین وتزیین مجلس ضمننده نادراتدن برقول درمیان ایلر (ان قیل فی السوء وقد قیل فی النبی) دیمك کبی که بنم حقمده کوتو شیٔ سویلندیسه نبی علیه السلام حقنده او کوتو شیٔ دخی سویلنمشدر دیمکدر ❁ و یا (ان کذبت وقد کذب الانبیاء) دیمك کبی که بن تکذیب اولندم ایسه پیغمبران عظام علیهم السلام تکذیب اولنمشدر دیمکدر ❁ اشته بوایکی کلامده هرنقدر مساوات موجود ایسه ده بحسب القرائن مجمل حسن موجوددر ❁ یعنی انبیای عظام علیهم السلام حضراتیله تسلیت مراد ایدیلدرك اقوال اعدایه صبر ایتمکده مقام اقتدا ومرام اهتداده کلام مذکور سوق اولنمش ایدوکی ظاهردر ❁ اشته کندونفسلرینی بکنمش متکبر وکلاملرنده متساهل ومدح وثناده مفرط اولان شعرانك شعرلری دخی بوقبیلدن اولوب ازجمله شعرای اندلسدن حسان المصیصی نك ملوك اندلسدن المعتمد بالله ابوالقاسم محمد بن عباد ووزیری ابو بکر بن زیدون حقنده اشبو (کانت ابابکر ابو بکر الرضا ❁ وحسان حسان وانت محمد) نظمی

TBMM KUTUPHANESI

بوکا مثالدر * شاعر بی مبالات ابی بکر بن زیدون نام وزیری صدیق اکبر ابو بکر رضی الله تعالی عنه حضرتلرینه وکندو نفسنی شاعر رسول الله علیه الصلوة والسلام اولان حسان ابن ثابته ومدوحی اولان ابوالقاسم محمد ابن عبادی لاتشبیه مفخر کائنات علیه اکمل التحیات افندمز حضرتلرینه تشبیه ایلمشدر * اشبو امثلهٔ ثلثه هرنقدر سبی متضمن اولدیغی کبی قائللری دخی انبیاء عظام علیهم السلام حضراتنه عیب ونقص اضافه ایتمامش وازراء ونقص قصد ایلمامش ایسه ده مقامك حقنی ادا ایلیوب ونبوت ونبی بی ورسالت ومرسلینی توقیر وحرمت اصفیا وحظوهٔ کرامتی اعزاز ایلیوب همان ممدوحلرندن هر برینی انبیای کرامدن ذکر اولنان پیغمبران عظامه مادحی نزدنده باعث تکریمی اولان کرامتده تشبیه ایلمشدر * یاخود کندویه مکروه کورینان برعیب وعارده اندن تخلص وتبری اراده سیله تشبیه ایلر * ویاخود ممدوحنی کندویه لایق اولمیان نسنه ایله بعض انبیای عظامه ویاملائکهٔ کرامه ضرب مثل طریقیله تشبیه ایدوب بوجهتله مجلسنی تطییب ایدر * یاخود ممدوحنی وصفده تشبیه ایلدیکی نسنه ایله مبالغه قصد ایدرکه ﴿ لتؤمنوا بالله ورسوله وتعزروه وتوقروه ﴾ و ﴿ اطیعوا الله واطیعوا الرسول ﴾ آیت کریمه لرندن مستفاد اولدیغی وجهله جناب حقك قدر ومنزلت رسالتپناهیلرینی تعظیم وکافهٔ نامه توقیرینی وتأدب واطاعتنی واجب قیلدیغی ﴿ ولاتجهروا له بالقول ﴾ فرمان الهیسیله حضور نبویلرنده جهر قولی ﴿ ولا ترفعوا اصواتکم فوق صوت النبی ﴾ امر جلیلی ایله ده حضور حضرت رسالتپناهیده کرك حیاتلرنده کرك روضهٔ مطهرهلرنده رفع صوتدن نهی بیوردقلری ذات

نبوت سمات محمدی ایله کلامنی تحسینه وسیله بوله ❁

مطلب

(قائلی سب قصد ایتیوب فقط کندوده عدم توقیر بولنسان کلام ایله تکلمنك حکمنه دائردر)

معلوم اوله که شوقائل که بر وجه محرر سوق ایلدیکی کلامنده هرنقدر نقص وعیب وسب قصد ایلمامش ایسه ده فقط کلامنی یالاده مذکور اولان اموردن بر امرك حصولی ایچون ایراد ایتمکدر ❁ کندوسندن قتل منع اولنور ایسه حق مشروعی ضرب ویا اوم ویاخود زجر ویاخود برمدت حبس ایله تأدیب اولنمقدر ❁ (س) ذکر اولنان تأدیبات وتعزیرات قوت وضعف درجه ده مختلف اولدیغی کبی مدت حبس دخی قصر وطول جهتنده مختلف اولمغین ذکر اولنان تأدیبات نه کیفیتده موقع عمل واجرایه وضع اولنور ❁ (ج) تعزیر مذکورك قوت وضعفی قائل متهلمرك قولنك شناعتنه ونطقنك قبحنه کوره حاکمك رأیی واولبابده نظر یله ویا ابوالعلاء المعری کبی عادت مألوفه سی حسبیله تقدیر اولنور ❁ ویا ندرت وقلت کلامی سببیله برابر استخفاف کبی برحال غیر مقبول قصد ایتمکسزین کلامنده سبق ایدن لفظ ومعنایه اظهار ایدر اولدیغی ندامت مقداریله تعزیری تقدیر ایدیلور ❁ شویله که کلامنده شناعت مقال بولنوب فقط انی قصد ایتمدیکنه دلالت کورینور ایسه تأدیب اولنور ❁ اکر شناعت بولنمز ومقالی ذات رسالتپناهینك غیریه محتمل اولور ایسه اولی اولان قتلی دفع ایتمکدر ❁ اکر شناعت بولنور واستخفاف کبی برحال غیر مشروعی قصدینه دخی دلیل کورینور ایسه اوشخص سب

TBMM KUTUPHANESI

ایدن کروهدندر ❁ ایمدی علماء متقدمین وامرای بیشین ازراء وسائره قصدی اولمدیغنه قرینه بولنان کلام مثالوزی شعرادن کلان کسنه‌لر اوزرینه انکارده دوام ایتمشلردر ❁ چونکه کلام مذکور شرعا واجب اولان توقیر وتعظیمی التزام ایتمامکی وحرام ارتکابنی حاویدر ❁ بلکه ابوعلا المعریك توقیری ترك ایلمکدن عبارت اولان اشبو (کنت موسی وافته بنت شعیب ❁ غیر أن لیس فیکما من فقیر) قولی کفر واضح والحاد صریح مقدر ❁ معنای بیت ای ممدوحم سن موساسن یعنی موسی پیغمبر علیه الصلوة والسلام حضرتلرینه مشابهسین وزوجه‌ك اولان افته کریمهٔ شعیب علیه السلام در یعنی اکا مشابهدر لکن سنلر فقیر دکلسکز دیو هرزه خای نقیصه اولدی ❁ اشته بو بیتك آخری یعنی مصراع ثانیسی درجهٔ قبح شدیده واقعدر ❁ زیرا انك مضمونی حضرت موسی علیه السلام کبی اولوالعزمدن بر پیغمبر ذیشان شانده حاشا فقر ایله تعییر وتعییبدن عبارتدر بوایسه حضرت موسی علیه الصلوة والسلامی ازراء وتحقیر وغیرك حالنی او نبی ذیشان علیه صلوات الرحمن حضرتلرینك حالنه تفضیل دائره سنده داخلدر ❁ مرقوم علا المعریك اشبو (لولا انقطاع الوحی بعد محمد ❁ قلنا محمد من ابیه بدیل ❁ هومثله فی الفضل الا انه ❁ لم یأته برسالة جبریل) قولی دخی حق انبیاء علیهم السلامده ازراءده داخلدر مأل بیتین حضرت پیغمبر علیه من الصلوات ماهوالاوفر افندمز حضرتلرندن صکره طرف الیهیه دن وحی منقطع اولمیدی ممدوحم اولان محمدکو یا بابامی اولان حاشا حضرت پیغمبره مثیل اولوردی ❁ او ممدوحم فضلده حضرت محمد علیه الصلوة والسلام کبیدر شوقدر وارکه اکا جبریل امین علیه السلام

TBMM KUTUPHANESI

رسالت کتورمدی دیمکدر ❁ قول مذکورك ازراءده دخولنه
سبب بیت ثانینك صدری انبیادن اولمیان ممدوحنی فضلده
سیدنا علم الهدی علیه اکمل التحایا افندمز حضرتلرینه تشبیه
ایتمسیدرکه بوکا مسلم ذائقه دار اولان رضا کوسترمکدن بریدر
زیرا بوقول حظ ولذتی اولمیان برکفردر ❁ و بیت مذکورك عجزی
دخی ایکی وجهی محتمل اولوب بریسی ممدوحنی مقام نبوتدن
حفض ایتمك یعنی ممدوحنده اولان فضیلت افندمز علیه الصلوة
والسلامك فضیلتندن نقصاندرکه ممدوحنه رسالت کلمدیکی
جهتله اومقامدن تنقیصدر ❁ دیکری حاشا ثم حاشا رسالتدن
ممدوحنك استغناسیدرکه بومعنایی مراد ایتمك اولکندن شدید
کفردر ❁ شاعر مشهور ابو نواسك هارون الرشیدك اوغلی
محمد امین مدحنده سویلدیکی قصیده دن اشبو (تنازع
الاحمدان الشبه فاشتبها ❁ خلقا وخلقا کما قدالشراکان) بیتی
دخی ازراءده داخلدر ❁ بیت مذکورك مآلی ممدوحی اولان محمد
امین احمدایله یعنی فضل وشرفده سیدنا صاحب القدم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرتلرینه مشابهتده نزاع ایتدیلر ❁ ایمدی
ممدوحی اولان احمدله حضرت صاحب رسالت محمد علیه الصلوة
والسلام افندمزه خلقا وخلقا شرکانك مشابهتی کبی مشتبه
اولدیلر دیمکدر (لمترجمه ❁ ممدوحك اسمی محمد امین ایکن
احمد دیمسی قمرین دینلوب شمس وقمر مراد اولنمسی قبیلندن
تغلیب ایدوکی امر بی شکدر ❁ انتهی) بو بیتله ابونواس
ممدوحی اولان محمد امینی سرور کائنات علیه افضل التحیات
افندمز حضرتلرینه حاشا تشبیه ایدوب قدالشرکان قولیله
سلطان دین مبین علیه صلوات رب العالمین افندمز حضرتلری
ایله ممدوحنی حاشا فضیلتده وشرفده استوالرنده مبالغه قصد

(ایلمشدر)

TBMM KUTUPHANESI

ایلمشدر ● بوقول وقصد ایسه برکونا تأویل صریح بولنمیان کفردر ● مکر که ابونواس احمدان کلمه سنده اولان فردیندن بروجه بالا احمد ایله رسول خدا علیه افضل التحایا اولان حضرت محمد مراد ایتمدیکنی ادعا ایده شوقدرکه بو ادعادن مقام ابی اولدیغندن ایجون صاحبی راضی اولماز (لمترجمه ● زیرا اولوقت مدحده ارزو ایلدیکی مبالغه قالماز ● انتهی) برعشارك یعنی عشر اخذ ایدر اولان کسنه‌نك دیکر برر جله عشر شرعیدن زیاده النان ومکس دنیلان ظلمی استیوب اداده امتناع ایدرك بوظلمدر بوکا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری راضی اولماز دیدیکنده (اد واشك الی النبی علیه الصلوة والسلام منی ومن ظلمی لك) دیو ایراد ایلدیکی قول مقام تسویه ده مزبور ابونواسك قولنك مثلیدر ● مأل عبارہ بنم استدیکم مکسی ویرده‌بندن وبنم سکا اولان ظلمدن حضرت پیغمبره شکایت ایله که خلاصهٔ مرام حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم افندمز الان حیاتده بولنمش اولسه‌لر بوکا اطلاعلرندن میالات ایتمام معناسنه اولدیغنه نظرا بومثلو مقال حضرت رسالتپناه افندمزی تحقیردر ● بونك حکمی بالاده بو بابده یازیلان اختلاف علمادن معلوم اولمشدر ذکر اولنان عشار اوکسیه (ان سئلت اوجهلت انا امرا اسئل عنه فقد جهل النبی بعض الامور وسئله ● قولنی دخی ایراد ایلمشدرکه بن برامری سؤال ایدر یاخود بیلمزایسه‌م عالم جمیع امور اولان جناب حقدن سؤال ایدرم ● زیرا نبی بیله بعض اموری بلمدی وحقدن سؤال ایلدی دیمکدر ● اشبو ذکر اولنان شیلرك احکام شرعیه‌سی محدثیندن ابن عنتابك رحمه‌الله روایتنه مکوره بلا استتابة قتلیله حکم ایتمکدر ●

زیرا شاه کونین افندمزی استخفافدر وذات رسالتپناه افندمز حضرتلری ایله غیری بینی تسویه یی حاویدر * وحضرت رسول اکرم افندمزی بوامرده نسبت ایله سؤالی اسناد ایلمشدر * مذهب حنفیه دن بر روایته کوره بومثللو متجاسرك احکام شرعیه سی موافق مذهب ابن عتابدر که مرور ایتمشدر *

وجه سادس *

بومثللو ذات نبوی یه اذایی مشتمل اولان کلامی غیریدن ناقل اولهرق تکلمه دائردر * بووجه بر قائلك ذات حضرت محمدی یه اذایی مشتمل اولان کلامی غیریدن ناقل اولهرق سویلمسیدر که بوناقلك سیاق وقرینهٔ مقالندن ظاهر اولان حکایه سنك صورتنده انی نقل ایدر ایکن قصدینه نظر اولنوب صور وقرائنك اختلافیله اکا اجرا اولنه جق حکم دخی وجوب وندب وکراهت وتحریم یولندن درت وجه اوزره مختلف اولور * معلوم اوله که اکر حاکی اولان کسنه قائلك حال وصفتنی تعریف وشهادت وسویلدیکی قولده انی انکار * ومقتضای قولیله طرف شرعیدن انك اوزرینه ترتب ایده جك قتل وتعزیر وتوبیخی حکم اولنمق ایجون انك قولنی اعلام وهرکس اندن تجنب ایتمك اوزره اندن تنفیر * وقائل مرقومك حقنده عیب ونقصانلی ذکر ایله طعن وتخریج طریقیله اوقولی اخبار ایلمش ایسه وجوه مذکوره اوزره اولان بونقل وحکایه امتثال ونقلنك قبولی لایق اولان وفاعلنه عرض محمدت ایدیلان نقولدندر * کذلك قائلك قولنی تألیف ایدوب غیره ارسال ایلدیکی برکتابده حکایه ایدر * یاخود مجمع ناس اولان برمجلسده قائلك قولنی انده مخطی ولایق اولمیان معنایه قائل اولدیغنی بیانله رد وانك مقالنی شرعا لازم اولان حکمه دائر فتوا وحجج ایله نقض وابطال طریقیله حکایه ایلر

TBMM KUTUPHANESI

ایسه * اوناقلدن بونقل کندوسنك حاله کوره واجب ومستحب ومکروه وحرام اولان نوعلردن بری اوله بیله جکنه بناء بو وجهده درت در واردر *

﴿ در اول حکایه نك حاکی او زرینه واجب اولدیغنه دائردر ﴾

اکراو کلامك ناقلی کندوسی شیخ یاخود مفتی اولمسی ملابسه سیله کندوسندن تلقی علم اولنور ذواتدن اولدیغنه بناء کندودن علم و یاخود کندوسی اهلندن اخذ حدیث ایتمسندن ناشی حدیث ور وایت حدیث اخذ اولنمق * وحکومت کندویه مفوض اولان حاکم بولندیغنه مبنی حکمیله قطع منازعات اهلك * و یاخود عدالتی مشتهر اولمسندن ناشی شهادتیله حکم قلنمق ویاخود فقاهتی و بحق افتایه تصدیسی جهتیله حقوقده فتوای اخذ اولنمق ایچون تصدی وانتصاب ایدنلردن اولورسه مقالنی حکما وافتاء استماع ایلدیکنده سامعنه اندن ایشتدیکنی بین الناس اشاده وافشا و برای تحذیر ناس اندن تنفیر وکندوسندن اجتناب اولنوب علیهنده احکام اجرا اولنمق ایچون سویلدیکی نسنه ایله علیهنده شهادت ایتمك واجب اولور * واول قائلدن ایشیدیلان شیئك ائمهٔ مسلمیندن بالغ اولدیغی ذاته دخی اول شیئ انکار ایتمك * ومقال وفساد قولی سببیله کفر ینی بیان ایتمك واجب اولور * ومسلمیندن ضرر ینی وفسادینی قطع ایچون وسید المرسلین علیه صلوات رب العالمین افندمز حضرتلرینك واخوان ذوی القدر والشانی اولان انبیای عظام صلوات الله علیهم حضراتنك حقوق وشانلرینی محافظه وطلبه قیام ایچون * ومجتهدین عظامك قواعدینك اقتضاسی اوزره دین مبینك حمایه سنی مراعاة

انجون حال مذکوری نقل واشاعه واجب اولور ❁ کذلك حاکی واعظینکدن و یاخود صبیانی قرأن تعلیم و یا نحو وصرف ولغت وقواعد عربیه کبی علوم ادبیه ایله تأدیب ایدن ذواتدن بولنورایسه حالات مذکوره یعنی نقل واشاعه واجب اولور ❁ وانلرحقنده هرکس ولاسیما حکام اوزرینه واجب اولان حق ذات نبویه پی وشریعت محمدیه نك حقنی وحق الهی پی محافظه ایجاب ایلر وانکار واشاعهٔ فساد تأکید ایدر ❁

❁ درثانی حکایه نك مندوب اولدیغنه دائردر ❁

معلوم اولهکه اکرقائل حاکی بالاده ذکراولدیغی وجهله کندوسندن علم وحدیث وفتوا اخذ اولنور ذواتدن دکل ایسه حق پیغمبری ایله قیام واجب ومرض شریف حضرت رسالتپناهی پی که هر بر شخصدن صیانتی لایق اولان نسبه دن عبارتدرحمایت متعین وحیا ومیتا ﴿ وما کان لکم ان تؤذوا رسول الله ولا ان تنکحوا ازواجه من بعده ابدا ﴾ آیت کریمه سی موجبنجه ذات حضرت محمدی پی نصرت وحمایت هر برمؤمنه فرضدر ❁ معنای آیت شریفه ای مؤمنین سزك ایجون رسول الهی اذیت ایتمك وتشریف عقبا بیوردقلرندنصکره ازواج مطهرلرینك هیچ بریسنی ابدا کندیکزه نکاح ایتمك جائزدکلدر دیمکدر ❁

❁ مطلب ❁

(عرض پیغمبری پی حمایه وحکمنی اجرا ایتمك فرض کفایه اولدیغنه دائردر)

حمایات مذکوره ایله باعث ظهور حق اولان برذات بو بابده اجرای احکام ایله قیام ایدر وقضیه دینی اومناسبتله فصل

TBMM KUTUPHANESI

اولور ایسنه قصورلرندن فرض ساقط اولور ● زیرا بو فرض فرض کفایه در اندنصکره اولقول کندودن صادر اولانکده حقنده شهادتی تکثیرده واولقائللدن وقولندن تحذیری فوته اولان ندب قالور ● محدثیندن شیخ ابومحمد بن ابی زیدن برکسه حق الیهده ویاخود حق نبویده اذا ونقضی مشتمل اولان کلامی استماع ایدرسه اولسامع ایچون حاکم حضورنده شهادتی کتم ایتمکه شرعشریفك مساعده سی اولوب اولمدیغی سؤال اولنمغله جوابا شیخ مشارالیه اکر سامع عندالحاکم شهادتیله حق پیغمبریك اجرا اولنه جغنه عقلی تیقن ایدر ایسه انك ایشتدیکنه شهادت ایتمسی واجب اولور ● اوسامع حاکم وقتلك کندی شهادتیله مؤذنك قتلنی رای ایتمیوب بلکه کندوسندن توبه طلب ایدوب تائب اولور ایسه تعزیرینی رای ایده جکنی بیلور ایسه بنه سامع مذکورك اوزرینه شهادت واجب اولور ● بوصورت امام مالك رضی الله عنه مذهبنه کوره در ● اما ائمهٔ سائره رضی الله تعالی علیهم اجمعین مذهبلرینه کوره سامع مذکورك اوزرینه مطلقا شهادت ایتمك واجب اولور ● هرنقدر اول کلام کندودن نقل اولنسان کسنه یه شهادته چاغرلمدیسه ده زیرا شهادت حسبه ده طلب ودعوایه لزوم یوقدر ● اما برنسنهٔ کوروبده استشهاد ایتمیان کسنه حقنده وارد اولان ذم حقوق عبادهٔ محمولدر ●

● درثالث کراهت حکایه یه دائردر ●

ذات حضرت رسالتپناهی یه اذایی مشتمل اولان کلامی غیرده یعنی بالاده ذکر اولندیغی وجهله علی رأی دعوا یوندن حق کندوایله قائم اولان ذاتك غیری یه نسبتله حکایه کراهتنده در ●

TBMM KUTUPHANESI

حالبوکه شهادت تقویه وتشهیر قضیه سی کبی امر مهم ایجوندر * بو بابده استقصا مرادایدن شفا ایله شرحلرینه مراجعت بیوره *

* ﴿ * در رابع حکایهٔ مذکوره نك تحریمی بیانندر * ﴾ *

بو تحریم حکایه اول یرده جاریدرکه اوراده حاکی اوکلامی عوام ناسك محاوراتنده استیناس وشغل ایچون نقل ایلدکاری حکایات طریقیله * یاخود اسمار وتلهی یعنی کیجه لر منادمه ومحاوره یولنده تحدث صورتیله * یاخود استظراف واستجاده اولنان مقال ومآل وجهله * ویاخود دفع ثقلت ایچون اوته دنبرودن ناسك سویلشدکاری سوز طریقیله * یاخود هزل وسخریه یی اعتیاد ایدنلرك باعث ضحك اولان سوزلری وجهله * ویاخود عقل ودینی آز اولانلرك کلمات مستغربه لری طریقیله * ویاخود قیل وقال ومالا یعنی سوزه طالمق وجهله غیریدن حکایه ایتمیدر * بوکونا حکایه نك هر بری شرعاً ممنوع وغیرجائزدر یعنی حرامدر * بوحکایه لرك بعضیسی منع وعقوبت بابنده بعضیسندن زیاده شدیددر چونکه بو بابده مقاملرك تفاوتیله قباحتك شدتنه اعتبار اولنور * ایمدی اوکلامی غیریدن حکایه ایدن کسنه کلام مذکورایله سب واذایی قصد ایتمامش وحکایه ایلدیکی کلامك قباحتنده شدیدیت واشددیتی مقدار ینی بلمامش ایسه حکایهٔ کلام ایتمك اعتیاد ایتموب حکایهٔ مذکوره نادرا کندودن واقع اولمش وحکایه ایلدیکی کلام بشاعت وشناعت وقباحت یوندن کریه ومستقبح اولان مرتبه ده بولنمامش * ویاخود هرنقدر ظاهر حکایه می ازرا کورینورایسه قصد حاکی ازرا اولدیغی معلوم اولدیغنه بناء شناعت اقتضا ایتمز مقامده بولنمش اولور وحاکینك اوزرینه اوکلامی استحسان واستصواب ظاهر اولمامش بولنور ایسه

TBMM KUTUPHANESI

حاکی مذکور مقام نبوة جلیله حمایه ایچون بروجه محرر
نقلدن طولایی زجر وتوبیخ اولنور * وبرکره دها اوکلامی
تلفظ وحکایه ایتمکدن نهی ایدیلور * واکر حاکی مذکور بعض
ادب ایله یعنی کندویه لایق اولان تعزیر ایله طریق مستقیمه
کتور یلور ایسه حاکی مذکور هرنقدر غیریدن اوکلامی حکایه
ایتمش ایسه ده مقام جلیل نبوته لایق اولمیان کلامی تکلم
ایتمسندن طولایی تأدیبه مستحق اولور * واکر حاکی مذکورك
شناعت وقباحت یوندن ایراد ایلدیکی لفظ شناعت وقباحت
مرکزنده ایسه تأدیب وتعزیری زیاده شدید اولهرق اجرا
اولنور * واکر حکایهٔ مذکوره حاکینك معتادی ایسه شویله که
حکایه ایلدیکی کلامی همیشه ذکرایدر وکندومی اوکلامی
حاکی اولدیغنی زعم ایلر واثنای نقلده اوکلامی استحسانی
ظاهر اولور * واونقلده محذور اولمدیغنی زاعم بولنور * وياخود
اومثللو حکایه عن الغیری اکا میل محبت ایله برابر اکثار ایلمش
بولنور * وآنی قولای ومحذورسز عد ایلر * وياخود اومثللو
قبیح وکریه اولان حکایه لری حفظ ویا انلری بیلنلردن اکا
اشتیاق ایله اوکرنمکی طلب ایدر * ومشرکیندن منقول اولان
هجو وسب نبوتپناهی یه دائر اولان اشعارك کثرت روایتی
اعتیاد ایلرسه * بوحاکینك حکمی اوکونه کلامی حکایه ایلدیکنه
اعتبار اولنمیه رق بنفسه سب ایتمش اولانلرك حکمی کبیدر که
مجتهدینك قاعده لرینه توفیقا کندوقوله صلی الله تعالی علیه وسلم
افندمز حضرتلرینه سب ایدن کسه نك جزاسیله مؤاخذه اولنور *
اوحاکی یه حکایه ایلدیکی کلامی قائلنه نسبت ایتمك فائده ویرمز
همان جزامی قتل ایسه قتلنه مبادرت اولنور * ابن حجر معاشر
شافعیه عندنده اکر تائب اولمز ایسه قتلنه مبادرت اولنوردیمشدر *

TBMM KUTUPHANESI

تنبيه

معلوم اوله كه فرائض و واجبات وسنتى ترك ايتمك ايكى قسم اوزره در * (برنجى قسمى فرائضك ترکى استخفاف واستهانه يه مبنى اولميوب مجرد تكاسلدن ناشى اولوز ايسه اكا فسق دينلور كه حرامى ارتكابدن عبارتدر * زيرا فرائضى ترك حرامدر وصلاة مفروضه مثللو فرائضك بعضيسنى استخفاف واستهانه يه مبنى اولمقسزين ترك ايتمك مضمراتده مذكور اولديغى وجهله اكبر كبائردندر * كتب فروعده بيان اولندبغى وجهله فرائضك مجانة وتكاسلا تاركى بر روايته كوره حبسيله و بر روايته كوره محل ضربدن دم سيلان ايدنجه يه قدر ضربله تعزير اولنور * (قسم تانيسى فرائض وواجبات وسنتك ترکى استخفافه مقارن اولور ايسه حكمى كفردر * چونكه برنسنه نك شرعا واجب اولان تعظيمنى ترككدن عبارت برمعصيت اولديغى دليل قطعى ايله ثابت اولنجه اومعصيتى كرك صغيره وكرك كبيره اولسون استحلال كفر اولديغى كبى فرائض وواجبات وسنتى استهانه واستهزا دخى كفردر * وشريعتى استهزا كفر اولديغى كبى شرعا تعظيم وتوقيرى واجب اولان اوامرى دخى استخفاف كفردر * زيرا ذكر اولنان استحلال واستخفاف واستهزا كرك قولا وكرك فعلا اجرا اولنسون جناب شارع يعنى حق تعالى و يا رسول خدا علامت وامارهٔ تكذيب قيلمشدر * شرعا تعظيم وتوقيرى واجب اولانلره نقل كلام اولنجه اونلر جناب الله وملائكه وكتب ورسل خدا و يوم آخرت واخرتده اوله جق حساب واشبو حساب اوزرينه ترتب ايده جك ثواب وعقاب وكتب وسنتده بيان اولنان ديكر ضرورات دينيه دن عبارتدر * ايمدى شريعت وعلوم شريعت ايسه كتب كلاميه ده وكتب فروع واحاديثده

TBMM KUTUPHANESI

مسطوردر * وادلهٔ قطعیه ایله ثابت اولدیکه ذات حضرت نبوتپناهی یه سب وایذا ایتمك حرامدر * وقواعد مجتهدینه کوره انی ارتکاب ایدن کسنه‌نك قتلنی مستوجبدر * بنابرین کلامنده قرینه بولندیغنه کوره ایراد ایلدیکی مجمل کلامیله ذات رسالتپناهی یه سب وایذا قصد ایتمیوب بلکه بالاده تفصیل اولندیغی وجهله معصیت ارتکاب ایدن کسنه تنکیل وتعزیر اولندیغی کبی * برکسنه استخفاف قصد ایتمکسزین واجبی ترك ایتمش اولسه یالکزعقابه مستحق اولور * واکر استخفاف واستهانه یه مقارنت ایله ترك ایدرایسه ترك مذکور کفردر * وکذلك سنده بویله در * سنت هدایی استهانه قصد ایتمکسزین ترك ایتمش اولسه ثوابدن محروم قالوب لوم وعتابه مستحق اولور * اکر استهزایه مقارن اولهرق ترك ایدرایسه ترك مذکور کفردر * سنن زائده‌ده کانجه بونلری دخی بلااستخفاف ولااستهانة ترك ایدر ایسه ثوابدن محروم اولورایسه‌ده عتابه مستحق اولمز * استخفاف واستهانه ایله برابر ترك ایدرایسه ترك مذکور کفردر * (ومن اراد الاطلاع علی التفصیل فیماذکرنا فلیطالع کتب الفروع والاحادیث)

* وجه سابع *

(طلبهٔ علومك ارباب فهمنه برای تعظیم ذات حضرت رسالتپناهی حقنده جائز اولان کلامی تکلمه دائردر)

بوده چار باش نشین رسالت علیه اکمل التحیت افندمز حضرتلری حقنده جائز اولان ویاخود عوارض بشریه دن حق نبوتده عارض ومضاف اولمسنك جوازنده اختلاف اولنان کلامی برطریق ایله اذاونقصدن بری اولهرق ذکر ایتمك * ویاخود طرف اعدادن باعث امتحان رسالتپناهی اولهرق ایقاع اولنان وجانب اشرف نبویدن دخی برکونا غرض آخره مبنی اولیوب

TBMM KUTUPHANESI

مجرد ابتغاء لوجه الله تعالى شدائد قاسيه سنه صبر ايديلان امور
دنيويه يى يادايلك * ورسول كبرياء عليه افضل التحايا افندمز
حضرتلرينك افعال مستحسنه واقوال متينه لرنده ابتداى حال
مراحم اشتمالرينه وسيرت بدايع مآل پيغمبريه لرينه اولان
معرفتى * وذات پيغمبرينك زمان سعادتلرينك شدائدندن
دوچار اولدقلرى حالاتى * ومعيشتلرنده اولان تعبى ذكر
قيلمق طريقيله تكلمدن عبارتدر * بوطرز اوزره تكلمك كافه سى
اثناى مذاكره ده على طريق ازوايه اختيار اولنوركه اول
سلطان دوجهان عليه صلوات الرحمن افندمز حضرتلرينك
شان عالى نبوتپناهيسى بيلنه * واكا كوره ذات پيغمبرى يه
اقتدا ايديله * وبرده پيغمبران ذيشان عليهم صلوات رب المنان
حضراتنى جناب واجب الوجودك هر برسوء اقوال واحوالدن
محافظه وهر برنقصدن دخى تبرئه قيلديغى اجلدن انبياء
ذيشانك عصمتى رهين صحت اولور طريقه معرفتى ذكر ايتمك *
وذات رسالتپناهى حقنده جائز اولان اموري ازراء طريقيله
اولمقسزين مجرد فهماء طلبه نك اكا معرفتلرينك حاصل اولسى
ايچون يادايلك وجوه ستهٔ سابقه دن خارجدر * زرا بو بابده
نه ظاهر لفظده ونه ده مقصد لافظده بركونه غمض ونقص
وحقارت واستخفاف موجود دكلدر * لكن بووجه سابعده
ذكر اولنان تكلماتك هر برنده اولان كلام كندوزينه اصلا
شبهه ووهم طارى اوليه حق مرتبه يه بالغ اولان علماء راسخين
ومقاصدى فهم وفوائدى تحقيق ايليان فهماء طلبه ايله جريان
ايتمك واجبدر * چونكه بوذواتك مقاصد دين قويمه علمزى
دركار اولديغنه ومقامات انبياء وجلالات قدر پيغمبران عصمت
آراده بصيرت اوزره بولندقلرينه مبنى بو بابده انلره كلام

TBMM KUTUPHANESI

کندولره ضرر ویرمز * وشرح اولنان فهمه مقارن اوله مامش کمسه‌لر ایله انبیاء عظام حقلرنده تکلمه رضا کوسترلمز * برمهلکه‌یه دوشمسیله فتنه‌دن اختشا ایدلمش کمسنه‌لری بوذکرده بولندرمامق واجبدر * بنابرین اسلاف عظام سورهٔ یوسفك نسایه تعلیمنی مکروه کوردیلر * زیرا نسانك معرفت وعقللری قاصر اولدیغندن سورهٔ جلیله‌ده حضرت یوسف علیه السلام ایله زلیخا بیننده واقع اولان معاملاتی درك ایده‌میوب کندیلرینی بر ورطهٔ عظیمه‌یه دوشوررلر *

فریدهٔ سادسه

سب ایدن ذمی حقنده اولان حکمه دائردر * برذمی جناب رسالتپناه علیه صلوات الاله افندمز حضرتلرینه حاشا سبی تصریح ویاخود تعریض طریقیله ارتکاب ایدر * ویاخود قدر رفیع نبوتپناهی‌یی استخفاف وتحقیر ایلر * ویاخود ذات حضرت رسالتپناهینك کافهٔ عالمه رسالت ونبوتی حائز اولمدیغنه اعتقادندن وجناب حقه صاحبه وشریك وولد دعواسندن عبارت اولوب باعث کفری اولان وجهدن ماعدا ذات حضرت محمدی (علیه الصلوة والسلام) صاحب تقوی دکلدر کبی برامر ایله ذات محمدی‌یی وصف ایدرایسه اول ذمی حقنده طرف شرعدن اولنه‌جق حکمده اختلاف اولنمشدر * ذکر اولنان بوفریده‌ده ایکی مقصد مذکوردر *

مقصد اول

امام اعظم وامام محمد رضی الله تعالی عنهما عندلرنده حکم مذکوره دائر روایتی حاویدر) امام اعظم واکا اقتدا

TBMM KUTUPHANESI

ایدن ابو یوسف رحمهما الله تعالی بومثللو ذمیلر حقنده
اولنه حق حکم شرعی تأدیب وتعزیردن عبارتدرکه منزجر
اولوب بردها اومثللو نسنه یه عودت ایتمیه قتل ایله بو بابده جزا
اجرا ایدلمز * زیرا ذمینك دوچار اولدیغی کفر سب واذادن
اعظم اولمسی بوحکمه بادیدر دیو بیورمشلردر * امام محمد
رحمه الله تعالی عندنده حکم مذکور قتلدن عبارتدرکه دلیلی
اشاغیده ذکر اولنور (س) ذمی مرقوم سیدنا صاحب الخاتم
صلی الله تعالی علیه وسلم افندمزحضرتلرینه سب ایلمسی ملابسه سیله
عهد منتقض اولمزمی (ج) امام ابن تیمیه رحمهما الله تعالی سیف
المسلول علی من سب الرسول ادلو کتابده امام اعظم ایله اصحابی
اوسب ایله عهد ذمت نقض اولنمز بنابرین ذمی سب سببیله قتل
اولنمیوب تعزیر اولنور دیو بیان حکم ایتمش اولدقلرینی
یازدقدن صکره اصول حنفیه دندرکه کندوعندلرنده کندوده
قتل اولیان نسنه نك فاعلنی امام وقت ایجون قتل ایتمك *
و بو بابده برمصلحت بولنورایسه حد مقدری تعزیر ایلمك جائزدر *
بنابرین حنفیه ذات نبوتپناهینك واصحاب کرامك بومثللولر
حقنده قتل جزاسنی اجرا ایلدکلرینه دائر اولان روایتی ایجاب
مصلحته حمل ایدوب بوقتله سیاسیت تسمیه ایدرلر * و بوحال
تکرر جرایمده حدی تغلیظ ایتمك کبیدر دیمشلردر * حتی اکثر
حنفیه بوصورتله فتوا ویروب دیمشلردرکه ارباب ذمتدن برشخص
ذات نبوتپناهی یه سبی تکثیر و یا اعلان ایدرایسه سیاسة قتل
اولنور * ایشته بوقول اصوللرینه کوره مجتهددر دیو ختم کلام
ایلمشدر * ونسیم الریاض نام کتابده دخی بوحکم کلام حسندر
دیو یازمشدر *

TBMM KUTUPHANESI

(سب ایدن ذمینك مذهب مالکیده اولان حکمنه دائردر)
مذهب مالکیده سب ایدن ذمینك حکمی اسلام تکلیف
اولنور ❁ اکر قبول ایتز ایسه حدا قتل اولنور ❁
مذهب مذکور ائمه‌سی بوحکمی جناب حقك سورهٔ توبه ده
﴿ وان نکثوا ایمانهم من بعد عهدهم وطعنوا فی دینکم فقاتلوا
ائمة الکفر انهم لا ایمان لهم لعلهم ینتهون ﴾ آیت کریمه‌سیله
استدلال ایلمشلردر ❁ مأل آیت جلیله اکر ذمیلر عهد میثاقدن
صکره نقض عهد ایدوب دینکزی تعییب وذم ایدرلر ایسه ای
معاشر مسلمین سز کفارك کبراسی ورؤساسنی قتل ایدك ❁ زیرا
انلرك حقیقتده عهدلری یوقدرانلری قتل ایدك که کفردن ونقض
عهددن نهی قبول ایدهلر ❁ اشبوآیت کریمه ایله استدلاله نظر
واردر (لمترجمه ❁ زیرا بوآیت کریمه نقض عهده متعلقدر
چونکه آیت مذکوره کفار قریشك عام حدیبیه ده حیات بخشای عالم
صلی الله علیه وسلم افندمز حضرتلری ایله عقد ایلدکلری معاهده‌یی
نقض ایتلری اوزرینه نازل اولمشدر ❁ مقاتله‌یی ائمهٔ کفره‌یه
تخصیص دخی بوکا ناظردر قتل ایسه مقاتله‌نك غیریدر ❁
بنابرین معاشر حنفیه‌نك سبی نقض عهد کورمالری بجادر ❁
انتهی) ائمهٔ مالکیه حکم مذکوری جناب رسالت مأب
افندمزك طائفهٔ یهوددن کعب بن اشرف وابی رافع نام
کسنه‌لری وقریشدن ابی وامیه‌یی قتل ایلمش اولمله ده استدلال
ایتمشلر ایسه‌ده بواستدلاله دخی نظر واردر ❁ شویله که شرح
شفاده ابن سلطان الحنفی رحمه الله تعالی حضرتلرینك بیان
ایلدیکی وجهله طرف رسالتپناهیدن قتل ایدیلان کعب بن
اشرف وابی رافع نام یهودیلر اهل ذمتدن اولمدقلری کبی خلفك
اوغللریده اهل حربدن اولمدقلری وارسته تصریحدر بزم

TBMM KUTUPHANESI

کلامز ایسه اهل ذمتده اولدیغی درکاردر (لمترجمه * بوحالده استدلال مذکور رهین قبول اولهمز * انتهی) وجه نظرده شقاء شریف شرحی نسیم الریاضیده دها تفصیلات واردر مراد بیور یلور ایسه مراجعت اوله * ائمهٔ مالکیه اوچنجی استدلال اوله رق دیرلرکه بز معاشر مسلمین اهل ذمتله سیدنا صاحب البرهان علیه صلوة الرحمان افندمز حضرتلرینه سب ایتمکه وامور شرعیه یه دوقونورسوز سویلمکه معاهده ایتدك وانلره اکا دائر ذمت وعقود وعهود و یرمدك * وانلری بومثللو شیئه ترخیص دخی ایلدك وانلرایله بزم میانه مزده بومثللوشیئله مؤاخذه یی ترك ایتمکه دائر برمعاهده ایتك جائز دخی دکلدر * بنابرین انلر اومثللو عهد وذمت و یرلماش برفعله جرأت ایلدکلری وقت ذمتلرینی نقض ایتمش اوله رق اهل حربدن اولورلرده کفرلری سببیله قتل اولنورلر * دردنجی مرتبه یه استدلال ایدرلرکه طائفهٔ اهل ذمتك ذمتی انلردن حدود اسلامیه یی اسقاط ایدهمز * مثلا اموالمزی سرقت ایدرلر ایسه یدلری قتل ایدیلور * ومسلمیندن برینی قتل ایلسه لرقاتل اولان قتل اولنور * هرنقدر ذکر اولنان سرقت وقتل انلرك ضمنده حلال ایسه ده چونکه انلرك اعتقاد باطللرنده اسلامك مالنی سرقت ودخی اراقه ایتك مباحدر * بزمعاشر مسلمین شریعتمزك احکامنی انلر حقنده دخی اجرایه مأمور اولدیغمزدن اهل ذمت حضرت خاتم النبیین علیه صلوة المعین افندمز حضرتلرینه سب ایدرلرسه کفرلری یونندن قتل ایدلمیوب بلکه حدا قتل اولنورلر * بودلیل علی روایة دلیل حنفیه یه ودلیل شافعیه یه جوابه اشارتدر * لکن بوزاده تأمل کرکدر * زیرا سب ایدنی قتل ایتمك حنفیه یه کوره علی روایة ردتدن ناشیدر بوراده ایسه ردتك معنامی

TBMM KUTUPHANESI

يوقدر * ومن اراد الاستقصا فى الادلة والاحكام فليرجع الى كتب التفاسير مع حواشيها والاحاديث مع شروحها *

فريدهٔ سابعه

(نبوت ونبى ورسالت وارسال ورسول كلمارينك لغة وعرفا معنالرى بيانندەدر * وبونلرده اون فص واردر *

** فص اول نبوت كلمەسنك لغة معناسى بيانندەدر **

نبوت كلمەسى لغتده ارتفاع معناسنەدر تنبى فلان دينور * ارتفع فلان ديمكدر نتكيم مواقفده بيان اولنمشدر *

** فص ثانى نبوت كلمەسنك عرفا معناسنه دائردر **

نبوت كلمەسى عرفا (كون الانسان مبعوثا من الحق تعالى الى الخلق لتبليغ مايوحى اليهم جميعهم او بعضهم) ديو تعريف وبيان اولنمشدركه كتب كلاميەدن مقاصد وغيريده مذكوردر * انسان كامل معهودك طرف الهيەدن كندويه وحى اولنان احكامى مخلوقاته تبليغ ايچون مخلوقاتك جملەسنه و ياخود بعضيسنه كوندرلمش اولمسيدر * اشبو نبوتك اهل حق عندنده وديكر اهل ملت نزدنده بلكه اهل ملك ماعدامى يانده بومعناده صريح ايديكى دركاردركه اشاغيده ذكر اولنور *

** فص ثالث نبى كلمەسنك لغتده معناسى بيانندەدر **

نبى كلمەسى لغتده بعضيلرينه كوره خبر معناسنه اولان نبأدن مشتق اولەرق منبئ معناسنەدر * بوحالده نبى كلمەسى اصلنده مهموزاللامدر لكن همزەيى يايه قلب و يائى زائده يائى اصليه يه ادغام اولنەرق كثرت استعمالنه مبنى تخفيف قانمشدر * اشته

TBMM KUTUPHANESI

شو معنا نبی اولان ذات شریفه حاصلدر زیرا نبی دینیلان ذات شریف طرف حقدن خبر ویرر * وبعضیلرینه کوره ارتفاع معناسنه اولان نبوتدن مشتقدر بوتقدیرجه ناقص واوی اولور بعده یائی زائده تخفیف ایچون یائی اصلیه یه ادغام اولنور * پس عرفا نبی اولان هر برذات شریف ارتفاع ایله موصوفدر زیرا علوشان وسطوع برهانلری درکاردر * وبعضیلرینه کوره طریق معناسنه اولان نبی کلمه سندن مشتقدر انبیاء عظامدن هر بری بومعنا ایله موصوفدر زیرا نبی الله ذوالجلال حضرتلرینه واصل اولمق ایچون وسیله در *

﴿ فصل رابع نبی کلمه سنك عرفا مسماسی بیانندهدر ﴾

نبی کلمه سنك عرفا مسماسی اهل حق عندنده وسائر اهل ملت نزدنده شمول برذاتدن عبارتدرکه جناب واجب الوجود جلت عظمته حضرتلری عبادندن اصطفا ایدوب اکا بن سنی فلان قومه بعث ایلدم * یاخود جمیع ناسه ارسال ایلدم * یاخود سنی طرف الهیه مدن احکام الهیه می عبادیمه تبلیغ ایله دیو خطاب ایلدیکی ذات شریفدر * پس نبی کلمه سی بومعناده صریح اولور * بوحالده انك غیر یسی نه متنبی نك ونده ماعدا کسنه نك خاطرینه خطور ایتز * بونکله برابر متنبی یعنی دعوای نبوت ایدوب دعواسنی اثبات ده کویا معجزه اظهار ایتك زعمیله تصور ایلدیکی نسنه نك عکسنی صدور ایدن کسنه یه اصلا نبی دینلماز (تذنیب) بالاده یازیلان مقالدن ظاهر اولدیکه نقل عرفیده منقول ایله منقول الیه بینده لازم اولان مناسبت عرف واصطلاحده مستلوك اولان سنته کوره عموم وخصوص مطلقدر *

﴿ فصل خامس رسالت کلمه سنك لغة معناسی بیانندهدر ﴾

TBMM KUTUPHANESI

رسالت کلمه‌سی رانك فتحی یاخود کسری ایله ارسالدن اسمدر * وحقیقت رسالت بر ذاتك برغیری ذاته شوکلامی ویا غیری نسنه‌یی فلانه ایصال ایله دیو امر ایتمکدکله وجود بولور * یاخود سنك غیریکه براخر امر ایله امر ایتمکدکله واوغیرك دخی مأموراولدیغی یزه کتمکدکیله حصول بولور * ومعلوم اولهکه ذهاب برمکاندن برمکانه انتقال ایتمك طریقیله حرکات اینیه ایله وجود بولور * شارح محیط رسالت فی الاصل مصدردر بعده اسم مصدر اولهرق استعمال اولندی * ارسلته رسالة وبررسالة دینلور * فعل ثلاثیسی مهجور ومتروکدر دیو بیان ایلمشدر * شو بیاندن ارسال کلمه‌سنك لغة وحقیقة معناسی ظاهر اولدی ایمدی ارسلته الیه دینور یعنی اوجهته ایات ایله تفسیر اولنور *

﴿ فصل سادس رسالت کلمه‌سنك عرفا معناسی بیانیده در ﴾

اهل حق وسائراهل ملت عندنده رسالت کلمه‌سنك عرفا معناسی انسانك طرف حقدن مخلوقاتك جمیعیسنه * یاخود بعضیسنه تبلیغ احکام ایچون مأموراولمقلغندن عبارتدر * وارسال دخی جناب حقك عباهندن اختیار ایتدیکی ذاته کتندویه وحی اولنان احکام الهیه‌یی جمیع مخلوقاته ویاخود بعض مخلوقاته تبلیغ ایچون امرندن عبارتدر * پس لغة ارسال ورسالتدن عبارت اولان منقول عنه ایله عرفا ارسال ورسالت کلمه‌زینك معناسندن عبارت اولان منقول الیه بینده مناسبت مطلوبه ظاهر اولدیکه بونلردن هر برینك امری اشتهالندن عبارتدر *

﴿ فصل سابع رسول کلمه‌سنك لغة معناسی بیانیده در ﴾

بالاده ذکر اولندیغی اوزره رسول کلمه‌سی لغتده رسالت معناسنه در * شارح قاموس محیطك رسیل امیر وزنده مصدر

اولدیغی کبی رسوله فی الاصل صبور وزنده مصدردر ❁ اشبو رسیل ورسول مصدرلرینك فعللری متروکدر پس رسول عرف لغتده رساله معناسنه اسم مصدردر تقول ارسلتهم برسول ده کی رسول برسالة ایله مفسردر ایمدی رسول ارسالدن مأخوذ اسم مفعول اولان مرسل معناسنه وصفدر ❁ ایمدی رسولك جمع قلتی افعل کبی ارسل وجمع کثرتی رسل ورسلاء کلور هو رسوله دینور مرسل دیمکدر ❁

﴿ ❁ فصل ثامن رسول کلمه سنك عرفا معناسی بیانندهدر ❁ ﴾

رسول کلمه سنك عرفا معناسی طرف الهیدن انفاذ حکم وتبلیغ احکام ایچون خلقدن مکلفینك جمله سنه ویاخود بعضیسنه مرسل اولان ذات دیمکدر ❁ ارسال کلمه سنك عرفا معناسی انفا سبقت ایتدی ❁ شو بیاندن ظاهر اولدیکه نبی ورسول مأله وعرفده متحدلردر ❁ علامهٔ تفتازانی شرح مقاصدنده رسول جدید ماقبلنه نسبتله کتاب وشریعت ایله کلان ذات شریفدن عبارت اولدیغنی یازمشدر ❁ بوتقدیرجه رسول ایله نبی بینندهعموم خصوص مطلق بولنور ❁ یعنی هررسولك نبی اولدیغی وهرنبینك رسول اولدیغی جهتله رسول نبیدن اخص اولدیغی اکلاشیلور ❁

﴿ ❁ فصل تاسع بعث وبعثت کلمه لرینك لغة معنالری بیانندهدر ❁ ﴾

قاموس محیطده بیان اولندیغی اوزره باب ثالثدن بعثه بعثا دینور ارسله معناسیله تفسیر قلنور ❁ بصائرده دخی بعث کلمه سنی برتسنه یی اثاره سنه یاخود برشیئ جهت آخره توجیهه موضوعدر ❁ پس معانیٔ سائره بومعنادن تفرع ایدر ❁ بنابرین متعلقك اختلافی حسبیله کندوسیده اختلاف ایدر ❁

TBMM KUTUPHANESI

شوجهتدن بعث ایکی نوع اوزره اولور * (نوع اول بشرك بعثیدر * رمصلحتله ریسی ارسالی کبی * ودونك مرعاسنه اثارهسی وتوجیهی کبی * (نوع ثانی جناب واجب الوجود حضرتلرینك بعثیدر * اودهایکی قسم اوزرینه در * (قسم اول اشیانك عدمدن وجوده ایجاد واختراعندن عبارتدر * (قسم ثانی احیاء الموتی معناسینه در * قسم اول که ایجاددر جناب حقه مخصوصدر * قسم ثانی احیاء موتی در * حق جل وعلانك قدرتیله بعض انبیاء عظامدن ظاهر اولدیغی کبی بعض اولیاء کرامدن دخی واقع اولور * قرأن عظیم الشانده وارد اولان لفظ بعث سکز معنا اوزرینه مشتملدر * اولکیسی الهام * ایکنجیسی احیاء موتی * اوچنجیسی نومدن ایقاظ * دردنجیسی تسلیط * بشنجیسی نصب حاکم * التنجیسی تعیین * یدنجیسی قبردن اخراج * سکزنجیسی ارسالدر * صاحب مصباح بوکلمهنك تصرفنده دیدیکه اشبو بعث کلمهسی اکر بنفسه بعثی قبول ایدرنسنه یه تعلق ایدر ایسه مفعولنه حرف جر احتیاجسز بنفسه تعدیه ایدر بعثت فلانا الی کذا کبی * اکر بنفسه بعثی قبول ایتمز شاشندن اولیوب بلکه اولبابده آخرك کندوسنی کوتورمسنه احتیاجی بولنسان نسنه یه تعلق ایدر ایسه اومفعوله حروف جاره دن باحرفیله تعدیه ایدر بعثت باالکتاب الیه کبی * برده بعث کلمهسنك معنای لغویسی ارسال کلمهسنك معنای لغویسی کبیدر *

﴿ * فصل عاشر بعث کلمهسنك عرفا معناسی بیانندهدر * ﴾

اشبو بعث کلمهسنك عرفا معناسی ارسال کلمهسنك انفاسیق ایدن معنای عرفیسی کبیدر *

TBMM KUTUPHANESI

تنبیه

قاضی عیاضك شفاء شریفنده بیاننه کوره نبوت کلمه‌سنك اهل قرائتدن نافع حضرتلری خبر معناسنه موضوع اولان بناء کلمه‌سندن مأخوذ اولدیغنه نظرا مهموز اللام اولدیغنه ذاهبدر ❊ بو حالده تعدیه‌سی بعضا همزه ایله یعنی افعال بابنه نقل ایله اولور بوکا ﴿ انبؤنی باسماء هولاء ﴾ آیت کریمه‌سی دلیلدر بعضا دخی تضعیف ایله یعنی تفعیل بابنه نقل ایله اولور بوده ﴿ نبئ عبادی انا الغفور الرحیم ﴾ آیت کریمه‌سیله مستدلدر ❊ بعض کره‌ده کثرت استعمال ایجابندن اوله‌رق تسهیلا وتخفیفا معنای مذکورده بقاسیله برابر همزه ایله قرائت ایدلمیوب همزهٔ اصلیه واوه قلب وواو اولی واو ثانیه‌یه یعنی اولی ثانیده ادغام ایدلمك طریقیله ابراز هیئت ایدر ❊ بنابرین تشدید واو ایله نبوت کلمه‌سنك اصلی مرؤت وزننده نبوءت اولدیغی میدانه چیقار ❊ تشدید یاء مثنات تحتانیه ایله نبی کلمه‌سنه کلنجه بونده دخی همزه‌نك ماقبلی مکسور اولدیغندن یایه قلب ویاء اولی یاء ثانیه‌ده ادغام اولنمسی طریقیله تخفیف اجرا ایدلمشدر ❊ ذکر اولنان نبی کلمه‌سنك جمعی اولان انبیاء کلمه‌سنه نقل کلام اولندقده بونك اصلی دخی افعلاء وزننده انبئاء اولدیغندن ناشی همزه‌نك ماقبلی مکسور اولمغین یایه قلب اولنمق طریقیله تخفیفی رونمای وجود اولمشدر ❊ شو ایکی قرائت اوزره نبی کلمه‌سی واجب تعالی حضرتلری ذات محبوب خدایی بعض مغیباتنه ❊ یاخود جانب الیهیه‌دن ذات محمدی‌یه مختص اولان غیبه مطلع قلوب کندوسنه یعنی ذات نبوتپناهی‌یه کندو نبی محترمی اولدیغی دخی اعلام بیورمش اولان ذات شریف معناسنده استعمال اولنمشدر ❊ بو حالده نبی

TBMM KUTUPHANESI

افعال * وياخود تفعيل بابندن متصرف اسم مفعول اولهرق منبئ اولور * يوحالده فعيل بمعنى المفعول اولور * ياخود نبي عليه السلام جناب حقك حكمندو واسطه سيله كوندرديكي احكام الهيه يي مخبر اولور يوتقديرده فعيل بمعنى الفاعل اولور * ومى اليه نافع حضرتلرندن ماعدا قرا حضراتي نبي كلمه سنى مهموز اعتبار ايتميوب اصلى نونك فتحى و يانك سكونى وواوك فتحيله لغته نبوة دن مأخوذ اولديغنه و يوحالده رفعت معناسنه ايدوكنه قائل اولمشلردر * يوتقديرجه نبي كلمه سنك مبناسنه تطبيقا معناسى نبي عليه الصلوة والسلامك عند مولاى متعالده رتبهٔ رفيعه ومكانت منيفه سى واردر ديمك اولور * اشبو تدقيقاتدن صكره رفعت معناسنجه نبي بحسب المبنى فاعل و ياخود مفعول معناسنه اولمق محتمل اولهرق مرتفع الشان و رفيع البرهان ايله تفسير اولنور * بالاده شرح اولنان تحقيقاتدن مستفاد اولديغى اوزره ذكر اولنان ايكى وصف يعنى مهموز الاصل اولان نبي وناقص الاصل اولان نبي صيغه لرى خبر ورفعت معنالرندن تصوير ايديلان معنالرينه موضوع ونباءدن مأخوذ اولان ايكى هيئت دخى فاعل ومفعول ايچون مستعار اولديغى حالده بونلردن هر برى معناى عرفى يه موضوع اولان نبي كلمه سنده اعتبارى حيثيتله متلا زملردر * قالديكه رسول كلمه سى دخى جناب واجب الوجود طرفندن تنفيذ احكام الهيه ايچون مكلفينه ارسال اولنان ذاتدن عبارتدر * ارسال كلمه سنك عرفا معناسى ايسه جناب حقك عباددن اصطفا ايلديكى ذات شريفه كافهٔ ناسه ياخود بعض ناسه امر الهيسنى تبليغه دائر اولان امرندن عبارتدر *

﴿ فائده ﴾

معلوم اوله که تعریف اولنان امر الهیدن عبارت بولنان ارسال بعض کره ملك واسطه سیله و بعض کره ده بلا واسطه واقع اولور شق ثانی ﴿ اذ ناداه ربه بالواد المقدس طوی اذهب الی فرعون انه طغی ﴾ ﴿ ونودی یاموسی انی انا ربك فاخلع نعلیك انك بالواد المقدس طوی ﴾ آیت کریمه لرنده مذکور اولان ندای الهی دلیلدر (لمترجمه * آیت اولینك مأل کریمی اول وقتده جناب پروردکار طوی ادلو بر پاك وادیده یعنی میدانده موسی علیه الصلوة والسلام حضرتلرینه ندا بیوردیکه مصر حاکمی اولان فرعونه گیدکه علی التحقیق اول استکبار ایدوب حدی تجاوز ایلدی یعنی جناب حق انکار ایلدی * وآیت ثانیه نك مأل منیفی حضرت موسی چاغرلدی یعنی جناب حق اکا خطاب ایلدی که ای موسی تحقیق بن سنك ربکم پس ایاغندن یابوشلرینی چیقار زیرا سن طوی ادلو بر پاك میدانده سك دیمکدر * القصه موسی علیه السلام مدینده شعیب علیه السلام نزدنده درصهده ایلدیکی اون سنه خدمتی ادا ایدرك اهل وعیالنی الوب مدیندن مولدی اولان مصره متوجه اولدی * کیجه این صوغوقده بیابانده یولی یتوردیلر مکر که طور طاغنك جانب ایمننه کلشلر ایدی اواوقت حضرت موسی ایراقده یعنی طور طاغنك جانبنده اتش کبی برایدنلق کوردی * او ایسه اتش دکل ایدی الله تعالینك خلق ایلدیکی برنور ایدی پس موسی علیه السلام اهلنه سز بوراده توقف ایدیکز تحقیق بن براتش کوردم امید ایدرمکه سزه اندن برشعله کتوره‌یم و یاخود اتش یانمنده بر یول تعریف ایدیجی بولوب یولیمزی اوکرنه‌یم دیوب اوجهته متوجه اولدی وقتاکه اتش امیدیله انك یانه کلدی * اول مبارك برده بولنان درهنك صاغ جانبندن اغاج اراسندن موسی چاغرلدی

(یعنی)

یعنی الله تعالی اکا خطاب ایلدی تکلم بالاده بیان اولنان خطاب الیهی ایله تشریف اولندقد نصکره پیغمبرلك احسان بیور یله رق فرعونی توحیده دعوت ایچون مأمور اولدی ❁ ایشته بوندان واسطهٔ ملیکله اولیوب بالذات جانب الیهیدن در ❁ انتهی) ذکر اولنان ارسال عرفی تتابع وتوالی وتبلیغنه تکرار معناسنه اولان ارسال لغویدن مشتقدر ❁ عربك (جاء الناس ارسالا) قولی دخی بوقبیلدندر بوراده ارسال همزه‌نك فتحیله رسل کلمه‌سنك جمیدرکه فرقة بعد فرقة معناسنه در بعضیسی بعضیسنه تابع اولهرق کلدی دیمکدر ❁ وجه مناسبت ووجه اشتقاقه کلنجه کائن رسول الله صلی الله علیه وسلم تکریر تبلیغ الزام ایلش اولسی ❁ یاخود امت مرحومه‌سی فرقة بعد فرقة ذات نبوتپناهی یه اتباع الزام ایتش اولمری باعث اشتقاق ووجه مناسبت انتقال اولوب بنابرین تتابع وتکرار یا علیه الصلوة والسلام حضرتلرینك نفس تبلیغنده واقع اولمشدر ❁ و یاخود امتك فرقه بفرقه اتباعی اعتبار یله رونمادر ❁ بوتقدیرجه ارسال عرفیده تتابع معناسنه اولان ارسال لغوی تحقق و بینلرنده عموم وخصوص مطلق تعین ایلر ❁ بوحالده منقول عنه ایله منقول الیه بینده مناسبت ظاهرا ولور ❁ پس شو بالاده یازیلان تحقیقات نبی ایله رسول میانده بحسب المبنی وعلی مقتضی اصل اللغة درکاراولان تفرقه‌یی بیاندر ❁ بحسب المبنی واللغة تفرقه‌لری رسول بمعنی المفعول اولمقله جاریدر نبی ایسه خلافنه‌در زیرانبی رسولدن اعمدر ❁ چونکه رسول بمعنی الفاعلده اولدیغی کبی بمعنی المفعولده اولور ❁ اما بحسب مقتضی اصل اللغة نبی ایله رسول بینده فرق شو وجهله ثابتدرکه رسولده معتبر اولان تتابع ارسال عرفیده معتبردر ❁ بنابرین بینلرنده عموم خصوص

TBMM KUTUPHANESI

مطلق بولنور ❁ و بووجهله منقول عنه ایله منقول الیه بینده مناسبت ظاهر اولور ❁ شو بیان اصل لغتك مقتضاسی اوزرینه اولوب بحسب المبنی رسول ایله نبی بینده فرق دیمك اولور ❁ نبی ایله رسول بینده بحسب المبنی فرق یعنی المفهولدر فقط نبی بونك خلافنه در ❁ نبی رسولدن اعمدر اما اصل لغتك مقتضاسنه کوره بینلرنده اولان فرق رسوله تتابع توانی معتبر ونبیده غیر معتبر اولمسیله حاصلدر ❁ چونکه مقتضای اصل لغته کوره معتبر اولان نبیده انبا و یاخود رفعتدر ❁ رسوله ایسه بوملاحظه اعتبار اولنماز قالدیکه معنای عرفی یه کوره رسول ایله نبی بینده اولان فرقده اختلاف اولمشدر ❁ شو یله که نبی ورسولك برمعناده استعمالنه قائل اولانلر الفاظ مترادفه دن عد ایلمشلردر ❁ آیرو آیرو معناده مستعمل اولدقلرینه ذاهب اولان نبی اعم ورسول اخص اولدیغنی تقریر ایتمشلردر ❁ بحث تدقیقده بولنان محققین قول اخیری بالاختیار وهوالمختار دیمشلردر ❁ ومن ازاد بازیادة فعلیه التتبع بالکتب ❁

فریدهٔ ثامنه

رسالت ونبوته اشتراط بولنمدیغی بیانندهدر ❁ معلوم اوله که رسالت ایله نبوته دوچار جاه شقاوت اولان فلاسفهٔ حکمانك ذاهب اولدقلری وجهله ریاضات ومجاهدات ایله اکتساب اولنان احوالدن برشرط ایله اشتراط ایدلز ❁ یعنی نبوت ورسالت نه ریاضت ونه ده مجاهده ایله ونه ده خلوتلرده اقامت ایله واختلاط ناسدن انقطاع ایله ونه ده صفای جوهر وزکاء فطرتدن اولان استعدادات ذاتیه ایله اکتساب ایدیله میوب بلکه جناب فیاض مطلق عبادندن مراد بیوردیغی ذاتی بورحمت مخصوصه

TBMM KUTUPHANESI

ايله سرفراز بيورر * بوتقريردن مستبان اولديكه نبوت مشيت الهيه‌نك شرف تعلقنه وابسته بر رحمت وموهبت الهيه در * جناب حق ايسه كندو رسالتني احسان ايده جكي محلى بيلور * بو بابده اكتسابك قطعا مدخلى يوقدر * اشته بوحكم مقرر موافقده بيان اولنديغى وجهله اهل حق وصوابك معتقد ومقر اولدقلرى مسئلهٔ اعتقاديه در كه بونك مبنى عليهى جناب حق بالاده تقرير اولنديغى وجهله فاعل مختاردر * ارادهٔ الهيه سنك تعلق ايلديكى نسنه‌يى اختيار ايدوب موقع فعله كتورير اولديغنه دائر دلائل عديم الانكار ايله تقرر ايليان مسئلهٔ اعتقاديه‌در * حتى ازهار الروضات صاحبى شرح ايلديكى روضات الجنانك شرحنده نبوت جناب واهب العطايادن برعطيه در اكتسابله نائل اولنور مقوله‌دن دكلدر * بلكه الله عظيم الشان حكمت الهيه‌سنك اقتضاسنه كوره عبادندن اختيار واراده بيوردىغى ذات حقندە نبوتى اعطا ايلمشدر * بناء عليه هيچ برفرد نبوتى كندوكندويه نه كسب ونه ده مجاهده وريا ضت وذهد ايله اكتساب ايلمكه مقتدر اولور * هرنقدر عمل صالح وتعب ايله مرتبهٔ ولايت خاصه‌يه واصل اولور ايسه ده * بوندن طولايى نبوت وهبى در وولايت كسبى در دينلور ديو تصريح وبيان ايلمشدر * بونك ايچون قاضى عياض عليه رحمة ربنا الفياض شفاء شريفنده حقوق مصطفى عليه افضل التحاياتى تعريف ايلديكى بحثنده فلاسفه كبى نبوت جليله‌نك مجاهده ايله اكتسابنى تجويز ايدن شخص حكما كبى كافر اولوردىوحكم ايتمشدر *

صنعت وصناعتك لغة وعرفا معنالرى بيانندە اولەرق ايكى مبحثى حاويدر *

TBMM KUTUPHANESI

﴿ مبحث اول ﴾

صنعت لفظی قاموسده وغیری کتب لغاتده بیان اولدیغی وجهله عمل یعنی ایش معناسنه درکه رزق ومعیشته مدار اولور حتی ❁ ﴿ وعلمناه صنعة لبوس لکم ﴾ آیت کریمه سنده مذکور صنعت دخی عمل لبوس ایله مفسردر ❁ بو مقامده ایکی فائده ذکر اولنور ❁

﴿ فائدهٔ اولی ﴾

معلوم اوله که الله عظیم الشانك تعلیمی بالذات برنسنه یه علم ومعرفت خلق بیورمق طریقیله اولور ❁ یاخود ملك واسطه سیله حصول بولور ❁ نوع بشرده اولان علمه کلنجه بو ایکی قسمدر ❁ (بریسی وهبی محضدر که انك تحصیلنده عبدك قطعا تعبی یوقدر ❁ حضرت داود علیه السلام ایچون کیفیت صنعت لبوسه مجرد تعلیم الهی ایله حاصل اولان معرفت کبیدر ❁ (ایکنجیسی علم کسبیدر که انك تحصیلنده عبدك کسبی والله ذالجلالك خلقی واردر کرك تصوری اولسون وکرك تصدیقی اولسون علوم نظریه لرکبی ❁ نتکیم اهل حق عندنده مقرر اولان بو صورتدر ❁ برده غیره علم تعلیم ایتمه نك معناسی غیریده علم حاصل قلمق ❁ وغیری یی برامره تصوری اولسون تصدیقی اولسون عالم وعارف قلمق دیمکدر ❁ که ایکی نوعدر ❁ بریسی تعلیم خلقیدر که جناب واجب الوجودك ﴿ وعلم آدم الاسماء ﴾ آیت کریمه سندن مستفاد اولدیغی وجهله بالذات ویاخود ملك واسطه سیله غیرده علم خلق بیورمسیدر ❁ ایکنجسی تعلیم کسبیدر که بزم تلامزه وطلبهٔ علومه تعلیممز واستاذلرك مدار معایش وارزاق اولان صنعتلری چراغلرینه تعلیملری بوکا برر مثالدر ❁

﴿ فائدهٔ ثانیه عمل کلمه سنك معناسی بیاننده در ﴾

(معلوم)

TBMM KUTUPHANESI

معلوم اولهٔ که عمل عربجه مهنت وفعلك یعنی ایشلمه جك ایشك
اسمیدر * وفارسیده کار وکردار بومعنایه در * مثلا ایشی
کوزل معناسنه عربجه (عمله جید) دینور * وکوج ایشده
کوردم معناسنه (ورأیته فی عمل شدید) دینور * باب رابعدن
مصدر اولهرق استعمال اولنورکه ترکیده ایش ایشلمك وفارسیده
کارکردن وکردار کردن ایله تعبیر اولنور (عمل الرجل عملا)
ترکیبی (امهن وفعل) ایله تغییر ایدیلور * شوقدرکه باب
تدقیق عمل ایله فعل بینده ایکی جهتدن فرق بولنشدر * برنجی
فرق عمل امتداد زمانله حصول بولان ایش معناسنه درکه
﴿ یعملون له مایشاء ﴾ قول شریفی بوکا دلیلدر * فعل
کلمه سی ایسه کندوده امتداد زمان اولمیان ایشدن عبارتدر *
﴿ الم ترکیف فعل ربك باصحاب الفیل ﴾ آیت کریمه سی
بومعنایه شاهددر * چونکه اصحاب فیل حقنده اولان اهلاك
من غیر بطئ واقع اولمشدر * بنابرین فعل عملدن اعمدر *
ایکنجی فرق عمل انجق فکر ورویت جهتندن اولان مقامده
استعمال اولنور * بناء علیه عمل عمله مقارن اولهکلوب حتی
بعض ادباء علم مقتضای عمل اولدیغنه تنبیها عمل لفظی علم
لفظندن مقلوبدر دیمشلردر * فعل کلمه سنده ایسه فکر
ورویت وقصد معتبر دکلدر * بنابرین بوجهتدن دخی فعل
عملدن اعمدر * راغب اصفهانی مفردات نام کتابنده بویله
یازمشدر * بونك ایچون عمل جناب واجب الوجوده نسبت
اولنماز * زیرا واجب تعالی فکر ورویتدن منزهدر * حتی
اسماء حسنی ده فعال وارد اولوب عامل وعمال وارد اولمامشدر *
کذلك قرآن کریمده واحادیث شریفه ده دخی ورود اتمامشدر *
محاوراتده دخی (یعمل الله تعالی) وارد اولمامشدر *

TBMM KUTUPHANESI

وكذلك عمل جناب واجب الوجوده نسبت اولنمادیغی کبی انسانك غیری حیواناته دخی نسبت اولنمامشدر ✲ چونکه فکر ورویت حیواناتده یوقدر برده عمل عقله تابع اولوب حیواناتده ایسه عقل اولمدیغنه نظرا انده عملك بولنمیه جغی بدیهیدر ✲ بونك ایچون امام صاغانی نقل ایتمشدرکه ترکیب فعل عملدن وغیریدن برشیئك احداثی اوزرینه دلالت ایدر بناء برین فعل عملدن اعمدر ✲ زیرا فعلده فکر ورویت معتبر دکلدر ✲ عمل ایسه فکر ورویت ایله برشیئ احداث ایتمك معناسنه در یعنی فعل برشیئ احداث ایتمکدرکه فکرله اولسون کرك اولمسون ✲ وکذلك فعلده امتداد زمان دخی معتبر دکلدر ✲ عمله اعتبار اولندیغی کبی ✲ بونك ایچون عمل جناب واجب الوجود حضرتلرینه نسبت اولنمذی ✲ فعل بونك خلافنه در ✲ پس (کل عمل فعل ولیس کل فعل عملا) دینور ✲ بوکا افعال اضطراریه مثال کوستریلور ✲ (س) ✲ عمل ایله فعل بینده فرق ظاهر اولدی عمل ایله صنعت صناعت بینده بحسب العرف واللغة فرق نه در ✲ (ج) ✲ صنعتده معتبر اولان تعیش ورزقه مدار اولمقدر وجسمانی ومحسوس بولنمقدر ✲ عمله ایسه نه تعیش ونه رزقه مدار اولق ونه ده جسمانی ومحسوس بولنمق معتبر اولمدیغی کتاب العبرده یازلمشدر ﴿ وعلمناه صنعت لبوس لکم ﴾ آیت کریمه سنده بوکا اشارت واردر ✲ بناء برین عمل صنعت وصناعتدن اعمدر ✲ حتی (کل صنعة عمل ولیس کل عمل صنعة وصناعة) دینور (مثلا) صلوة وصوم وایمان عمل اولوب صنعت دکلدر ✲ بوتقدیرجه عمل ایله صنعت بینده ایکی جهتدن فرق حاصل اولمشدرکه بری انفا ذکری سبقت ایلیان تفرقه در ✲ ودیکری اعتبار ومشالده تأمل ایلدیکك حالده استنباط ایلرسین ✲

TBMM KUTUPHANESI

صنعت وصناعت کلمه‌لرینك عرفا معناری بیانده‌در ❊ علامهٔ مسلم العرفان سید شریف معمور الجنان قدس سره حضرتلری تعریفاتنده صنعت کلمه‌سنی (ملکة نفسانیة تصدر عنها الافعال الاختیاریة من غیر فکر وروية) دیو تعریف ایلمشدر ❊ یعنی صنعت بر ملکهٔ نفسانیه‌درکه اندن من غیر فکر وروية افعال اختیاریه صادر اولور شیئدر ❊ (س) ❊ ملکه نه‌در ❊ (ج) ❊ صنعة راسخة تحصل عن استعمال ذلك الفعل تکریره من بعد اخری حتی ترسخ صورته) دیو تعریف اولنمسنه نظرا ذکر اولنان فعل اختیارینك استعمالندن وصورتی راسخ اولنجیه دکین مرة بعد اخری تکرارندن حاصل اولان بر ملکهٔ راسخه‌دن عبارتدر ❊ بعضیلر صنعت کیفیت عمله تعلق ایدر علمدن عبارتدر دیدیلر ❊ کلیات ابوالبقاده مذکوردرکه هر بر علمکه کرك علم استدلالی اولسون کرك علم غیر استدلالی اولسون برکسنه اوعلمی کندویه حرفت صانعه کبی اولنجه‌یه دکین اکا دروشوب چالیشه اکا صناعت تسمیه قلنور ❊ بعض علمأ دخی هر بر عمل که کندوده تمکن وتدرب حاصل اوله‌رق صاحبنه نسبت اولنور مرتبه‌یه کلمدکجه اکا صناعت دینلمز دیو یازمشلردر ❊ بعضیلری دخی دیرکه صنعت فتح صاد ایله عمل معناسنه اولوب بعضا دخی مصنوعاتی اغراضدن علی وجه الامکان برغرض تحصیلی ایچون علی وجه البصیرة استعماله باعث اقتدار اولور بر ملکه‌یه دخی اطلاق اولنور ❊ وفتح صاد ایله صناعت محسوساتده استعمال اولنور ❊ وکسر صاد ایله صناعت دخی معانیده استعمال اولنور ❊ بعضیلرده صادك کسریله صناعت صانعك حرفت وعملندن عبارتدر ❊ و بعضیلرده صنعت

TBMM KUTUPHANESI

حرفتدن اخصدر زیرا صنعت اول نسنه‌درکه حصولنده
مزاوله‌یه یعنی دروشوب چالیشمغه محتاجدر دیمشلردر ❊

مطلب

(عرف نه دیمکدر وانواعی قاچدر انی بیانه دائردر)
معلوم اوله که عرف درت درلودر (اولکیسنه عرف قولی
دینورکه برلفظك برمعنایه اطلاقنی ناس یکدیکرینه بیلدرمکدن
عبارتدر ❊ لفظ نبی کبیدرکه بو کلمه‌نك ناس بیننده
الله عظیم الشان حضرتلری احکام الهیه سنی خلقه تبلیغ
ایچون بعث ایتمش اولدیغی برذاته اطلاقی متعارفدر ❊ بوکبی
صنعت لفظنك دخی ناس بیننده مدار رزق اولان عمله اطلاقی
متعارفدر ❊ بو حالده نبی لفظی احکام الهیه سنی
خلقه تبلیغ ایچون جناب حقك بعث ایلدیکی ذات معناسنده
برکونه رهین صراحتدرکه تأویله محتمل اوله‌مز ❊ وکذلك
صنعت لفظنده برامری احداث وکسب ایتمك معناسنده صریحدر ❊
(کلهلم ایکنجی نوع عرفی‌یه که عرف عملی دینلور ❊ بوده ناسك
برلفظی آیروآیرو ایکی معنایه اطلاق ایتمکلندن عبارت اولوب
انجق لفظ مذکور او ایکی معنادن هذالمعنی وذلك المعنی‌دن برینه
اطلاقنده دیکرینه غلبه ایلمش اولملیدر ❊ لحم لفظ کبیکه خنزیر
وسائر حیواناتك لحمنه اطلاق اولنمش بولندیغی حالده بالاخره
لحم خنزیر اکل اولنمیوب غیریسنك لحمی طاهر ومأکول بولندیغندن
بومعناده غلبه ایلمشدر (اوچنجی نوع عرفی‌یه عرف اللسان
اطلاق اولنورکه برلفظك وضع لغویسنه کوره کنده‌دن فهم
اولنان معنادن عبارتدر (دردنجی نوع عرفی‌یه کلنجه بوده
عرف شرعیده برمعنادن عبارتدرکه اومعنایه اولفظی شرع

TBMM KUTUPHANESI

حمل ایلمش اولدیغندن هر بار اولفظدن اومعنی متفهم اولور که
انی ارباب شرع مبنای احکام قیلمشلردر ✲ برده عرف مطلقه
نقل کلام اولنجه شهادت عقول جهتندن نفوسده مستقر اولوب
طباع سلیمه نك قبول ایله تلقی ایلدیکی شیئدن عبارتدر ایمان کبی ✲

﴿ ✲ مطلب عادت وانواعی بیانندهدر ✲ ﴾

عادت کلمه‌سی اول نسنه‌در که عقلار برشیئه حکم ایلدکده انکا
مستمر اولوب مرة بعداخری کندویه مراجعت ایدیلور ✲ بعضیلر
عادتی فعل دائمی یاخود فعل اکثریدن عبارتدر دیو یازمشلردر ✲
عادت اوچ نوعدر (اولکی نوعی عرف عامدر که برجماعت
کثیره نك عرفیدرکه ایچلرندن برینك واضع اولدیغی تعین
ایتمز یعنی برطائفهٔ مخصوصه‌یه استناد اولنمیوب انکا وغیری
طائفه‌یه منتاول وشامل اولور (ایکنجی نوعی عرف خاصدرکه
واضعی برطائفهٔ مخصوصه‌دن عبارت اولان عرف دیمکدر
مثلا نحویون اصطلاحنده رفع نصب جرلفظلری کبی (اوچنجی
نوعی عرف شرعیدرکه مثلا صلوة زکوة حج لفظلری کبی که
صلوة ارکان معلومه وافعال مخصوصه‌دن عبارت اولمسی
عرف شرعیدر ✲

﴿ ✲ فائده ✲ ﴾

(عرف عملی وعرف قولی میاننده‌کی فرق بیان ندهدر)
معلوم اوله که ارباب تدقیق انفا ذکر اولنان عرف عملیله عرف
قولی بینندہ فرق بولوب شو وجهله تقریر ایلمشلردرکه عرف
عملی غیر مخصصدر ✲ عرف قولی مخصصدر لحم لفظندن لحم
خنزیر عرف عملی قبیلندندر ✲ زیرا لحم خنزیر ده لحم لفظی لحم

TBMM KUTUPHANESI

خنزیره مخصوص اولمیوب سائر حیوانات لحمنه دخی شاملدر ❁ ودابه لفظیده عرف قولی قبیلندندر زیرا دابه لفظی ذوالحافه اولان حیوانه مخصوصدر غیره شمولی یوقدر ❁ لکن علم اصوله (ان الحقیقة تترك بالعادة) دیو موضوع اولان قاعده یه نظرا فرق مذکور مردود در ❁ فرق مذکوری حتی برکسه بن لحم یمم دیو یمین ایدوب بالاخره لحم خنزیری یاخود لحم انسانی اکل ایلسه یمینده حانث اولمز دیو فتوا و برلمشدر ❁ حالبوکه شوعادت دیدیکمز انجق عرف عملیدن عبارت اولدیغنه نظرا کلیاتده واشباهده مذکور اولدیغی اوزره حق اولان عرف عملی دخی عرف قولی کبی مخصصدر ❁

﴿ مطلب ❁ ﴾

(افعال الهیه اوچ نوع اولدیغنه دائردر)

معلوم اوله که امام راغب مفرد اتنده الله تعالینك افعالی اوچ قسم اوزره در (اولکی قسمنه ابداع دینور که برشیئ دیکر شیئدن اولیه رق دفعة یعنی ماده یه ومدته توقف ایتمکسزین اختراع وایجاد ایتمکدر ❁ نتکیم جزء لا یتجزا که انی جناب واجب الوجود دفعة ایجاد ایتمشدر ❁ بوجزء لایتجزایه مبادی دیرلر (ایکنجی قسمنه صادق ضمه سیله صنع دینور که اجسامی ایجاد واجزایی صور مختلفه اوزرینه ترکیبدن عبارتدر (اوچنجی قسمنه تسخیر دینور که برشیئ کندودن مقصود اولان نسنه یه سوقدن عبارتدر ❁ کرك طوعا سوق اولسون انسانده اولدیغی کبی ❁ کرك کرها سوق اولسون سحاب ورواییح ده اولدیغی کبی ❁ ایشته بواوچ قسم افعال الهیه دن هر بریرلرینه خلق دینور دیو یازمش ❁ مانوار تنزیل

(حاشیه سنده)

TBMM KUTUPHANESI

حاشیه‌سنده سوره بقره‌نك تفسیرنده شیخ زاده رحمه الله تعالی
دخی بر وجه محرر تحریر مبحث ایتمشدر ❊ ایشته بوتفصیلدن
ظاهر اولدیکه جناب واجب الوجودك خلق ابداع صنع
تسخیر نامله یله اوچ قسمدر ❊

فریده عاشره

(برشخص لئیمك جرأت ایلدیکی سب ایکی نوعه منحصراولدیغنه دائردر)
سلطان سریر رسالت علیه أجل التحیت افندمز حضرتلرینه
حاشا سب ایدن شخص لئیمك سبی ایکی نوعدر ❊

نوع اولی

حاشا سب قصدیدر ❊ ایمدی سب قصدی ایکی نحو اوزره در
(اولکی نحوی سب ایدن شخص لعین صاحب السیف والقلم
صلی الله تعالی علیه وسلم افندمز حضرتلرینه حاشا سبی بالاده ذکر
اولنان ادلهٔ قطعیه ایله حرمتی ثابت اولدیغی حالده حلال اعتقاد
ایتمکدر ❊ اعتقاد مذکور سببیله اوشخصك کفرنده اشتباه یوقدر ❊
فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم افندمز حضرتلرینك جانب الهیدن
تبلیغ بیوردقلری احکام الهیه حقنده ذات نبوتی حاشا تکذیب
ایتمك ❊ ویاخود تکفیر ایلمك ❊ ویا نبوة ورسالت محمدیه لرنده
شك فیلمق کبی اذا واستخفاف اولدیغندن نظری قطع ایله برابر
ذاتنده کفر اولان الفاظ سببیه‌دندر بونلری حلال اعتقادی
کفردر ❊ زیرا اشبو خامه‌کذار بیان اولان اعتقاد وامثالی
شیئلره جرأت ایدنلرك ذات نبوتپناه علیه صلوة الاله افندمز
حضرتلرینه اعماق ایتدکلرینی متضمندر ❊ بوحال ایسه کفریله
حکم ایدلمکده شبهه ایدلمیان موادندر ❊ ومثلاو شخصك

TBMM KUTUPHANESI

بعدالتوبه اولان حالی انك صحت توبه سنه مطلع وسرینه واقف اولان حاکمك رأینه محولدر ❊ وکذلك برکسه نبی مؤید علیه سلام الممجد افندمز حضرتلرینه حاشا سب ایدوب سبنی کزلیه رك توبه ده ایتمامش اولسه وشاهدلر اوشخصك علیهنده سبنه دائر شهادت ایتملریله سب ایلدیکنی اعتراف واکا تصمیم ایلسه اوشخص کافردر کفرنده وقتلنده خلاف یوقدر ❊ زیرا کندوسی سبنی لسانا سویلمه سی وواجب تعالینك و پیغمبر عالیشاننك حرمتنی هتك ایلمسی کفرنده وقتلنده اختلاف اولمدیغی حالده کافر اوله رق قتل اولنور ❊

فائده

(حرمة الله نه دیمکدر وانك هتکی نه معنایه در بونلری بیانه دائردر) معلوم اوله که حرمت دیمك شرعا توقیر واحترام وتعظیمی واجب اولان نسنه معناسنه در ❊ اشبو حرمتك انتهاکنه کلنجه بو انتهاك وظائف حرمتی ترك واکا مخالف اولان حرکتی اظهار ایتمك سببیله حصوله کلور (سب قصدینك ایکنجی نحوی سب ایدن شخص سبی جلال عد ایتمامسی ووجوه سابقه ده امثله سی سبق ایتدیکی کبی ❊ سبب سب اولان الفاظك دخی حد ذاتنده کفر اولمامسی مسئله سیدر ❊

نوع ثانیسی

سب غیری قصدی در بوده ایکی قسم اولوب (برنجیسی ازرا وایذا بابنده داخل اولاندر (ایکنجیسی باب مذکورده داخل اولمیاندر که ایکیسنك دخی مثاللری مرور ایلمشدر ❊ ایشته ارباب مذاهبدن اولان علماء کرامك کلامنی شو تفصیلاته کوره قوهٔ مطالعه یه الوب کتابلریده احتجاج خصوصنده اولان عبارات مختلفه لرینی

TBMM KUTUPHANESI

تفصيلات مذكوره به تطبيق ايتمك كركدركه قتل ايدنلرك ذكر اولنسان صوردن بعضيسنه ووجوب قتل دخى بعضيسنه كوره اولديغى نمايان اوله ❁

فريدهٔ حادية عشر

❁ (ايكى حالى اعتباريله سابك تقسيمنه دائردر) ❁

العياذ بالله تعالى سبه جرأت ايدن شخص (اول مؤسس اساس دين عليه صلوات رب العالمين افندمز حضرتلرينه سب ايلديكى وقت يا آيق و ياخود سرهوش اولمقدن خالى اوله مز ❁ پس آيق اوله رق سب ايدن شخصك حكمى تكفير وقتلدر وسائره جه اولان حكمى بورايه قدر سبق ايدن تقريراتدن معلوم اولمشدر ❁ قالديكه سرهوش اوله رق سب ايدن شخصك حكمى عقوبتده وتكفيرده آيق حقنده اولان حكم كبيدر چونكه سكرى سببيله تعديه ايدوب سكر كندوبى غليظ ايلمشدر ❁

فائده

سكرك تعريفنه دائردر ❁ معلوم اوله كه سكر تعاطى ونوش اولنسان خمر سببيله عقلك غائب اولمسندن عبارتدر ❁ فقهاء كرامك سكر حقنده حدودى واردركه جمله سى عرف وعادته راجعدر ❁ سكركده اوچ حالى واردر ❁ حال اولى سى نشئه وفرحدر ❁ حال اوسطى نشئه وفرحك فوقنده اعضاده تراخى حاصل اولمقدر ❁ حال اخيره سى عقلك زوالى وحركتك سقوطيدر ❁ انك ايچون علماء عظام بوسرهوشك مكلف اولوب اولمديغنه يعنى حقنده احكام تكليف يعنى حدود شرعيه اجرا اولنوب اولنميه جغنه دائر اختلاف ايتمكله اوچ قول پيدا

ایتملردر ❊ اوچنجی قول سرهوشك سکری سببیله تعدی ایدر ایسه حقنده طلاق وضمان وکفر واسلامدن اولان تکلیف اجرا اولنور ❊ اکر سکرسببیله تعدی ایتیوب موجب سکر اولان نسنه یی مکرها ایچمش ❊ ویاخود تداوی ارزوسیله شارب اولمش ❊ ویاخود بوغازنده قالمش اولان لقمه یی اساغه دن ویاخود زیاده صوسیزلقدن ناشی مضطر اولهرق استعمال ایتمش اولور ایسه حقنده احکام تکلیف اجرا اولنماز ❊ قالدیکه بالاده سرهوشك حکمی آیقك حکمی کبیدر دیو ایراد اولنان مقاله مزسبه تعدیسی مجرد سکر سببیله حاصل اولمغه حمل اولنمایدر ❊ اما ذکر اولنان سرهوش حدا آیق کبی قتل اولنور دین ائمه نسیم الریاض نام کتابده بیان اولندیغی وجهله ذکر اولنان قتل انبیاء عظام حضرتلری حقلرنده مجاسرت اولنان قذوف حدی اولدیغنه بناء سکر ایله مندری اولهمز دیو ایراد دلیل ایلمشلردر ❊ حالات ثلثهٔ مشروحه دن (زوال العقل وسقوط الحرکة) ایله معرف اولان حال اخیره خردن ماعدا سکراتی ایچمکله حاصل اولان سکر حقنده حدی واجب اولمسی ❊ وارتدادینك صحیح اولمامسی ❊ وبنابرین رتدله زوجه سی کندویه حرام ایدلمامسی بحثنده امام اعظم رضی الله عنه افندمزجه اختیار ایدلمش اولان مذهبدر (لمترجمه ❊ یعنی امام اعظم افندمز شرح اولنان سکرك حدی حال اخیر ظهورنده اجرا اولنه جغنه قائلدر ❊ انتهی) امام مشار الیه حضرتلرنجه بوحکمك دلیلی ❊ کفر اعتقاد بابندن اولوب بناء علیه زوال عقل ایله برابر کفر تحقق ایتمز قاعده سیدر ❊ درمختار ایله شرحنده سکران دیمك ❊ رجل ایله مرأه میانی وسماء ایله ارض بینی فرق ایتمیان کسنه در ❊ ابامین حضراتی اکثر

TBMM KUTUPHANESI

کلامی مختلط اولان کسه ولو نصف کلامی مستقیم اولسون سکران دکلدر دیو بحردن روایت اولنمش ایسه ده * دلیل امام مشارالیه ضعیف اولمغین فتوا ایچون مختار اولان اما بین قولیدر * سکران دوچار ارتداد اولورسه ارتدادیله حکم اولنمز دیو ذکر اولنمشدر * فتح قدیر نام کتابده دخی بوکا دلیل اولمرق زیرا کفر باب اعتقاد واستخفافدندر سکران ایچون اعتقاد واستخفاف یوقدر * چونکه اعتقاد واستخفاف ادراکله اتصافك فرعلریدر اشته بوتقریر حق حکمده در * اما سکران ایله حق میاننده اولانه کلنجه کلام کفری سویلر ایکن معناسنی تذکر ایلیه رك قصدا تکلم ایلمش ایسه کافر اولور * بوقیود ایله تکلم ایتمامش ایسه کافر اولمز * بنابرین سکر ایچنده ردتی سببیله زوجه سی کندویه حرام دیو حکم ایدلز * اما تطلیق ایدر ایسه طلاق واقع اولور * شومسئله علم فقهده (ان السکران کالصاحی الا فی سبع) دیو بیان اولنان مستثنیات سبعه دن بریدر * مسائل سبعه یعنی یدی حکمدن ماعدا جمیع احکام شرعیه ده سکران آیق کیبدر دیمکدر * خلاصهٔ تصریح اشباهه کوره مستثنیات سبعه * سکرانك ردتیله حکم اولنمز * وحدود خالصه ایله اقراری رهین صحت اولمز * وشهادت نفسیه سنه اشهادی صحیح اولهمز * ومهر مثلدن اکثرله ولیسی اولدیغی برصغیری ومهر مثلدن اقلله برصغیره نی تزویج ایلیه مز * وحین صحونده زوجه سنك تطلیقنه کندو بی وکیل ایدن کسنه نك زوجه سنی تطلیق ایده مز * وآیق ایکن بیعه توکیل ایدن کسنه نك متاعنی بیع ایلیه مز * وسکردن اول کندودن غصب ایلدیکی مالی غاصب کندویه رد ایده مز حکملرندن عبارتدر *

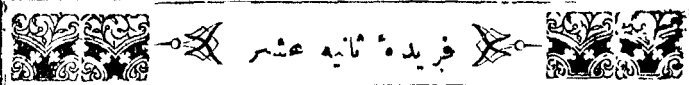

فریدهٔ ثانیه عشر

حکمت وفلسفه وفلاسفه وحکماء کلمه‌لرینك معنالرینی بیانه دائردر ❊ بونده ایکی فصل واردر (فصل اول) حکمت کلمه‌سنك معناسی بیاننده‌در (عربجه حکمت ولغت یونانیه‌ده فلسفه دینلان کلمه‌لرك معناسی (علم باحوال اعیان الموجودات علی ماهی علیه فی نفس الامر علی قدر الطاقة البشریه) ایله تصویر اولنور (لمترجمه ❊ بوکا علم تعبیری حکمانك زعمنه کوره در ❊ انتهی) واشبو حکمت منطق وطبیعی والهی وعلم التعالیم ناملریله اصول اربعه‌یی مشتمل اولوب بونلردن علم التعالیم ارتماطقی وهندسه وهیئت وموسیقی ناملریله درت علمدن عبارتدر ❊ دیمك اولدیکه حکمت ایچون یدی اصل موجوددر اشبو یدی اصلك جمله‌سنه حکمت فلسفیه وعلوم عقلیه تسمیه قیلنور ❊ چونکه بوعلوم عقلیه ذوالعقولدن عبارت اولان انسانه مختصدر ❊ بنابرین اشبوعلم حکمت برملته مختص اوله‌میوب بلکه بوبابده اولان فکر ونظر کافهٔ مللده موجود اولمغله انی ادراکده کافهٔ ملل متساویدر ❊ واشبو حکمت مخلوقاتك عمرانندن برو نوع انسانده مستمر الوجوددر ❊ واشبو حکمته علوم الفلسفه وعلوم الحکم دنیلورکه اندن متفرع اوله‌رق علم حکمتك صنعت فلاحت کبی فروع کثیره‌سی واردر ❊ ومسائل حکمتدن قدم عالم کبی بعض مسئله‌لر واردرکه اصول اسلامیه‌مزه موافق دکلدر ❊ بعض مسائلی دخی موافق اولدیغی کتب مفصله‌ده مسطوردر ❊ اما حکمت شرعیه‌یه کلنجه بوحکمتی جناب حق ﴿ یؤتی الحکمة من یشاء ومن یؤتی الحکمة فقد اوتی خیراً کثیرا ﴾ آیت

(کریمه‌سیله)

TBMM KUTUPHANESI

کریمه‌سیله بیان بیوروب انی تفسیرده انوار التنزیل کبی تفسیر صاحبلری علم و اتقان عملدن عبارت اولدیغنی ایراد ایلمشلردر ❊ (فصل ثانی) فلاسفه نه معنایه اولدیغنه دائردر ❊ اشبو فلاسفه کلمه‌سی حکیم یعنی عالم بالحکمة معناسنه اولان فیلسوف کلمه‌سنك جمعیدر اشبو حکمة فلسفیه‌نك اصول واقسامی فصل اولده بیان اولندی ❊

فائده

معلوم اوله که انسان ایکی قسم اولوب بری انبیاء عظام علیهم الصلوة والسلام حضراتندن برنبی محترمه تابع اولمیاندرکه انلره فلاسفه وحکما دینور ❊ اشبو حکما ایکی صنفدر (برصنفی طریق ریاضتی اختیار ایتمش اولانلردرکه بونلر ریاضتله دنیا وآخرت سعادتنه واصل اولورز دیو زعم ایلمشلردر ❊ بونلره اشراقیون دینور بونلر اهل سنتدن اولان متصوفه‌یه بکزرلر ❊ (دیکرصنفی طریق استدلالی مسلك اتخاذ ایدنلردرکه بونلرده نظر وفکر واستدلال ایله سعادت دارینه واصل اولورز دیو زعم ایتمشلردر ❊ بونلره مشائیون دینلور ❊ شو ایکی صنف عقللرینه اعتماد ایدوب عقللری دنیا وعقبا سعادتلرینك حصولنه کافی ایدوکنی زعم ایلمشلردر ❊ بناء علیه نفسلری دوچار جای ضلالت اولدیغی کبی کندولرینه تابع اولانلری دخی اضلال ایتمشلردر ❊ زیرا انوار کتاب وسنت ایله منور اولمیان عقله اعتماد ایلمك اسباب ضلالت وکفردن اولدیغی تصریح کردهٔ ارباب هدایتدر ❊ انسانك ایکنجی قسمی انبیاء کرام علیهم الصلوة والسلام حضراتندن برنبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه اتباع انقیاد ایدوب

TBMM KUTUPHANESI

اول نبی ذیشانك طرف الیهدن مبعوث اولدیغنی تصدیق ایدن ذوات نجبات سماتدر که بونلردن هر بری اهل ملتلرندر امت محمد وایم سالفه کبی * (س) * فلاسفه نیچون ضلالته کرفتار اولمشدر * (ج) * عقلك ادراکی یالکز وجودینه دلیل بولنان شیئه منحصردر عالمك خلقتی جناب واجب الوجودك وجودینه دلیل اولدیغی بوکا مثالدر * اما سبب سعادتین اولان امور تکلیفیه وخصوصیله امور آخرت کبی وجودینه دلیل بولنمیان شیئی عقل ادراك ایده مز * چونکه اوشیئك دلیلی جناب پیغمبر علیه السلامدر بوسبیدن طولایی اونبی کریمه اتباع ایلیانلر نه کیفیتله هدایت بوله بیاورلر بوله میه جقلری محققدر *

فریدهٔ ثالثة عشر

کتب معتبره دن نقل ایله یالاده ذکر ایلدیکمز اصولك متفرعاتی بیانه دائردرکه سکز فرعی مشتملدر *

فرع اول

نبوتك صنعت اولدیغنه دائردر * نبوت جلیله شخص لئیمك زعم ایلدیکی وجهله صنعت دکلدر * زیرا نبوة وهبیه در صنعتدن برشیئ وهبیه دکلدر نبوتدن برشیئ صنعت دکلدر * صریحه (ولاشیئ من الصنعة بوهبیة) مقدمه سندن عبارت اولان کبرا ثابتدر چونکه صنعت کسبیدر یالاده ذکر اولندیغی وجهله سعیله حاصل اولور * صریحه (لان النبوة وهبیة) مقدمه سندن عبارت اولان صغرانك دلیلنك ثبوتی مقدما ذکر اولنمشدر *

فرع ثانی

لفظ صنعت مدار رزق اولان عمل کسبی معناسنده یا خصوص

TBMM KUTUPHANESI

عرف قولیده صریحدر ❁ بنابرین بونده تأویله قابل ومحتمل دکلدر ❁ ایمدی خصم طرفندن نبوت صنعتدر دینلور ایسه نبوت کسبی اولوب سعییله حاصل اولور ایدوکنه صراحة دلالت ایدر دیمك لازمکلور ❁ حالبوکه مقدما تدقیق قلندیغی وجهله بوقولی تجویز ایدن شخص کافردر ❁ بناء علیه نه کتب سماویه ده ونه ده احادیث نبویه ده نبوتك صنعت اولدیغنه دلیل اولور برنص وارد اولمامشدر ❁ والی الان نه اهل اسلامدن ونه ده دیکر ارباب ملتدن نبوتك صنعت اولدیغی ایشیدلمامشدر ❁ (س) ❁ نبوتك صنعت اولدیغنه قائل اولان شخص صنعتی * (آن قوهٔ فاعلهٔ راسخه است در موضوعی از موضوعها بافکر صحیح از برای غرض از اغراضها) دیو تعریف ایتمش وتقسیمی حقنده ده * (محدود ذات بوده باشت چه وهبی بوده باشت چه کسبی) عبارهسنی سوق ایلمشدر ❁ بوکا نظرا مرقوم عندنده صنعت اغراضدن برغرض ایچون فکر صحیح ایله موضوعلردن برموضوعده راسخ برقوهٔ فاعله اولدیغی واشبو صنعت کرك وهبی اولسون کرك کسبی اولسون کویا ذاتدن عبارت ایدوکی اکلاشیلور ❁ پس مرقوم قوهٔ مذکورهیی وهبیه وکسبیه اولهرق ایکی قسمه تقسیم ایتمشدر ❁ عجبا بوتقسیم صنعتك کسبیه اولدیغنه منافی اولمزمی ❁ (ج) ❁ تقسیم مذکور صنعتك کسبیه اولدیغنه منافی دکلدر ❁ زیرا قوهٔ فاعلهنك وهبی اولمقلغی فعلنك وهبی اولمقلغنی اقتضا ایتمز عقلده اولدیغی کبی ❁ زیرا عقل وهبیدر لکن نظر واستدلالدن عبارت اولان فعلی کسبیدر ❁

❁ فرع ثالث ❁

قائل مرقومك صنعت حقنده بالاده ذکر اولنان تعریفنك

TBMM KUTUPHANESI

اوچ وجهله بطلانی ثابتدر شو له که اولا بو تعریف بالاده ذکر اولندیغی وجهله لغته وعرفه مخالفدر * وثانیا فاعلی قادر مختاردر قاعده سنی اعتراف ایدنلرك مذهبنه مخالفدر * زیرا قاعدهٔ مذکوره ارباب عندنده قوهٔ فاعله ثابت دکلدر * بلکه جناب حقك وجودینه قائل اولیوب طبایعك وجودینه وتأثیریه قائل اولان قدماء فلاسفه نك زعم ایتمش اولدقلری مسائلدندر * اما جناب واجب الوجود حضرتلرینك وجودینه قائل اولان متأخرین فلاسفه جناب حق فاعل موجبدر دیرلر * پس قوای مذکوره یو نلرك عندنده شرح مقاصده بیان اولندیغنه کوره ده وسائط وعبدات قبیلندندر * ثالثا تعریف مذکور قوهٔ مذکوره نك حضرت پیغمبر علیه من الصلوة ما هو الاوفر افندمزدن عبارت اولان صاحبنك احکام الهیه وقواعد شرعیه وکتاب الله دیو تلقیب ایلدیکی شیلردن موقع فعله چیقاردیغی شیئی کندو نفسندن ایشلر وصلوة وحج وشریعت ووحی والهام کبی اسماء شرعیه دن وضع اولنان اسملری کندوسی احداث ایلر اولدیغنه صراحة دلالت ایدر * حالبوکه بوحال انبیاء عظام علیهم الصلوة والسلام حضراتنه تنقیص وافترادر * کذلك ذکر اولنان تعریفده محرر قوهٔ فاعله دن هرنقدر خلاف ظاهر ابسه ده تعریفنده بولنان راسخه کلمه سی قرینه سیله ملکه مراد اولنورسه حال شو ذکر اولنان منوال کیدر * بلکه بوراده فساد جهتیله اولکیندن دها زیاده موجب اضلال در * زیرا ملکهٔ مذکوره رسوخ بولنجیه دکین فاعلك فعلی یعنی عملك تکرینی اقتضا ایده جکی امر محققدر * تعریف مذکورك بطلانك ثبوتی کبی مرقومك صنعتی تقسیمی دخی باطلدر * زیرا اراده وفکر ورسوخ الله حاصل اولار

TBMM KUTUPHANESI

نسنه نك وهبی اوله میه جغی صاحب عقل اولانلره خفی دکلدر ❊

فرع رابع

قائل مرقوم (هر صناعتی که موضوع آن کلی ونفع ان برکل راجع بوده باشد آن صناعت اشرف وافضل صناعت است وصاحبان آن اشرف وافضل از سائر ارباب صنایع است مانند پیغمبری وفیلسوفی وخلیفهٔ وفقیهی چنان بیان شد آه قولیله صنعتی اشرف وافضل ومتوسط وخسیس اسملریله اوچ قسمه تقسیم ایلمسی دخی هر وجهله باطلدر ❊ مآل عباره هر صناعتکه انك موضوعی کلی ونفعی هر بر نسنه یه شامل اوله اول صناعت پیغمبرلك وفیلسوفلق وخلیفه لك وفقیهلك کبی صنایعك اشرف وافضلیدر وانك صاحبلری سائر صنعت اصحابندن اشرف وافضلدر دیمکدر ❊ ایمدی تقسیم مذکورك بطلاننك دلائلی بر وجه زیر بیان اولنور تقسیم مذکور اولا ملیبندن اهل حق وغیریلر عندنده کتب معتبره دن برکتابه مستند اولمدیغی بدیهیدر ❊ وثانیا لغتده نبوت جلیله قوهٔ فاعله یاخود فاعله ایله تعریف ایلدیکی صنعت اقسامندن قسم اشرفه ادخال ایتمشدر ❊ حالبوکه مرقوم اکر تعریفنده مذکور قوه قولیله بالاده ذکر اولندیغی وجهله ملکه وفاعله ❊ یاخود قوهٔ فاعله قولیله اندن افعال اختیاریه صدور ایتمك مراد ایلمش ایسه که بوکا تعریفنده مذکور بافکر صحیح قولی ❊ و برده (موضوع صناعت پاکلی است وبحث متعلق بعلم وعمل است وصلاح در هردو حال تابع غرض وآن صناعت پیشهٔ انبیا وفلاسفه است) قولی قرینه در ❊ نبوت عمل کسبی اولمق لازم کلور که انی تجویزاندن کسنه نك حالی بالاده مذکوردر ❊

TBMM KUTUPHANESI

و بوسال انبیاء عظام علیهم السلام حضرتی حقلرنده تنقیص و افترا
اولوب بوایسه کفردر * اکر قوهٔ فاعله قولیله طباعیونك مراد
ایتدیکی قوة معناسنی مراد ایلمش ایسه بوحد ذاتنده اقبح
قبایحدن اولمغله برابر قائل مرقومك تعریفنده واقع بافکر
صحیح قولنه منافیدر * زیرا کتب کلامیه دن مقاصد وسائره ده
حکمادن نقل اولندیغی وجهله فکرله وجود بولان نسنه اراده
وعلمه متوقف اولور * فعل طبیعت ایسه اراده وعلمه متوقف
اولز * قالدیکه تعریف مذکورده واقع اولان قوه قولیله قوهٔ
فاعله وملکه مراد اولنمیوب صنعت معناسی مراد اولنمق احتمالی
واردر * شوقدرکه بواحتمالی تخطره قائل مرقومك ذکر
اولنان تعریفی وصنعتك دیکر تعریفنده (هم میتوانم از برای
صناعت کنم پس میکویم صناعت صفهٔ فاعله است در موضوع
از موضوعها درین هنکام جائزاست نسبت آن حضرت میدهم
ولیکن از موضوع مسئله خارج میشویم) الخ * عبارهسیله
بیان ایلدیکی قول آخری مانع اولور * معمافیه یونی مرادده
دخی وجوه متعدده ایله بحث واردر * شویله که قوهٔ فاعله دن
صنعت اراده ایلك اولا کتب معتبره دن برکتابه مستند
اولمقسزین کندوسنك مخترعاتندندر * ثانیا لغت وعرفه
مخالف اولدیغی صناعتك لغتا وعرفا معناسنی بیلنلر عندنده
آزادهٔ ایراد دلیلدر * ومرقومك سویلدیکی معنا دوشونلدیکی
وقت برذاتك فکرینه تخطر ایتز * ثالثا صنعتك دوشونلدیکی
وقت خاطره کلهجکی وجهله معنای لغویسی ویاخود معنای
عرفیسی ملاحظه واعتبار اولنورایسه جناب واجب الوجودك
محل حوادث اولمقلغی لازمکلور تعالی الله عن ذلك علوا کبیرا *
بوحالده نه کیفیتده صفتدن عبارت اولان صنعت جناب

TBMM KUTUPHANESI

واجب الوجوده استناد اولنور * واقعا بالاده سبق ايلديكى وجهله خلق انواعندن اولديغى حيثيتله صنع جناب حقه نسبت اولنور * صناعت وصنعت بونك خلافيدر يعنى انلرك جناب واجب الوجوده نسبتى جائز دكلدر * رابعا قوهٔ فاعله دن صنعت معناسى مراد اولنديغى تقديرجه حضرت نبى ذيشان عليه صلوة الرحمان افندمزك افعالى تلقاء نفسندن حادث اولوب وحى الهى ايله اولماميق لازمكلور * خود معلومدركه لازم باطل پس ملزومده باطلدر * بنابرين قوهٔ فاعله دن صنعت معناسى اراده ايدلمكده باطلدر *

تنبيه

قائل مرقومك كندو سوق ايلمش اولديغى كلمات قرينه لريله بو بابده كى مرادى نبوت صنعتدر وصاحب نبوت اولان پيغمبر ذيشان موقع فعله قويديغى احكام وقواعد واعمال وكتابى نه جلى ونه خفى جناب حقدن وحى اولنمقسزين كندو طرفندن كسب وسعى ايله ميدانه كتوريور * وميدانه كتوردىكى كتاب وقواعد واعمالله قرأن وصلوة وزكات ووحى وشرع وشريعت ودين واسلام كبى اسملر وضع ايلر * فلاح وحداد وطبيب كبى * سائر صنعتلر صاحبلرينك كندو كندولره ميدانه لرنده نيجه اسمايى اصطلاح ايدوب نيجه قواعد وضع ايلدكلرى كبى ديمك اولديغى ميدانه چيقمشدر * بوايسه مرقومك قريحه سندن يلان سوز چيقاروب انبياء عظام عليهم السلام حضراتى حقلرنده افترا ويلان ايله عياذا بالله تعالى مرتبهٔ علياء انبياى عظام عليهم الصلوة والسلامى تنقيصه قصد ايلديكنى معلندر *

فرع خامس

قائل مرقوم كندو ايراد ايلديكى تعريفلر نبوتك كسبى اولديغنه دلالت ايتز ديو فرض واعتبار ايدرسه كندو طرفندن اشبو فرض واعتبار قبول اولنمز * زيرا هنوز سبقت ايتدى كه صنعت وصناعت لفظلرى كسبى اولان افعاله برصورتله صريح الاستعمالدركه تأويلى قابل دكلدر * بوحالده مرقومك ادعاى فرضيسيده مقبول اوله مز * (س) * قائل مزبورك اشاغيده مظهرالشريعه كبى تعبيرى تأويل منسوري مؤيد ونبوتك جانب حقندن اولديغنه دليل ماوله رق قبول اولنه مازمى * (ج) * خير بوده كندوسندن رهين قبول اوله ماز * چونكه متعدد محللرده نبوت صنعتدر ديو تصريح ايلمشدر * وتعبيرمذكور نبوتك مجرد طرف الهيدن احسان بيورلديغنه دلالت ايتيوب بلكه بوتعبيرى واشبالى مرقومك بو بابده شيعيلرك اختيار ايلدكلرى كبى تقيه اختيار ايلمش اولديغنه دليلدر * حالبوكه شريعت و بونك امثالى اسملرمرقومك زعمنه كوره العياذبالله تعالى حضرت پيغمبر عاليشان عليه صلوات الرحمن افندمزك كندو طرفلرندن وضع وتسميه اولنمش اسمادن اولديغى كلمات متعدده سيله وارسته ايضاحدر *

فرع سادس

قائل مزبورسعادت دارينه موصل اولان نبوت جليله ايله دارينده شقاوته مؤدى اولان حكمت فلسفيه ميانني وانبياء كرام عليهم الصلوة والسلام ايله فلاسفهٔ حكماء لئام بينني اشرفيت وافضليتده تسويه يه جرأت ايتمشدر حالبوكه تسويهٔ مذكوره نبوة جليله يي وانبياء كرام حضراتنى تنقيص واستخفاف نقطهٔ نظرندن قصدا ارتكاب اولنديغى مرقومك كلمات سابقه

TBMM KUTUPHANESI

ولاحقه سندن نمایان اولدیغی قرینه ایله رهین ثبوتدر * برده قائل مرقوم صنعتی دیکر صورتله تقسیمنده (میتوانم بگویم که شرافت صناعت برحسب شرافت موضوع است پس هرصنعتکه موضوع آن انسان و یا افعال و یا متعلقات آن بوده باشد ومقصود آن اصلاح بوده باشد اشرف از سائر صنایع خواهد پس پیغمبری وفیلسوفی وخلیفه‌لکی وفقیهی وطبیبی اشرف از سائرخودها بود) قولی و (این دو صناعت شریفه یعنی پیغمبری وفیلسوفی) کلامی دخی کفریات مشروحه‌دن نوعندندر * ترجمهٔ کلام مذکورکه صنعتك شرافتی موضوعنك شرفی مقدارینه متناسبدر * ایمدی هرصنعتکه انك موضوعی انسان و یا افعال و یا متعلقات انساندر واندنده مقصود اصلاح عالمدر البته سائر صنایعدن اشرف اولهجقدر * بوصورتده پیغمبرلك وفیلسوفلك وخلیفه‌لك وفقیهلك وطبیبلك کندولردن ماعدا صنعتلردن اشرفدر * و بو ایکی صنعت شریفه یعنی پیغمبرلك وفیلسوفلق کلاملری کبی العیاذ بالله تعالی من هذا الکلام *

﴿ فرع سابع ﴾

قائل مذکور صنعت لفظنه برقسم ثالث اتخاذ ایلدیکی فکری بیانده (اکر موضوع کلی بوده باشد وغرضی صانع فساد موضوع بوده باشد این صنعت ارزل واخس واشنع صنایع است وصانع آن اخس وارزل ومستوجب قطع وقتل وحبس است مانند متبدعان واباحیان چون اصحاب مزدك وانبیاء کذبه که غرض ایشان هدم قواعد حکمت وانتظام واسایش است) دیو ذکر ایلدیکی مقالنده‌کی مثال اکر موضوع کلی اولوب

TBMM KUTUPHANESI

صانعك غرضی فساده موضوع اولورایسه بوصنعت صنایعك
ارزل واحس واشنعیدر * وانی ایجاد ایدن احس وارزل
وقطع وقتله وحبسه شایسته در * مثلا مژدهك اصحابی
کبی مبتدع واباحیلر وکاذب انبیاز بوکا مثالدرکه بونلرك
غرضلاری قواعد حکمتی وانتظام واسایش عالمی هدم ایتمك
معناسنه در * پیغمبران عظام علیهم الصلوة والسلام حضراتنه
قبل الیهدن کلدرمش اولدقلری احکام قرآنیه یی تبلیغ
خصوصنده کذبله تغییر وتنقیص وستم واردر * چونکه نبی
وانبیا لفظلری بالاده بالدفعات یازلدیغی وجهله جناب
واجب الوجود حضرتلری طرفندن خلقك کافه سنه یاخود
بعضیسنه کندویه وحی اولنان احکام الیهیه یی تبلیغ ایچون
بعث اولنان ذات معناسنده صریح اولدیغنده اهل حق وسائر
ارباب ملل متفقلردر * بنابرین کتب اصولیهٔ اعتقادیه دن
مواقفده وسائرده تصریح اولنان تحقیقاتنه نظرا قائل
مرقومدن ماعدا معنای مذکور کسنه نك قلبنه خطور
ایتماشدر * حالبوکه ممالك محروسهٔ عثمانیه ده متوطن اهالی
کافهٔ اهل ملتدر * برده قائل لئیم مرقومك بالاده محرر مقالنده
مندرج اولدیغی وجهله بونلرك غرضی هدم قواعد حکمتدر
قولی کندو مراد لئیمانه سنك انبیاء عظام حضراتنك کاذب
اولدقلری وطرف الیهیه دن بکا شویله بویله وحی اولندی * و بنی
جناب حق منزه نبی قیلدی کبی خبر ویرمش اولدقلری احکامده
وانبیاء کرام علیهم الصلوة والسلام حضراتنك تأسیس بیوردقلری
اصول وفروع دینده کاذب بولدقلری ایله توصیف ایدوکنه
دلیلدر * شقاوت دارینه موصل اولان قواعد حکمت
فلاسفه یی هدم ایدنلر مقصرا انبیاء عظام علیهم الصلوة

(والسلام)

TBMM KUTUPHANESI

والسلام حضراتیدر بوذوات نبوتسماتك هدم بیوردقلری قواعد حکمت کتب سماویه ده مذکور اولان امور دنیا وآخرته مخالف اولان قدم عالم کبی مسائلدر ❁

فرع ثامن

قائل مرقومك فرع سابعده ذکر اولنان مقالدن بریده (هدم انتظام واسایش) قولیدر ❁ بونده پیغمبران عظام علیهم الصلوة والسلام حضراتنی ازرا وتعییر واردر ❁ قائل مرقوم نساء حقنده کی ستر مثللو وزوجلرندن ماعدا اولان اجانبدن اجتناب ایتدیرلمسی واجب قلنمق کبی احکام شرعیه یی هدم انتظام واسایش کورمشدر ❁ حالبوکه پیغمبران عظام علیهم الصلوة والسلام سعادت دارینه موصل اولان قواعد انتظامی ﴿ وما ینطق عن الهوا ان هو الا وحی یوحی ﴾ آیت کریمه‌سی دلالتیله طرف الهیدن وحی والهام ایله تأسیس بیورمشلردر ❁

تذنیب

قائل مرقومك اشبو (باید دانست که هر روزکاری وقرنی بصاحب ناموس و پیغمبر احتیاج نه‌دارد چه یك نظم وشریعت اهل ادوار بسیار را کفایت کند ❁ واما هر روزکاری عالم مدبری باید چه اکر تدبیر منقطع شود نظام مرتفع کردد و بقای نوع انسان بروجه اکمل صورت نه‌بود واین مدبر را ولایت تصرف بود در جزئیات ناموس در هر روزکار) دیو ایراد ایلدیکی مقال آخرکه ❁ بیلك کرکدر که هر زمان وهر برقرنك صاحب ناموس و پیغمبره احتیاج بوقدر ❁ زیرا برنظم وشریعت ادوار کثیره اهلنه کفایت ایدر اما هر زمانده برعالم مدبر کرکدر ❁ چونکه

اکر تدبیر منقطع و نظام مرتفع اولور ایسه نوع انسانك بروجه اکمل بقاسی صورتپذیر اولمز و بو مدبر جزئیات امورده هر زمان ولایتی تصرف ایدر معناسنه در رسول ارسال و بعث ایتمکه احتیاج وار ایسه بر رسولك بعثی البته کفایت ایدر ایدی وقتا که بعثت تعدد ایلدی براهمه طائفه سنك ذاهب اولدیغی کبی اوبعثتك عبث اولدیغی معلوم اولدی * دیمك استدیکنه دلالت ایدر *

فائده

ذکر اولنان براهمه حکماء هنددن برقومدر که بونلر بعثت انبیاء عظامی تجویز ایتمزلر * و بعثت انبیایی عبث کورورلر چونکه قوم مرقوم دیرلر که حسنی وقبحی عقل بیلور ایمدی حاجت مس ایدر ایسه حسن وقبحی تعریف ایدوب حسنی ایشلر وقبحی ایشلمز بنابرین بعثته حاجت یوقدر و بعثتده فائده ده موجود دکلدر بوحالده بعثت عبثدر * بونلرك مذهبی وادلهلری کتب کلامیه دن مفاصد ایله شرحلرنده مذکوردر * قائل مرقومك مرادی بالاده مذکور وجه ایدوکنه دلیل * مرقومك انبیاء کرام علیهم السلام حضراتنی کذبه کلمسیله توصیف ایتمسی قضیه سیدر *

اخطار

قائل مرقومك مذکور کلامی کندو زعمنجه فلسفه وحکمتك دارین سعادتنه ایصال ایچون کفایت ایدر اولدیغنه * و برده نبی اولان ذات شریفك حکمت فلسفه یه موافق اولوب اکا مخالفت ایتمیه جکنه * وقواعد فلسفه یی هدم ایلیه جکنه

TBMM KUTUPHANESI

دلالت ایدر حالبوکه هرکسه بواعتقادلرده بولنور ایسه کافر اولور ❁ (س) ❁ قائل مرقومك (جنان بیان شد) قولی کندوسنك برقولاری غیردن حکایه ایدر اولدیغنه دلالت ایلدیکنه بناء بو بابده کندوسنه برشیی لازم کلمز ❁ (ج) ❁ واقعا کلام مذکوری غیردن حکایت ایدر اولدیغنه دلالت ایدرایسه ده مرقومك کلامی محق مطالعه ایدنلره خفی دکلدرکه بوقولندن اشاغیده کله‌جك اولان قولی مرقومك حکایه ایتدیکی شیئك جمله‌سنی التزام ایلدیکنه دلالت ایلر ❁ (س) ❁ قائل لئیم حضرت پیغمبرعلیه من الصلوة ماهو الاوفر افندمز ایله حکیم لئیم میانی اوچ وجهله تفریق معرضنده ایراد ایلدیکی اشبو (بس بدان انکه فرق درمیان نبی وفیلسوف حکم ازسه وجه تواند بود یکی آنکه نبی را حقیقت اشیاء ومصالح افعال عباد بروجه الهام ووحی حاصل میشود وفیلسوف را از روی استدلال و برهان دوم آنکه نبی را خطا واقع نه‌شود وحکیم را باشد که خطا کند رسوم انکه حکم حکیم برنهج کلی است واصلا نظر براجزاء زمان نه دارد وحکم نبی برحسب اجزاء زمان است ازان جهت است که احکام انبیاء مختلفه است بلکه یك نبی را نیز احکام مختلفه باشد چونانکه درزمان حکمی فرماید ودرزمان دیکر برحسب مصلحت وقت وزمان آن را نسخ فرماید وحکیم احکام را بیان میکند که با اختلاف احوال وتبدل رجال ومرور زمان اختلاف نه پذیرد واین از نقص حکیم است که انحراف کل را از حد اعتدال نه داند وعلاج انحراف را نه فهمد بلکه همیشهٔ حفظ صحت فرماید والسلام علی من اتبع الهدی) قولی که ترجمه‌سی معلومك اوله که نبی کریم ایله حکیم فیلسوف بینده اوچ وجهدن فرق واردر ❁ بریسی نبی به حقیقت اشیاء

ومصالح افعال عباد الهام ووحی طریقیله حاصل اولور ❁ وفیلسوفه استدلال و برهان یوزندن حصولة کلور ❁ ایکنجیسی نبی ده خطا واقع اولز حکیمده واقع اولهبیلور ❁ اوچنجیسی حکیمك حکمی برنهج کلی در واصلا اجزای زمانه نظر ایتمز ❁ حکم نبی ایسه اجزای زمان حسبیله در اول جهتدندر که احکام انبیاء مختلفدر بلکه برنبی محترمك احکامی مختلفه اولور شویله که برزمانده برحکم بیورر ودیکر زمانده اووقت وزمانك مصلحتنه کوره اولکی بیوردیغی حکمی فسخ بیورر ❁ حکیم ایسه احکامی بیان ایدرکه احوال اختلافیله ورجالك تبدلیله ومرور زمان ایله اختلاف قبول ایلهمز ❁ و بوحال حکیمك نقصندندرکه کلی ایچون حد اعتدالدن انحراف بیلمز وانحرافك علاجنی اکلاماز بلکه حفظ صحت امر ایدر سبکنده در ❁ مقدما انبیاء ایله حکما میانی تسویه یه دائر یازدیغی مقاله منافی دکلیدر ❁ (ج) ❁ منافی دکلدر زیرا شوتفرقه قائل مرقومك زعمنده ثابت دکلدر اکر ثابت اولسه ایدی ایکیسنك متساویاً افضلیتیله حکم ایتمز ایدی یاخود بوتفرقه عوارضده تفرقه در ❁ بوتفرقه ایسه افضلیتده واشرفیتده منافاتی مستلزم دکلدر ❁ (س) ❁ شوتفرقه قائل مرقومك زعمنجه چون که ثابت دکلدر نیچون انی ذکر ایتمشدر ❁ (ج) ❁ قائل ثیمك حالنه مطلع اولمله خفی اولدیغی وجهله تفرقهٔ مذکوری ذکری مجرد بالاده ذکر اولنمدیغی اوزره تقیه وتستر غرضیله در ❁ ایشته بوسببدن طولایی اخر تحریراتنده معاشر علماء اهل سنته تعریضا والسلام علی من اتبع الهدی قولنی ایراد ایلمشدر شویله که نبی آخرزمان علیه صلوات رب المنان افندمز حضرتلرینه اتباع ایدنلر واصل سرمنزل هدایت اولمیوب بلکه فلسوفه

(متساویاً)

TBMM KUTUPHANESI

اتباع ایدنلر مجرد هدا اوزره در دیمك ایستر ❁

❁ تنبیه ❁

معلوم اوله که قائل مرقومك بالاده مذکور (فیلسوف حکیم را حقیقت اشیاء ومصالح عباد ارزوی استدلال و برهان حاصل میشود) قولی دخی باطلدر ❁ نظر واستدلال ایله حاصل اولان شیئ جمهور فلاسفه عندنده جناب حقك موجود اولمسی وواجب الوجود بولنمسی و بالایجاب فاعل اولمسی وجزئیات اموری بیلمامسی وجناب حقه بعثت نبینك واجب اولمسی کبی قضیه‌لردر تعالی الله عن ذلك علوا کبیرا ❁ وحکمادن اهل طبایع عندنده دخی طبایعك وجودی وجناب حقك وجودی وتأثیری اولمقسزین تأثیر ایلمسی قضیه‌لریدر ❁ وفلاسفه‌دن دهریه نام طائفه عندنده دخی واجب تعالی‌یی واخره‌تی نفی وانکار ایتمکدر ❁ زیرا انلر بزی انجق دهر اهلاك ایلردیرلر ❁ وکذلك براهمه عندنده دخی بعثت انبیایی نفی ایتمك و بعثتی تجویز ایتمامکدر ❁ وانلرك بعضیلرنجه تناسخه قائل اولمقدر جمهور فلاسفه ایله غیریلری عندنده‌ده حشر جسمانی‌یی انکار ایتمك وحشر روحانی‌یی اثبات ایلمك وعالمك قدمنه ذاهب اولمق کبی مسائلدرکه بونلرك هر بری شریعت غرایه وکتب سماویه‌یه مخالف اولان شیلردندر ❁

❁ فائده ❁

مصالح که مصلحت کلمه‌سنك جمعیدر دارینده افعال عباده مرتب اولان منافع معناسنه‌درکه دارینده سعادت دیمکدر ❁ ایشته بو مصالح انبیاء عظام علیهم الصلوة والسلام حضراتندن

TBMM KUTUPHANESI

برنبی محترمه تابع اولمیان کسنه عندنده نه کیفیتله حاصل اولهبیلور ❁ حالبوکه شو بایده دلیل مقدما ذکر اولندیغی اوزره نبی محترم صلی الله علیه وسلم حضرتلری وکتاب منزلهٔ مقدسه ایله احادیث شریفه دن عبارتدر پس حکیم فیلسوفك استدلال ایله تحصیل ایلدیکی مسائله اعتقاد ایدن کسه مؤمن اولهبیلورمی البته اولهمز ❁

فریدهٔ رابعهٔ عشر

سب ایدن مسلك شرعا حکمی بیانندهدر ❁ عالم تحقیق وتدقیقك مشار بالبنانی السید محمد الخادمی بریقه نامیله اولان کتابنده شیخ سنان الدین بن یوسف لاکسی الحنفی حضرتلرینك تبیین المحارم نام رسالهسندن نقلا بیوردیلرکه العیاذ بالله تعالی حضرت پیغمبره سب ایدن شخصك توبهسی معاشر حنفیه ایله امام مالك عندنده قبول اولنهمز ❁ بناء علیه قبل التوبه کفرا و بعد التوبة حدا قتل اولنور ❁ وتوبهسنك معاشر حنفیه عندنده اسقاط قتل خصوصنده تأثیری پوقدر ❁ امام شافعی عندنده کندندن توبه طلب اولنمقسزین بنفسه توبه ایدرسه کندوحقنی اسقاط خصوصنده تأثیری واردر اشبو تأثیر بحثنده ابی حنیفه وابی یوسف رضی الله تعالی عنهما میانندهٔ برخلاف نسبت اولنیور مأمولدرکه بوخلاف سب ایدن شخصك عمد وخطاء وصلاح وفسق کبی احوالنك اختلافیله مختلفدر تکیم محلنده اکا اشارت اولنمشدر ❁ صاحب اشباه ونظائر نام کتابنده ردت بایده مذکوردرکه سکرانك ردتی صحیح اولمز مکر فخر عالم صلی الله علیه وسلم افندمز حضرتلرینه سب ایتمك سببیله ردت حاصل اوله اولوقت قتل اولنور ❁ عقوبتی ترکله رهین عفو ایدلز کذا فی البزازیه ❁ هر رکافر اولان کسه که ارتکاب ایلدیکی

TBMM KUTUPHANESI

دنیدن توبه ایده وصلمان اوله توبه سی دنیا وآخرتده مقبولدر
مکر که صاحب خاتم صلی الله علیه وسلم افندمز حضرتلرینه
وشیخین محترمین رضی الله تعالی عنهمایه یاخود انلردن برینه
سب ایتمك سببیله کافر اوله (لمترجمه * یعنی انك توبه سی
قبول اولنه مز * انتهی) وهر برمسلم که ارتداد ایده اگر
تائب اولمزسه درحال قتل اولنور * برمسلم که حقنده ردت ایله
شهادت ایتدکلری وقت کندو منکر اوله کندو به ایلیشدلمز
فتح القدیر نام کتابده مصرح اولدیغی اوزره بوکا سبب شهود
عدولی تکذیب اولیوب بلکه اول مسلمك انکاری توبه ورجوع
اعتبار اولنمسی قضیه سیدر * شخص مرقومه تعرض اولنوب
ایلیشدلمز دینلمسی توبه سی دنیاده رهین قبول اولور مرتد
حقنده در * یوخسه ذات تبوتیناهی به * و یاخود شیخین
محترمینه جمعا وانلردن برینه منفردا سب ایتمك سببیله اولان
ردت کبی حاله دوچار اولان شخص بالاده ذکر اولندیغی وجهله
توبه سی قبول اولنیوب قتل اولنور *

تنبیه

شو ایراد اولنان تقولدن ظاهر اولدیکه مرتد دینلان شخص
ایکی نوعدر * اولکی نومی سب نبی سببیله مرتد اولاندر *
بونك حکمی مطلقا یعنی دنیاده توبه سی قبول اولنیوب قتل
اولنور * ایکنجی نومی سبدن ماعدا وجهله مرتد اولان در *
مثلا حلال اتخاذ ایدرك شراب ایچمك وسنت سنیه یی استخفاف
ایتمك که برسبدن مرتد اولورسه دنیا وآخرتده قبول اولنوب
قتل اولنمز * صارم المسلول اسمیله مسمی کتابده یازلشدرکه
انبیای عظام علیهم الصلوة والسلام حضراتنه اولان سب

TBMM KUTUPHANESI

سببیله مرتد اولان کسه‌نك توبه‌سی قبول اولمز روایتنی امام طحاوی حضرتلری امام ابی یوسف رحمه‌الله حضرتلرندن حکایه ایلمشدر ❁ حالبوکه روایت مذکوره اهل ظاهرك قولیدرکه بونلرمقام دلیلده مرتد مذکورك توبه‌سی عندالله منفعت و برر لکن (من سب نبیا فاقتلوه ومن سب اصحابی فاضربوه) حدیث شریفنه بناء توبهٔ مبینه‌سی کندودن قتلی منع ایده‌مز دیمشلردر ❁ دررتام کتاب مستطابده جزیه فصلنده دخی مذکوردرکه برمسلم پیغمبرانبس وجان علیه صلوات الملك المنان افندمز حضرتلرینه یاخود انبیاء عظامدن برنبیٔ محترمه سب ایدرسه حدا قتل اولنور ❁ انك ایچون زندیق کبی حبس توبه یوقدر ❁ کرك اکا قادراولدقدن وتوبه ایلدیکنده شهادت اولندقدن صکره اولسون وکرك کندولکندن تائب اولدیغی حالده اولسون توبه‌سی اصلا قبول اولنمز ❁ زیرا بوقتل حد واجبدر توبه ایله ساقط اولمز بومسئله‌ده هیچ برفرد ایچون خلاف تصور اولنمز ❁ زیرا بوحق کندویه حق عبدتعلق ایلیان برحقدر معلومدرکه سائرحقوق آدمیین کبی توبه ایله سقوط ایتمز ❁ وحدقذف کبی توبه ایله زائل اولمز ❁ اما برکسه حاشا جناب رب عزته سب ایدوب صکره توبه ایدرسه بالاده مذکورقاعده‌یه مخالفدر یعنی توبه‌سی قبول اولنمق جائزدر ❁ چونکه بوبابده مجرد حق‌الله موجوددر ❁ کذلك سب سبیله اولیان ارتداده دخی توبه مقبولدر زیرا ارتداد مرتده مختص برمعنادر ❁ حضرت پیغمبر علیه من الصلوة ما هوالاوفر افندمزه حاشا شتم ایدن سکران دخی عفو ایدیله‌میوب بلا توقف حدا قتل اولنور ❁ هرنقدر اصلا سکرندن طولایی قصدی اولمدیغنه نظرا سکرانك کلمهٔ کفر ایله ارتدادینه حکم اولنماق اقتضا ایدرسه‌ده ❁ شو

TBMM KUTUPHANESI

بالاده تقریر اولنان احکام ابوبکر الصدیق رضی الله عنه وامام اعظم وامام ثوری واهلی کوفه مذهبی اولوب امام مالك ایله اصحابندن مشهورا نقل اولنان رأی دخی بو مرکزده در * امام خطابی دیدیکه سب ایدن مسلم اولور ایسه انك قتلنك وجوبنده مسلمیندن برکسه بیله میورم که اختلاف ایلیه * وائمهٔ مالکیدن ابن سحنون دخی دیدیکی علماء کرام حضرت پیغمبر آخر زمان علیه صلوات الرحمان افندمزه حاشا شتم ایدنك کافر اولدیغنده وحکمی قتل ایدوکنده اجماع ایتمشلردر * فتاوای برازیده مذکور اولدیغی وجهله شاتم اولان شخص لئیمك عذابنده وکفرنده شك ایدن مسلم معاذالله تعالی کافر اولور * دررك بورایه دکین نقل اولنان عبارهٔ حاشیه سنده امام محقق تدقیق السید ابوسعید محمد خادمی مرحوم یازدیکه درر صاحبنك یازدیغی برنجی مسئله ﴿ اینما ثقفوا اخذوا وقتلوا تقتیلا ﴾ آیت کریمه سندن وامام علی رضی الله عنه وکرم الله وجه حضرتلرینه مسندا روایت اولنان اشبو (من سب نبیا فاقتلوه ومن سب اصحابی فاضربوه) حدیث شریفندن استنباط اولنمش اولان حکمی حاویدر * (س) * عموم نصوصك ظاهری سب ایدن کافره ده متناولدر نیچون مسلم ایله تخصیص اولنیور * (ج) * بونصوص (عام خص منه البعض) نوعندن در یعنی عام کبی کورینورسه ده اوعام مجانین وصبیان کبی بعض افراده تخصیص اولنمشدر * پس بعد التخصیص ظنی اولور بناء علی ذلك اصولیون دیدیلرکه (مامن عام الاوقد خص منه البعض) قاعدهسنه نظرا عام مذکورك تخصیصی جائزدر * وفاضل مشارالیه بوحق کسندویه حق عبد تعلق ایدن حقدر قولی اوزرینه دخی شیخین محترمین رضی الله تعالی عنهما

حضراتنه سب ایدن شخصك توبه‌سی قبول اولنمیوب بلکه هرنقدر توبه ورجوع ایدوب تجدید اسلام ایتمش اولسه ده صدر شهیددن نقل اولندیغی وجهله فتوی ایجون مختار اولان قتلی واجب اولمسی شوعلته مبنیدر * ملتقی الابحر شرحی مجمع الانهرك جزیه فصلنده شفاء شریفدن نقل ایله مؤید برکسه حضرت پیغمبر علیه الصلوة والسلام افندمز حضرتلرینه شتم ایتسه و یاسار بن امام زمان اولان ذات شریف مرقومی اتش ایله یاقمغی رأی ایتسه انی اجرایه مرخصدر * شاتمك اسلامی قتلی اسقاط ایتمز * ونوادرده یازارکه برشخص کافر اولدیغی حالده سب ایدر وشرف اسلامله مشرف اولور ایسه بونك اسلامی قتلی اسقاط ایدر * کلام اسلامدن بری سیدالانبیاء علیه الصلوة والسلام افندمز حضرتلرینه ویاخود انبیای عظامدن برنبی محترم صلی الله علیه وسلمه سب ایدر ایسه ولو سرخوش اولسون حدا قتل اولنور * توبه‌سی مقبول مکلدر * زیرا بو رواجب حددرکه توبه ایله اسقاط اولنماز * وخلافیده متصور دکلدر چونکه بو رحقدرکه اکا حق ادمی تعلق ایتمشدر وبزازیه‌ده مذکوردرکه توبه ایتمزدن اولی عذابنده وکفرنده شك ایدن آدم کافر اولور * اماجناب مولای متعال حضرتلرینه خاشا سب ایدوب صکره توبه ایدرایسه حق الله اولدیغی ایجون ﴿ ان الله یقبل التوبة عن عباده و یعفوا عن السیئات ﴾ آیت کریمه‌سی موجبنجه مظهر عفو اولمسی جائز ایدوکنه نظرا حکم سابقه مخالفدر * وخلاصه‌ده مذکوردرکه برکسه حضرت ابی بکر الصدیق وحضرت عمر الفاروق رضی الله عنهما حضرتلرینه سب ایدرسه کافر * واکر مشارالیهمایه حضرت علی کرم الله وجهه بی تفضیل ایدرسه مبتدع اولور دیو کلامنه

(نهایت)

TBMM KUTUPHANESI

نهایت و برمشدر * وابوالسعود افندی مرحومك معروضات نام رسالهسنده سب حقنده خیلی تفصیلات واردر آنك مطالعه ایدلسی بجادر زیرا انکله عمل ایتمکه مأمورز دیو مجمع الانهرده سوزینه خاتمه بند اولمشدر (لمترجمه * مشارالیه ابوالسعود افندی مرحومك معروضاتنه حواله اولنان تفصیلات مطالعه اولندی وزیرده محرر مشایخ اسلامیه انارالله مراقدهم حضراتنك فتاوازی مطلبنه عینا نقل اولندیغی اخطار اولنور * انتهی) تنویر ابصارده وانك شرحی در مختاردده مرتد بابنده برمسلم مرتد اولور ایسه توبه سی مقبول اولور * مگر که انبیاء عظام علیهم الصلوة والسلام حضراتندن برنبی یه حاشا سب ایتمك سبیله کافر اوله اول وقت انك توبه سی مقبول اولماز حدا قتل اولنور * اکر جناب حق جل وعلا حضرتلرینه حاشاسب ایدرایسه توبه سی قبول اولنور * زیرا بوحق الله در اولکیسی حق عبدر توبه ایله زائل اوله مز وقبل التوبه عذابنده وکفرنده شك ایدن کافر اولور دیو یازمشلردر * وجزیه فصلنده ده بزاز به یه عزو ایدرك سرور عالم صلی الله علیه وسلم افندمز حضرتلرینه برکسنه قلبا اظهار بغض ایدرایسه حکم بومرکزده ایدوکی فتح واشباه نام کتابلرده یازیلودر * وفتاوای مصنفده استهزا واستخفاف دینی حق جناب رسالت پناهینك تعلق ایچون بوکا الحاق اولق واجب اولور یعنی بونك حکمیده سبك حکمی کبیدر * وینه فتوای مصنفده برشریف النسب ذات حقنده (لعن الله والدیك ووالدی الذین خلفوك) دیو ایراد کلام ایدن شخص حقنده حکم شریعت ندر دیو ایراد اولنان سؤاله جواب اوله رق اسم موصول اولان الذین کلمه سنه مضاف وحسب الاضافه نون جمع ساقطه اولان

TBMM KUTUPHANESI

(والدین) کلمه‌سی جمع الجوامعده یازلدیغی اوزره عهده حمل تحقق ایتمدکجه عام اولوب بونقدیرده حضرت امام الانبیاء علیه اکمل التحایا افندمزه دخی شامل اولور ❁ بناء علیه کفرینه قائل اولق لایقدر ❁ وسبی سببیله کافر اولور ایسه بزازینك ذکر ایلدیکی اوزره اصلا توبه‌سنك تأثیری یوقدر ❁ ابی هاشم وامام الحرمینك ذاهب اولدقلری کبی اضافت مذکوره‌یی عهده حمل ایتمك احتمالی ملاحظه اولنور ایسه اوحالده نه کفر ونه‌ده سب موجوداولور ❁ چونکه بوقول وقعهٔ بدرده کفرا قتل اولنان احنس بن شریقه حقنده سویلنوب اوایسه کافر اولدیغندن لعن ایلمکده بأس یوقدر ❁ اشته بو جهته حمل معاشر حنفیه مذهبنه لایقدر ❁ زیرا کندوده کفر اولمیان محله میل ایتمك تصریح کردهٔ ائمهٔ حنفیه‌در ❁ وبنه فتاوای مصنفده برکسه مقام جناب رسالتمآب افندمز حضرتلرینه قولیله سب ایتمك وجهله ❁ یاخود حضرت نبوتپناه افندمزه اظهار بغضله فعلیله تنقیص ایدرایسه حکمی مرتدك حکمی کبیدر ❁ یعنی امام اعظم عندنده توبه‌سی مقبول اولوب قتل اولنمز ❁ وبقیهٔ ائمه عندنده توبه‌سی مقبول اولماز حدا قتل اولنور دیو تصریح اولنمشدر ❁ بونك ایچون ممالك محمیهٔ عثمانیه قضاتنه طقوزیوز قرق درت سنه‌سنده مقام رسالتی تنقیص ایدن کسه‌نك حقنده جانبینك رأیته رعایت اولنه ❁ شویله که اول کسه‌نك اکر صلاحی ظاهر وتوبه واسلامی حسن اولور ایسه امام اعظم حضرتلرینك قولیله عمل ایدیلوب اول کسه قتل اولنمیه وتعزیریله اکتفا قلنه ❁ واکر خیر فهم اولنمز آدملردن ایسه ائمهٔ سائرهنك قولیله عمل ایدوب حدا قتل اولنه دیو امر سلطانی وارد اولمش وصکره‌ده بو امر شریف طقوز

TBMM KUTUPHANESI

یوز اللی بش سنه سنده امر آخر ایله تقرر ایتمشدر * بناء علیه تنقیصه قائل اولان شخصه نظر اولنوب ایکی فرقه‌نك قنغیسندن ایسه اکا ناظر اولان مذهبك مقتضاسی اوزره عمل اولنور * قالدیکه برمسلم شیخین محترمیندن رضی الله تعالی عنهما ایکیسنه برمجتمعا * ویاخود برینه منفردا سب و یاخود طعن ایله کافر اولور ایسه صدر شهیده اسناد اولنه‌رق قدوری شرحی جوهره دن نقل ایله محرده یازلدیغنه کوره توبه‌سی قبول اولنمز * (دبوسی الحنفی) و (ابواللیث السمرقندی الحنفی) بوقولی المشدر * وفتوا ایجون مختار اولان بوقولدر *

* مطلب *

دولت علیهٔ عثمانیه‌نك مسند جلیل مشیخت علمای اسلامیه‌سنی احراز ایدن ذوات فضائل سمات طرفلرندن اعطا بیور یلوب کتب فقهیهٔ معتبرات دن دردست بولنان مجموعه‌لرده عینامقید بولنان فتاوای شریفه‌لر نقلا بروجه زیر زیور سلك سطور قلنور * طقوز یوز اللی ایکی سنه‌سی غازی سلطان سلیمان خان علیه الرحمة والغفران زمان سعادت اشیانده وطقوز یوز یتمش درت سنه‌سی غازی سلطان سلیم خان ثانی علیه رحمة السبحانی زمان عالیلرنده دخی مقام مشیخته بولنان شیخ الاسلام ومفتی الانام صاحب الفتاوی ابوالسعود افندی مرحومك معروضاتنده فیما یتعلق بسب النبی علیه الصلوة والسلام بحثنده کی فتاوای شریفه‌لر (مسئله) زید برمجلسده کرامت ایله معجزه‌نك فرقی ندردیو سؤال ایدوب بکر دخی دعوای نبوته مقارن اولور ایسه معجزه والا کرامتدر دیو جواب ویروب زید سنك کلامك مقتضاسی اوزره دعوای نبوت ایدن ولی نبی اولمق لازم‌کلور

دیو مزبوره سؤال ایلدیکنده مزبور دخی ﴿ لانبی بعدی ﴾ حدیث شریفی اول اصل دعوا ایدن کسنه یی تکذیب ایدر دیو جواب ویریجك * زید مزبور مقابله ده نبینك هرسوزی گرچکمیدر دیو بکره خطاب ایلسه * زید مسفور تقریر اولنان کلماتنك مقتضاسیله العیاذ بالله تعالی سب نبی ایتمش اولورمی یاخود کفرمی لازم اولور * سب اولدیغی تقدیرجه موجب شرعیسی ندر * بومقوله کلام تأویل اولنمق قابلیدر * (الجواب) حدیث شریفك مضمونی نص قاطع صریح واجماع ایله مؤید ایکن انی استفهام انکاری ایله رد ایتدیکی ایچون کفر لازم کلوز * وعرض نبوته شین شنیع ویرمکله سب ایتمش اولور * کفر اولدیغی حق اعتقاد دکل ایسه تجدید ایمان ایله قتلدن خلاص اولور * حق اعتقاد ایسه زنادیقه دن در بعد الاخذ توبه سی قبول اولنماز بالاتفاق قتل اولنور زیرا سبك موجبی بالاتفاق قتلی مباح اولمقدر * اما اسلامه کلیجك امام اعظم قتنده قتلدن خلاص اولور وامام شافعی وامام مالك وامام احمد رضی الله عنهم وعلمادن جمع کثیر قتلرنده اسلام وتوبه سنی قبول ایتیوب قتل اولنمق لازم کلور * اکابر سلف وخلفدن بورای اوزره چوق کسنه افتا ایتمکین ایکی جانبك رأی شریفلری رعایت اولنمق ایچون سنه اربعه وار بعین وتسعمائه ده قضاة مأمور اولمشلردر که بومقوله کلام حیث صادر اولان کسنه دن صلاح حال وحسن اسلام وصحت توبه فهم اولنور ایسه اسلام وتوبه سنی قبول ایدوب تعزیر وحبس ایله اکتفا ایدوب وامام اعظم رحمه الله تعالی قولیله عمل ایلیه‌لر * اگر خیر فهم اولنور کسنه دکل ایسه سائر ائمه رأیلری ایله عمل ایدوب توبه واسلامنه اعتبار ایتیوب قتل ایلیه‌لر * اشبو امره نسخ طاری اولمامشدر

TBMM KUTUPHANESI

دیو سنهٔ خمسه وخمسین وتسعمائه ده تذکره ایله رأی عالی یه عرض اولنوب امر خاص مزبور حالا مستمر و باقیدر دیو امر جدید عالی صدور ایتمشدر ❁ بوایکی فریقك قنغیسندن ایسه حاکم الشرع اکا کوره حرکت ایدر ❁ کتبه ابوالسعود افندی (مسئله) بکر یهودی بشر نصرانیه ایله مجادله لرنده سزك پیغمبر عیسی علیه الصلوة والسلام حاشا ثم حاشا ولد زنادر دیسه بویله دین ملعونه شرعا نه لازم اولور (الجواب) انبیاء عظام علیهم صلوات الملك العزیز العلام حضراتنه علناسب ایلیان اهل کفر قتل اولنور ❁ کتبه ابوالسعود افندی (مسئله) زید یهودی برقصبه ده مسافر اولوب عمرو غرض ایله رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه حاشا شتم ایلدی دیو افترا ایدرك برقاچ کسنه شهادت ایدوب ثابت اولدقدنصکره زید یهودی یه یوز اوتوز دکنك اوروب اون کون حبس ایدوب اطلاق ایتمك مراد ایتدکده بعض کسنه لر زیدك شتمی اسکیدن عادتیدر دیو کیمی مدعی وکیمی شاهد اولوب احراق ایتدرمکه قادر اولورلرمی (الجواب) اولمازلر ❁ غرض فهم اولنجه قضاة تفتیش ایتمکدن منع اولنمشدر شاهد اولانلر دیوان عالیه وارسونلر شهادت ایتسونلر دیو جواب ویریلور ❁ زیرا احدی وخمسین وتسعمائه تاریخنده بویله جه امر سلطانی وارد اولمشدر ❁ کتبه ابوالسعود افندی (مسئله) عمرو یهودی حاشا سب نبی علیه الصلوة والسلام ایدوب استفتا اولندقده معتادی ایسه قتل اولنه دیو فتوای شریفه ویرلنجه مسلمانلردن بعض کسنه لر حاکمه معتادی ایدوکنی اعلام وشهادت ایلسه لر عمر یهودی شرعا قتل اولنورمی (الجواب) معتادی ایدیکی برایکی کسنه ایله معلوم اولمز لکن بی غرض مسلمانلر معتادی در دیو خبر ویردکلرنده

TBMM KUTUPHANESI

بزم ائمه مز قوليله عمل يعني تعزير شديد وحبس ايله اكتفا اولنميوب
قتل اولنه دين ائمه قوللريله عمل اولنمق فرمان اولنمشدر ❁ معتادى
ايدوكى ظاهر اولنجه قتل اولنور ❁ انتهى ما نقل من معروضات
ابو السعود افندى) وكذلك بيك يتمش اوچ سنه سى آواننده
سلطان غازى محمد خان رابع زمان عاليلرنده مقام مشيختى احراز
ايدن شيخ الاسلام ومفتى الانام منقارى زاده يحيى افندى
مرحومك نام عاليسنه منسوب مجموعهٔ معتبره سنده باب ما يتعلق
بتجديد النكاح والسير بحثنده كى فتواى شريفه سى (مسئله)
زيد مسلم عمرو مسلم ايله اثناى مشاجره ده زيد عمره بن پيغمبر
امتى دكلميم نيچون شتم ايدرسك ديسه عمرو حاشا باق پيغمبرينه
باق امتنه ديسه عمروه نه لازم اولور (الجواب) بلا تأخير قتل
اولنور (استخفاف نبى من الانبياء عليهم الصلوة والسلام
كفر يقتل قائله (كذا فى المجامع ❁ انتهى كلام منقارى زاده)
وكذلك سلطان مشار اليه مغفورك زمان سعادت اقترانلرنده
بيك سكسان درت سنه سنده شيخ الاسلام ومفتى الانام بولنان
صاحب تدوينات المعتبره على افندى مرحومك نام عاليسنه
منسوب فتاواسنده فى ما يكون كفرا من المسلم بحثنك نوع اخرنده
مقيد فتاواى شريفه لرى (مسئله) زيد مسلم رسول اكرم صلى الله
عليه وسلم حضرتلرينه حاشا سب ايلسه زيده نه لازم اولور ❁
(الجواب) بلا تأخير قتل اولنور (اذا شتمه عليه الصلوة
والسلام سكران لا يعفا و يقتل حدا وهو مذهب ابى بكر الصديق
رضى الله عنه والامام الاعظم والثورى واهل الكوفة والمشهور
مذهب مالك واصحابه قال الخطابى لا اعلم احدا من المسلمين
اختلف فى وجوب قتله اذا كان مسلما (بزازيه فى ما يكون
كفرا من المسلم من الفاظ الكفر) (مسئله) زيد مسلم رسول

(اكرم)

TBMM KUTUPHANESI

اکرم صلی الله علیه وسلم افندمز حضرتلرینه حاشا سب ایتدکده عمرو وبکر زیدی حاکمك دخی قتل ایلسه زید عمرو بکره نسنه لازم اولورمی (الجواب) اولماز (مرت مسئلتها انفا) (مسئله) زید مسلم ابو بکر الصدیق وعمر الفاروق رضی الله تعالی عنهما حضراتنه حاشا سب ولعن ایلسه زیده نه لازم اولور (الجواب) بلا تأخیر قتل اولنور (سب الشیخین ولعنهما کفر ❁ اشباه) (مسئله) مسلم نامنه اولان زید بعض قبایح ایشلدکده عمرو زیده بوقوله ایشی ایشلمه آخرت واردر دیدکده زید اخرتك اصلی یوقدر انسان اوت کبی بتر بو برعالمدر صفاك وار ایسه من دخی ایشلیه کور دیوب بو اعتقاد اوزرینه مصر اولسه زیده نه لازم اولور (الجواب) قتل اولنور (من انکر القیامة او الجنة او النار او المیزان او الحساب او الصراط او الصحایف المکتوب فیها اعمال العباد یکفر ❁ تاتارخانیه من احکام المرتدین) وکذا فی بدرالرشید ❁ انتهی ما نقل عن فتاوای علی افندی) وکذلك بیك اوزالتی سنه سنده سلطان احمد خان ثانی علیه الرحمة والغفران الصمدانی حضرتلرینك آوان میامن دستار عالیلرنده مقام مشیختی احراز ایدن جامع الریاستین شیخ الاسلام والمسلمین شهید فیض الله افندی مرحومك فتاوای فیضیه نامیله مسمی کتابده باب المرتد دیدیکی محاله مقید فتوالری (مسئله) زید ذمیلك رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم افندمز حضرتلرینه علنا سب ایتدیکی ثابت اولسه زیده نه لازم اولور (الجواب) بلا تأخیر ملعون قتل اولنور (الذمی اذا اظهر سبه علیه الصلوة والسلام یقتل به (فتح القدیر فی الجزیة) (مسئله) زید ذمی علنا حاشا ثم حاشا رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه تعییر وتصریح شنیع ومستهجن

لفظ ایله سب وشتم ایلدیکی شرعا ثابت اولسه زیده شرعا نه لازم اولور (الجواب) کرچه ائمهٔ حنفیه تعزیر وحبس مدید ایله اکتفا ایلشلردر * لکن بعض متأخرین قتلنه افتا ایلدیکندن ماعدا ائمهٔ شافعیه ومالکیه عموما قتلنه ذاهب اولوب ابو السعود علیه رحمت رب الودود حضرتلری قتلنه افتا ایدوب سلطان سلیمان خان علیه ازحمة والغفران حضرتلرینه معروض اولان مواد دندر حالا پادشاه اسلام ادام الله تعالی الی اخر الایام حضرتلرینه عرض اولنوب قتل اولنمق کرکدیو مقیددر *

(مسئله)

ای قلم بردار حکمت سازدین * وی دوات آرای حکم کرد کار
زید ذمی حضرت پیغمبره * بی محابا شتمن ایتسه آشکار
آکه وحا بیسی عمرو مسلمه * نیجه اولور شرعله انجام کار

(الجواب)

زید حقنده وجوب قتلدر * بی توقف حکم شرع کرد کار
توبه ایلرسه اکر عمرو خبیث * ضرب موجعدر اکا انجام کار

(وضابطه التعزیر بمحل معصیت لیس فیها حد مقدر وفیها التعزیر * اشباه) قال العینی واختیاری فی السب ان یقتل انتهی * وتبعه ابن الهمام وبه افتا شیخنا خیر الدین ارملی وتمامه فی درالمختار فی الجزیه * انتهی ماتقل عن فتاوی الفیضیة) وکذلك بیك یوز یکرمی بدی سنه سنده سلطان الغازی احمد خان ثالث پادشاه مغفورك عصر سعادتلرنده شیخ الاسلام ومفتی الانام اولان صاحب الفتاوی عبد الرحیم افندی مرحومك نامنه منسوب فتاوای شریفنده * وما یتعلق بسب الانبیاء علیهم الصلوة والسلام محشنده اولان فتوالری (مسئله) زید مسلم حاشا سب نبی علیه السلام ایدوب وایتدیکی طوعا اقرار ایلسه

(زید)

TBMM KUTUPHANESI

زیده شرعا نه لازم اولور (الجواب) حدا قتل اولنور ۞
(مسئله) زید مسلم حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه
وسلم افندمز حضرتلری ایچون حاشا برفلاحدر شمدیکی زمانك
آدمی کورسه اکا ایمان کتورمزدی دیوب بویله دیدیکی ثابت
اولسه زیده نه لازم اولور (الجواب) بلا تأخیرقتل اولنور ۞
انتهی کلام عبدالرحیم افندی) وکذلك بیك یوز اوتوز
سنه‌سنده پادشاه مشارالیه مغفورك زمان عالیلرنده شیخ الاسلام
سلمه السلام ابوالفضل عبدالله افندی علیه رحمة الباریدن
بهجت الفتاوی نام کتابنده نوع فی مایتعلق بسب النبی علیه الصلوة
والسلام بحثنده مقید فتوالر (مسئله) زید مسلم مدینهٔ منوره
اهالیسندن عمرو ایله چکشدکده عمرو بن مدینه اهالیسندن
دیدکده زید حاشا لعنت مدینه یه ومدینه اهالیسنه دیوب بکر
بیچون لعنت ایدرسك حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلم اندن در دیدکده زید ایترسه اولسون دیسه زیده نه لازم
اولور (الجواب) بلا تأخیر قتل اولنور (کل من ابغض
رسول الله صلی الله علیه وسلم بقلبه کان مرتدا فالسباب بطریق
الاولی ثم یقتل حدا عندنا فلا تعمل توبة فی اسقاط القتل
(فتح القدیر فی احکام المرتدین من السیر) (مسئله) زید
ذمی پیغمبرمز حضرت محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم
افندمزه یاخود سائر انبیاء عظام صلوات الله تعالی علیهم
حضراتندن برینه علنا حاشا سب ایلسه زیده نه لازم اولور ۞
(الجواب) بلا تأخیر قتل اولنور ۞ بوصورتده زیدك قتلی
سبب ایله نقض عهد ایتمش اولمغله میدر یوخسه سیاسة میدر ۞
(الجواب) سیاسة در (مسئله) زید عمرو مسلمه حضرت
داود علیه الصلوة والسلام قاچ اولادی وار ایدی بیلورمیسك

ديدكده عمرو طقسان طقوز عورتى اولان كدينك قاچ اولادى وار ايديكنى نه يله يم ديوب بو وجهله شتم ايتمش اولسه عمرو نه لازم اولور (الجواب) بلا تأخير قتل اولنور * انتهى ما نقل عن فتاوى البهجة عليه الرحمة) وكذلك بيك ايكيوز التى سنه لرنده يعنى عصر ميزامن حضر سلطان سليم خان انعم الله تعالى بشفايب الغفران ثالث حضرتلرنده شيخ الاسلام ومفتى الانام درى زاده السيد محمد عارف افندينك نتيجة الفتاوى نامیله موسوم معتبر مجموعه سنده فصل فى سائر الاحوال الذمة ولمرتد بحثنده مقيد فتواسى (مسئله) زيد مسلم اله عمرو ذمينك بنسلرنده مشاجره واقعه اولدقده عمرو زيده بكا نيچون اذيت ايدرسك بن حضرت عيسى امتلرندنم ديدكده زيد عمروه سنك انانيده وعيسى پيغمبرك اباسينيده حاشا فلان ايدرم ديو جماع لفظيله شتم ايلسه زيد حضرت عيسى عليه السلامه سب ايتمش اولورمى (الجواب) اولور * بوصورتده زيدك وجه محرر اوزره سب ايتديكى حضورحاكمده وجه شرعى اوزره ثابت اولسه زيد بلا تأخير قتل اولنورمى (الجواب) اولنور (اوالخير) اذا سب ارسول او واحدا من الانبياء عليهم السلام فانه يقتل حدا ولا توبة له اصلا سواء بعد القدرة عليه والشهادة اوجاء تائبا من قبل نفسه (بزازيه) انتهى ما نقل عن نتيجة الفتاوى *

تذييب

ردالمختار صاحبى كتابده باب المرتد بحثنده وتمهيددن نقلا نور العينده اهل هوانك كفرى موجب اولور حيثيتله بدعتلرينى اظهار ايتدكلرى وقتنده جميعا قتللرى مباح اولور اكر

(رجوع)

TBMM KUTUPHANESI

رجوع وتوبه ایتمزلر ایسه ❁ اکر اسلام اولوب توبه ایدرلر ایسه جمیعا توبه لری قبول اولنور ❁ لکن فرقهٔ اباحیه وغالیه وروافضدن شیعیه وفلاسفه‌دن قرامطه وزنادقه‌نك توبه لری بروقتده مقبول اولمز ❁ کرك بعدالتوبه وکرك قبل التوبه اولسون قتل اولنورلر ❁ زیرا بوفرقه جناب واجب الوجودك وجودینی اعتقاد ایتمدیلرکه حتی توبه لری ورجوعلری قبول اولنسون ❁ وبعضیلری دیدیکه اکر قبل الاخذ والاظهار توبه ایدرسه توبه‌سی مقبول اولور (والافلا وهو قیاس قول ابی حنیفه وهو حسن جدا) اما اهل هوانك اظهار ایتدکاری بدعتلری کفری ایجاب ایتزایسه‌ده بو بدعتی منع ایچون تعزیر واجب اولور ❁ نه وجهله منعی ممکن ایسه او بدعتدن منع اولنور ❁ اکر بدعتلرینك منعی حبس وضربسز ممکن اولمزایسه حبس وضربی جائز اولور ❁ وکذلك حبس وضربیله بلاسیف منع ممکن اولمز ایسه انلرك رئیس ومقتدالریك سیاسة قتلی جائز اولور ❁ وکذلك شخص مبتدع بدعتی اظهار ایدوب وتابعی دخی او بدعته دعوت ایدر ایسه وبدعتك دخی نشرندن قورقیلور ایسه هرنه‌قدر اوشخصك کفریله حکم اولنمزایسه‌ده سلطان اسلام ایچون اومبتدعك سیاسة وزجرا قتلی جائزاولور ❁ زیرا اوشخص مبتدعك فسادی یوجه‌لنوب دین مبینه تأثیر ایدر درجه‌زده عام اولمش اولور ❁ اکر بدعتی کفر اولورایسه عموما قتلی مباح اولور ❁ اکر بدعتلری کفری مؤدی اولمزایسه اصحاب بدعتك معلمی ورئیسلری زجرا وامتناعا قتل اولنور ❁ انتهی ماقل عن نور العین)

TBMM KUTUPHANESI

(س) * نیچون بو اهل بدعت حقنده مشایخ اسلامیهٔ عثمانیه شفاء شریفده تصریح اولندیغی اوزره حنفیه‌نك بو لندیغی قول اوزره کندوزندن توبه طلب ایتمکلکله وسب ایدن شخصك توبه‌سنك قبولیله فتوا ویرمیوب بلکه سب ایدن شخصدن توبه طلب ایتمکسزین بلا تأخیر قتل ایدنلرینه فتوا ویردیلر * ونه سبیه مبنی کتابلرنده اهل اهوانك کندولکندن توبه ایدر ایسه ویا کندودن توبه طلب اولنه‌رق توبه ایلر ایسه سبیلی نخلیه اولنوب تکیل قلنور والا قتل ایدیلور دیو یازمدیلر * (ج) * امام اعظم رضی‌الله تعالی عنهدن بالاده ذکر اولندیغی وجهله روایت مختلف اولدیغندن مشایخ عظام امام اعظم حضرتلرندن روایت اخیره‌یی اختیار و بوجهتله فساد زمانه نابسك ز ریعه‌سنی دفعه و برده جانب جناب رسالتپناهه رعایته ابتدار ایلدیلر * (س) * جانب جناب رسول خدایه رعایت ایتمك منحصرا مجتهدینك عندنده ثابت اولان حکمه اتباع ایله حاصل اولور * زیرا لزم اولحکمه اتباعمز واجبدر * حالبوکه بومثللو مبتدعینك توبه‌لرینك عدم قبولی عندالمجتهدین ثابت دکلدر * بلکه بزازی حکم مذکوری کتب سابقهٔ اهل‌سنتدن برکتابدن نقل ایتمه‌رك ذکر ایلمشدر * (ج) * مبتدعینك توبه‌لرینك عدم قبولی مسئله‌سنك ثابت اولدیغی مسلم دکلدر * زیرا کتب سابقهٔ حنفیه‌دن نقل ایلش اولدیغمز مسائل ایجنده مذهب معاشر حنفیه مجتهدلرندن نقلا مسئلهٔ مذکوره‌نك ثابت اولدیغی ظاهر اولمشدر * (ترجمه * شویله که امام همام اعظم رضی‌عنه ملك العلام حضرتلرندن بر روایت نقل ایتدکده انلرك قتللری لازم کلورایسه مجتهد مشارالیهدن نقلا ثابت اولان روایته نظرا جانب جناب رسول

TBMM KUTUPHANESI

خدایه رعایه قتل اولنور * امام اعظم حضرتلرینك عندنده بروجه محرر توبه‌نك مقبول اولدیغی تسلیم اولنسه بیله مذهب آخره تقلید جائزدر * انتهی) واقعا حافظ الدین محمد بن محمد ابن شهاب المعروف بابن بزازالکردی الحنفی مسئله‌ٔ مبحوث عنهایی ائمهٔ حنفیه‌یه عزو واسناد ایدوب انی کتب سابقهٔ اسلامیه‌نك هیچ بریسندن نقل ایتمدی بونده ایسه ضرر یوقدر * زیرا معاشر حنفیه‌نك مفتیلرینك اکثر مسائلی بوصورتله سبك اولمشدر * فی الحقیقه ادله‌یی معاشر حنفیه‌نك مذهبنه مقلد اولیان بر ذاتك کتابنه احاله ایتمشدر بونده دخی ضرر یوقدر * تکیم استتابه وقبول توبه مسئله‌سنك ثبوتی قاضی عیاض کبی بزم مذهبزه مقلد اولیان برذاتك شفاء شریف نام کتابندن نقل ایلمش اولمسنده دخی ضرر یوقدر * چونکه رد مختار نام کتابده شیخ تقی الدین السبکی الشافعینك سیف المسلول علی من سب الرسول علیه السلام * وشیخ تقی الدین احمد ابن تیمیة الحنبلینك صارم المسلول علی شاتم الرسول علیه السلام نام رساله‌لرندن قاضی عیاض علیه رحمة الفیاض المالکینك شفاء شریفندن نقلا جناب مالك واحمد نام امامین همامینك مشهور اولان رأیلری سب رسول ایدن کسه‌دن توبه طلب اولنمیه جغنه * وتوبه ایلمش اولسه توبه‌سی کندوسنك قتلنی اسقاط ایتمیه جکنه دائر ایدوکنی یازمشدر * بورأی ایسه اصحاب شافعینك رأیلرندن بریدر امام مالك وامام احمددن سب نبی علیه السلامه جرأت ایدن شخصك توبه سنك قبول اولنه جغنه حکایه اولنمشدر که بونمامیله ابوحنیفه حضرتلریله اصحابینك قولیدر * ومذهب شافعیدن مشهور اولان وجهدر که مرتددك توبه‌سنك قبولنه مبنیدر * اشبو ائمه‌نك

TBMM KUTUPHANESI

کلاملری انفا ذکر ایتدیکمز وجهله معاشر حنفیه‌نك مذهبی
انلردن قول اخر حکایه ایتمکسزین سب نبی علیه السلام ایدن
کسه‌نك توبه‌سنك قبولندن عبارت ایدوکنه ❁ وبقیهٔ مذاهبده
اولان خلافی حکایه ایده‌کلدکلرینه صراحة دلالت ایدر ❁
بو بابده هرنقدر بزازیدن واکا تبعیت ایدنلردن اول معاشر
حنفیه‌دن تألیف اولنان کتبدن نقل بولنمامش اولسه بیله
بومسئله ادلهٔ مشروحه‌یه حجت کافیه‌در ❁ حالبوکه نقل دخی
موجوددر بونکله برابر بزازینك عبارهٔ‌سی بطولها واکثرها
قاضی عیاضك شفاء شرحیله‌ندن مأخوذدر ❁ ایشته شوتقریراتدن
اکتفا اولنوب بلندیکه بزازی بومسئله‌یی نقل خصوصنده
غایت الغایه تساهل ایتمشدر ❁ ولیدی معاشر حنفیه‌دن
برذاتدن برنقل ایراد ایتمیه‌رك قولنی شفا وصارم المسلول نام
کتاب ورساله‌یه استناداً ایدیدی اول حالده مراجعتده امعان
نظر اولنوب مومی الیهك مسئله‌یی نقل ایلدیکی ذواتدن
کندوسنك فهم ایلدیکی خلاف ایدوکی صراحة کورینوردی ❁
بناء علیه مومی الیهك بوتساهلی کندوسندن متأخر اولان
علمانك عامهٔ دوچار خطا اولملرینه سبب اولمشدر ❁ چونکه
علماء مومی الیهم انك نقلنه اعتماد وبو بابده اکا تقلید ایده‌رك
ایچلرندن بریسی مسئلهٔ مذکوره‌یی کتب حنفیه‌دن برکتابدن
نقل ایتمامشلردر ❁ حالبوکه بوقول بزازیدك حدوثندن اول
کتب حنفیه‌ده منقول اولان قوللك خلافیدر انتهی کلام
ردالمختار ❁ بز معاشر متأخرین دریزکه بو بابده بزازی
تساهل ایتمامشدر بلکه مراجعت وتحریده امعان نظر ایدرك
بومسئله‌یی کتب معاشر حنفیه‌ده بولوب نقل ایتمکسزین
مذهبزه مقلد اولیان وسزك معتمد علیهکز اولان ذوات

TBMM KUTUPHANESI

مشار الیهمك کتابلرینه نظرا ادله یی بیان وادخال ایلمکسزین
کتابنه تحریر ایلمشدر ❁ (س) ❁ عقود الدریه فی تنقیح
الفتاوی الحامدیه نام کتابده باب المرتد والتعزیرده شو وجهله
زیب سلك تقریر اولیورکه سب نبی علیه الصلوة والسلامه جرأت
ایدنلرك توبه سنك عدم قبولی مسئله سنی معاشر حنفیه عنده
ابتدا ذکر وایراد ایدن صاحب البزازیه اولوب بالاخره کمال
ابن الهمام نام محقق هدایه یه یازدیغی فتح القدیر نام شرحنده
اکا تابع اولمشدر ❁ وتمرتاش نام مدقق دخی بوکا تابع اولهرق
متن تنویرده مذکور بومسئلهٔ صاحب بزازه عزو ایلدکدنصکره
تنویره یازدیغی منح الغفار نام شرحنده دیمشدرکه دیارمصریه ده
مفتی الحنفیه اولان مولانا عبدالعال نام ذاتدن استماع ایلدمکه
صاحب فتح قدیر بومسئله ده بزازیه تابع اولدی ❁ امام
بزازیده صاحب صارم المسلوله تابع اولدی چونکه بزازیه ده
بو بابده نقل ایلدیکی مسئله یی صاحب الصارم المسلوله عزو
واسناد ایدوب علماء حنفیه دن هیچ بر ذاته عزو ایتمدی دمشدر ❁
وکذلك معین الحکامده امام طحاوینك شرحنه عزو ایدیلهرك
مذکور اولان مسئلهنك صورتی بروجه زیر بیان اولنور ❁
هرکیم حضرت نبی محمد صلی الله تعالی علیه وسلم افتدمزه
سب و یاخود بغض ایلرایسه اشبو سب و بغض اوشخصده ردت
اولور ❁ وحکم شرعیسنی مرتدلر حقنده اولان حکمدر ❁
وامام بزازی نتف ادلو کتابنده سب رسول اکرم صلی الله تعالی
علیه وسلم ایدن شخص مرتددر وحکمیده مرتدینك حکمی
کبیدر مرتد حقنده نه ایشلنور ایسه سب نبی علیه السلام
ایدن شخص حقنده دخی اوحکم ایشلنور دیو بازمشدر ❁
بزازینك اشبو مرتد حقنده نه ایشلنور ایسه سب نبی ایدن

TBMM KUTUPHANESI

شخص حقنده اوحكم ايشلنور قولى سب ايدن شخصك توبه سنك
قبول اولنه جغنه ظاهر الدلاله در ❊ وابو حنيفه رحمة الله عليه
حضرتلرندن نقل ايدنلردن بريده شفاء شريفنده قاضى عياض
حضرتلريدر ❊ انتهى قول منح الغفار (شوراسيده معلوم
اوله كه بزازى بو بحثده ايكى كلام ايراد ايدوب برينك مآلى
سب نبى ايدن كمسه قتل ايدلمكده زنديق كبيدر ❊ زيرا اوقتل
واجب برحددركه توبه ايله ساقط اولمز بو بابده هيچ بر ذاتك
مخالفتى يوقدر ❊ چونكه بو برحقدركه اكا حق عبد تعلق
ايتمكله سائر حقوق مسلمين كبى توبه ايله ساقط اولمز ديمكدر ❊
ديكرينك مآليده بو مسئله نك ادله سى صارم المسلول على
شاتم الرسول عليه السلام نام رساله ده تعريف اولنمشدر
ديمكدن عبارت اولديغندن ❊ بن تقى الدين سبكينك بو صارم
المسلول رساله سنه مراجعت ايلديكمده بزازى يى رد ايدر
برقول ذكر اولنديغنى كوردم ❊ زيرا امام سبكى اولا قاضى
عياضك شفاسندن نقلله امام شافعينك سب نبى جميل عليه
صلوات الجليل ايدن شخصك ردتنده وتوبه سنك عدم قبولنده
امام مالكك رأينه موافق اولديغنى ❊ وابو حنيفه واصحابى
وثورى واهل كوفه دخى بو مثللو قوله ذاهب اولوب بونلر فقط
ردتنه قائل اولدقلرينى ذكر ايلدكدنصكره ❊ بو نقللك مقتضاسى
امام شافعينك رأيى سب ايدنك توبه سنك قبول اولنمامسى
مركزنده در ❊ شوقدركه انك اصحابنده بو رأيى امام مشار
اليهدن نقلا تصريح ايلمش بر ذات كورمدم ❊ ايشته معاشر
شافعيه جه بولديغم مقال بوندن عبارتدر ❊ ومعاشر
حنفيه نك سب ايدن شخصك توبه سنك قبولى حقنده معاشر
شافعيه يه قريب كلامى واردر ❊ حالبوكه انلر ايچون توبه نك

TBMM KUTUPHANESI

قبولدن غیری رأی بولنه میور ❁ قالدیکه سب ایدن شخصك
توبه سنك قبولی حققنده بزم دلیل معتمدیمز ❁ قل للذین کفروا
ان ینتهوا یغفرلهم ماقد سلف ❁ وقل یاعبادی الذین اسرفوا
علی انفسهم لا تقنطوا من رحمة الله ❁ وکیف یهدی الله قوما
کفروا ﴾ آیات جلیله لریله (الاسلام یجب ماقبله ❁ والتوبة
یجب ماقبلها) حدیث شریفلریدر چونکه آیات جلیلهٔ مذکوره
مرتدك توبه سنك قبولی حققنده نص اولوب عمومیتنه بناء سابك
دخی بوکا داخل ایدوکی درکار وحدیث شریفلره مذکوره
برکسنه نك دائرهٔ نجیهٔ اسلامیه یه دخولنه نصکره طرف
اشرف رسالتپناهیدن قتل اولنمیغی محفوظمز اولمامسیله دخی
حکم مذکور وارستهٔ اشتباه ایدوکی اشکاردر ❁ کلمهٔ حق
آدمیدر توبه ایله اسقاط اولنه مز قاعده سی صحیحدر شوقدرکه
جناب رسالتپناه علیه صلوة الاله افندمز رأفت ورحمت
وشفقت منصوصهٔ محمدیه لرینه کوره عالم حیاتده کندولرینه
عائد حق ایچون انتقام المدقلری امر مجزومدر ❁ دار آخرته
ارتحال نبویدن صکره نه کیفیتله انتقام الورلر دیو کلامنه
نهایت ویرمشدر ❁ مشارالیهما تقی الدین السبکی وقاضی
عیاض ثقه وثبت وعدل اولانلردن بولنمارله انلرك ائمهٔ حنفیه دن
کندو مذهبلرینك قبول توبه دن عبارت اولدیغنی نقل
وشهادت ایتمکری کفایت ایدر ❁ خصوصیله برازیدن مذاهبه
دها عارف اولان ذواتدن شیخ المذهب اولان امام طحاویدن
وغیرلردن استماع اولنان قول بالاده مسطوردر ❁ سلاطین
عثمانیه دن سلطان سلیم خان بن سلطان بایزید خان علیه الرحمة
والغفران مصری عمله سندن حسام چلبی دیو شهیر اولان
ذات برازی یی رد ایچون تألیف ایلدیکی رساله ده اولان خلاصهٔ

TBMM KUTUPHANESI

ذکری سیف المسلول نام رساله ده تصریح اولندیغی وجهله ائمهٔ حنفیه وشافعیه عندنده سب ایدن شخصك توبه سی قبول اولنور ایدوکنه ❁ وحاوی نام کتابده فخر کائنات علیه افضل التحیات افندمز حضرتلرینه سب ایدن شخص کافر اولور انك تجدید ایمان ایتمکدن بشقه توبه وچاره سی یوقدر دیو مذکور ایدوکنه ❁ وبعض متأخرین انك اصلا توبه سی قبول اولنمیوب حدا قتل اولنور دیمشلر ایسه ده اصح اولان تجدید ایمان ایلدکدن صکره قتل اولنمیه جغنه دائر اولوب ❁ بونکله برابر کتب حنفیه یی تتبع ایلدکلرنده بزازیدن نقل اولنان روایتدن ماعدا عدم قبول توبه یه دائر برقول بولمدقلرینی ❁ وابو یوسف رحمه الله تعالی حضرتلرینك کتاب الخراجندن نقلا ذات نبی کریم علیه صلوات العلیم افندمز حضرتلرینه سب ایدن کافر اولور ❁ درحال توبه ایدر ایسه توبه سی امام اعظم ایله مومی الیه ابو یوسف عندنده قبول اولندیغنه وبو بابده امام محمد مخالف بولندیغنه دائر بعض فتاواده محرر اقوال دخی بزازیه ده محرر قولی تخطئه سنه دائر ذکر ایلدیکی اقوالی تأیید ایلدیکنی ذکر وبیان ایلمشدر ❁ (ج) ❁ تنقیح حامدیه نك بالاده عرض اولنان سؤال طویلی زیلنده اوچ وجه اوزره بحث اولنور ❁ اولا صدر سؤالده رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم افندمزك سبنه جسارت ایدن شخصك توبه سنك عدم قبولی مسئله سی معاشر اهل سنت عندنده ابتدا ذکر ایدن صاحب بزازیه در دینلمسی رهین قبول دکلدر ❁ زیرا قاضی عیاضك معتمد علیه اولان شفاء شریفنده کی کلامی امام اعظم رضی الله عنه حضرتلرینك بالکز استتابه وقبول توبه یی نقله مقصور اولمیوب بلکه شفاء شریفده امام مشارالیهدن سب ایدن شخصك بلا استتابه قتلی

TBMM KUTUPHANESI

وعدم قبول توبه یی دخی نقل ایلدیکی نسیم الریاض نام شرحنده
بیان کردهٔ شهاب الدین حنفیه‌دن که فریدهٔ ثالثه نك جوهر
رابعنده بیان ایلدك ❁ بوکا نظرا بزازیدن اول بلا استتابة
قتل نقلی دخی ثابت اولدیغی ظاهر اولور ❁ خلاصهٔ کلام
بومسئله ده امام اعظم حضرتلرندن ایکی روایت واردر که
بری سب نبی اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم ایدن شخصدن
توبه طلب اولنور توبه ایدر ایسه توبه‌سی قبول اولمقدر ❁
ودیکری بلا استتابه قتل اولنوب توبه ایدرسه ده توبه‌سی
مقبول اولمامقدر ❁ ثانیا بزازی صارم المسلول صاحبنه
تابع اولدی ❁ زیرا بزازیه‌ده نقل ایلدیکی مسئله یی اکا عزو
ایدوب علماء حنفیه‌دن هیچ برذاته عزو ایلمدی دیو واقع اولان
اعتراض دخی موجه دکلدر ❁ چونکه دلائلی صارم المسلوله
احاله ایلش ایسه‌ده اصل مسئله یی احاله ایتمامشدر ❁ بوکا
سبب اونقلی کندودن اول یازیلان کتب حنفیه‌دن برکتابده
بولوب اندن اخذ ایلش اولمسیدر ❁ واقعا علماء حنفیه‌دن
برذاتدن نقل تصریح ایلمامشدر شوقدرکه بونده برخبر اولیوب
بلکه اکا حاجت کورمامشدر ❁ زیرا دیباجهٔ کتابنده مذکور
مسائل امام اعظم مذهبی اوزره یازلدیغنی تصریح ایلمشدر ❁
بناء علیه کتاب مذکور حقنده علیه التعویل فی الافتا والقضا
والاحکام دینلمشدر ❁ ثالثا بز کتب حنفیه‌یی تتبع ایتدك
بزاز یك ذکر ایلدیکی کلامدن بشقه سباب مذکورك توبه‌سنك
عدم قبولنه دائر برقول بولمدق دیو تحریر ایدیلان اعتراض
دخی عقلا محکوم به اولهماز ❁ چونکه عدم وجدان عدم وجودی
مستلزم اولهماز زیرا کتب حنفیه بیرون تعداددر ❁ بوحالده
بالاده مذکور الوصف حسام چلبینك تتبعی تام عد اولنمیلور ❁

كتاب خلافياتده مذكور بحثه دائردر * (س) * اجماع الائمه واختلافهم الحنبلى كتابنك صاحبى كه بز ازيدن مقدمدر مشارالیه باب المرتدنده بز اهل سنت مرتدك اوزرينه حكم قتل واجب اولديغنه اتفاقدن سكره * بونك فى الحال قتلى متحتم بيدر * ياخود توبه طلبنه قدر دور يلورمى * واستتابه‌سى واجبدر دكلبدر * وتوبه طلب اولنوبده توبه ايتز ايسه بعدالاستتابه تأجيل اولنورمى اولنمزمى بونده اختلاف ايلديلر ديو يازديغى كلام بزازينك مقالنى مؤيد اولمزمى * (ج) * ابوحنيفه رضى الله تعالى عنه حضرتلرى استتابه واجب دكلدر هرحالده فى الحال قتل اولنور مكركه اوشخص لئيم تأجيل اولنمسنى طلب ايتمك حالنده بولنه اوحالده اوچ كون مهل ويريلور ديو بيورمشدر * اصحاب مشارالیهدن بعض ذوات طلب ايتز ايسه بيله تأجيل اولنمسى مستحبدر ديمشلردر * وامام مالك رضى الله تعالى عنه حضرتلرى دخى استتابه‌سى واجب اولور * اكر توبه ايدر ايسه فى الحال توبه‌سى قبول اولنور اكر توبه ايتز ايسه اولوقت استتابه ايتمك اچون اوچ كون تأجيل اولنور * توبه ايدرايسه قبول اولور ايتزز ايسه قتل اولنور بيورمشدر * وبوبابده امام شافعى رضى الله تعالى عنه حضرتلرندن استتابه سنك وجوبنده روايت اولنمان ايكى قولدن اظهر اولانى استتابه سنك وجوبيدر * وتاجيلده ده ايكى قول روايت اولنوب بريسى تأجيل اولنمق * وديكرى توبه طلب ايدر ايسه ده تاجيل اولنميوب فى الحال قتل ايدلمكدركه بواظهر قولدر * امام احمد ابن حنبل رضى الله تعالى عنه حضرتلرينه كلنجه انلردن دخى ايكى قول روايت اولنوب بريسى امام مالك رضى الله عنه

TBMM KUTUPHANESI

حضرتلرینك بالاده یازیلان مذهبلرینك عینیدر * دیکری استتابه‌ی واجب اولمیوب فی الحال قتل اولنمقدر * تأجیله کلنجه مشارالیه حضرتلرینك مذهبی اون یدی کون تأجیلك وجوبنده مختلف دکلدر * قالدیکه مجتهدین عظام ارتداد ایدن نسانك حقنده اختلاف ایدوب امام مالك وامام شافعی وامام احمد رضی الله عنهم حضراتی مرتده دخی مرتد کبی قتل اولنور دیدیلر * امام اعظم ابوحنیفه رضی الله تعالی عنه حضرتلری ایسه قتل ایدلیوب حبس اولنمسنی اجتهاد بیورمشدر * زندیقه کلنجه ائمهٔ اربعهٔ مشارالیهم بالاتفاق کفرینی کزلیوب اسلام اولدیغنی اظهار ایلیان زندیق هر حالده قتل اولنور دیوب توبه ایتدیکی وقتده کی حاله کلنجه توبه‌سی قبول اولنوب اولنمامسی بحثنده اختلاف ایتدیلر * ابوحنیفه حضرتلری کندوزدن نقل اولنان ایکی روایتك اظهرنده توبه‌سی مقبول اولز بیورمش اولدقلری درکاردر * امام مالك وامام احمد رضی الله عنهما حضراتی دخی کندولرندن نقل ایدیلان ایکی روایتك اظهرنده امام اعظم حضرتلری رأیده بولنمشلردر * امام همام ابوحنیفه وشافعی واحمد رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضراتی کندولرندن نقل اولنان دیکر ایکی روایتده زندیقك توبه‌سنك قبول اولنه جغنه ذاهب اولمشلردر * صاحب هدایه دخی هدایه‌سنده احکام المرتدین بابنده شافعی رضی الله تعالی عنهدن مروی درکه امام اوزرینه لازمدرکه مرتدی اوچ کون تأجیل ایلیه * اشبو تأجیلی اجرا ایتمیه‌رك قتل ایتمك حلال اولماز * زیرا مسلمك ارتدادی ظاهرا برشبهه‌دن نشأتله حاصل اولور بونك ایچون ارتداد ایدن شخصه تأمل ممکن اوله‌حق برمدت تأجیل اولنمق لازمدر *

TBMM KUTUPHANESI

اومدتی اوچ کون تقدیر ایلدك چونکه اهل ذمت ایچون ﴿ اقتلوا المشرکین ﴾ آیت کریمه سنك امهال قیدی اولمقسزین نازل اولمسی و (من بدل دینه فاقتلوه) حدیث شریفی دلیلدر ❁ برده مرتد کندویه دعوت بالغ اولمش کافر حربی اولمغله من غیر امهال فی الحال قتل اولنور ❁ (س) ❁ بز معاشر حنفیه عندنده نیچون تأجیل اولنمیوب فی الحال قتل اولنیور ❁ (ج) ❁ زیرا قتلی واجبدر واجبك امر موهومدن طولایی تأخیری جائز اولمز ❁ زیرا مرتدك توبه سی واسلامی امر موهومدر ❁ ایشته ذکر اولنان ایکی کتابده بولنان نقل بزازینك ذکر ایلدیکی قولی تأیید ایدر ❁ شوقدرکه من غیر استتابة فی الحال قتل ایدلمك معتبر اولملیدر ❁ زیرا بزازیه ده اکر مهل طلب ایدر ایسه تأجیل اولنمسی مسئله سی ذکر اولنمامشدر ❁

❁ خاتمة الفرائد الفوزیة ❁

اشبو خاتمه ده بش مرصد واردر ❁ مرصد اول طبقات فقها بیاننده در ❁ اوده یدی طبقه در ❁ (طبقهٔ اولی) ❁ شرع شریفده مجتهدلر طبقه سیدر ❁ ائمهٔ اربعه رضی الله تعالی عنهم اجمعین حضراتی کبی هرنقدر غیریلردن باعث امتیازلری اولان تأسیس قواعد اصولده اصحابلری منقرض اولمش ایسه ده ❁ اوزاعی ❁ وامام ثوری مثللو ائمهٔ اربعهٔ مشار الیهم مسلکلرینه سالك اولنلر دخی بو طبقه دن عد اولنمشدر ❁ (طبقهٔ ثانیه) مذهبده مجتهدلر طبقه سیدر ❁ ائمهٔ مشار الیهمدن امام ابی حنیفه حضرتلرینك شرفیاب صحبت اجتهاد ومنقبتلری اولان امام ابی یوسف وامام محمد کبی ❁ بو طبقه ده

TBMM KUTUPHANESI

بولنان ذوات كرام استاذ فيوضات معتادى اولان امام
اعظم حضرتلرينك احكامه دائر قرارلشدرمش اولدقلرى
قواعد مقتضاسنه كوره ادلهٔ شرعيه‌دن احكام شرعيه‌نك
استخراجنه مقتدر اولوب هرنقدر بعض احكام فروعده امام
همام مشاراليهه مخالفت ايلمش ايسه‌لرده قواعد اصولده
اكا تقليد ايله امام شافعى حضرتلرى كبى مذهبده اكا معارض
اولنلردن وغيريلرى احكامده اكا مخالفتله برابر اصولده‌ده
مقلد اولميانلردن كسب امتياز ايلمشلردر ❁ (طبقهٔ ثالثه) ❁
حقلرنده صاحب مذهبدن نص جليل اولميان مسائلده مجتهد
بولنانلر طبقه‌سيدر ❁ خصاف ❁ وابى جعفر الطحاوى ❁ وابى
حسن الكرخى ❁ وشمس الائمة الحلوانى ❁ وشمس الائمة السرخسى ❁
وفخر الاسلام البزدوى ❁ وفخر الدين قاضيخان كبيلر ❁
زيرا بو ذوات كرام اصول وفروعده امام همام مشاراليهه
مخالفته مقتدر اولميوب فقط بروجه محرر حقلرنده نص اولميان
مسائلده امام همام مشاراليهك اصول وقواعد محرره‌سنه
كوره احكام شرعيه استنباط ايتمكله طبقهٔ مذكوره‌يى حائز
اولمشلردر ❁ (طبقهٔ رابعه) ❁ مقلديندن اصحاب تخريج
ديلان ذوات طبقه‌سيدر ❁ امام رازى وبونك امثالى كبى ❁
زيرا بونلر اجتهاده مقتدر اولميوب فقط اصول امام همامه علملرى
محيط اولديغى كبى مأخذلرى دخى ضبط ايتملرى ملابسه‌سيله
[illegible] امام مشاراليهدن ❁ ياخود اصحابندن بريسندن منقول
[illegible] مترددالمعنى بولنان قول مجملى ❁ وايكى
[illegible] ❁ احواله نظر ❁ وفروعدن
[illegible] تفصيله قدرتياب اولمشلردر ❁
[illegible] نام كتابده [illegible] تخريج الكرخى وتخريج الرازى قولى

TBMM KUTUPHANESI

بوکا اشارتدر * (طبقهٔ خامسه) * مقلدیندن اصحاب ترجیح بولنان ذوات طبقه سیدر * ابی الحسن القدوری وصاحب الهدایه و بونلرك امثالی کبی * ذوات مشار الیهمك شاگردلری شوقول اولی در * شوقول اصح روایتدر * وشوحکم ناسه ارفقدرکبی * و بعض روایاتی بعضیسنه تفضیل ایتمکدر * (طبقهٔ سادسه) * قوی واقوی وضعیف وظاهر مذهب روایت نادره نك بینلرینی تمییزه قدرتیاب اولان مقلدین طبقه سیدر * متأخریندن متون معتبره اصحابی کبی * مثلا صاحب کنز * وصاحب المختار * وصاحب الوقایه * وصاحب المجمع مثللو مشار الیهمك شاگردلری دخی اقوال مردوده وروایات ضعیفه یی نقل ایتمامك قضیه سیدر * (طبقهٔ سابعه) * اول مقلدلر طبقه سیدرکه طبقهٔ سادسه ارباینك حائز اولدقلری قدرته مظهر اولهمدقلری کبی * غث وسمین میانتی دخی تفریق ایده‌مز ایسه‌زده بونلرك شاگردلری مشار الیهمك حیاتلرنده افتا ایلدکلری شیئ ترجیح * وتصحیح ایلدکلری اقواله اتباعی واجب بیلمکدن عبارتدر * علماء عصر بوطبقه‌دن معدودلردر * (س) * طبقهٔ سابعه اصحابی بعضا بلاترجیح برطاقم قوللرحکایه ایدوب و بعض کرهده قول صحیحده اختلاف ایتمکده اولدقلرندن اقوال مذکوره ایله نیجه عمل اولنه بیلور * اگر عمل ایدلمیه‌جك اولورسه مشار الیهمك اقوال مذکوره یی حکایه ایتملرینك فائده‌سی ندر * (ج) * ناس میاننده دوران ایدن عرف واحوالك وانلره ارفق اولان اقوالك وتعامل جاریه‌نك وطریق ودلیل حاصل قوی اولانك تغییرینه اعتباردن ناشی مشار الیهمك بالذات عمل ایلدکلری مثللو اقوال مذکوره ایله عمل اولنه * چونکه امام بخارینك روایت ایلدیکی اشبو

TBMM KUTUPHANESI

(لاتزال طائفة من امتي ظاهرين على الحق حتى يأتي امر الله)
وفي رواية (حتى يأتي الساعة) حديث شريفنه نظرا
شويله كه بنم امتمدن الى يوم القيامة حق اوزره برطائفه
دائم الظهوردر مضمونه در * وجود وزمانك تغير مذكوري ظني
اولمبوب يقينا وحقيقتا تميز ايده جك ذواتدن حالى اولميه جغى
در كاردر * بناء عليه بوتميزه مظهر اوله ميان امت مرحومه نك
بله دكارى مسائلى بلنلردن سؤال ايتلرى بابنده اشبو
﴿ فاسئلوا اهل الذكر ان كنتم لاتعلمون ﴾ آيت كريمه الله
شرفصادر اولان امر الهى يه امتثالا تميز اقوال مذكوره يه
مظهر اولانلره مراجعت ايتلرى واجب ايدوكى تنوير الابصار *
وشرحى درالمختار * وحاشيه سى ردالمختار * نام كتابلرده
كمال پاشا زاده كبى ذواتدن نقلا ذكر و بيان اولنمشدر *

مرصد ثانى

امام ابى حنيفه حضرتلرينك شرفياب صحبتى اولانلردن ابو
يوسفك و ياخود محمدك و ياسائرلرينك مذهبيله حكم امام همام
مشارالبهك مذهبيله حكم دينك اولديغنه دائردر * حنفى
اولان برذاتك مشارالبهمدن هرقنغيسنك مذهبيله حكم ايلر
ايسه امام همامك مذهبيله حكم ايلمش اولور * چونكه اصحاب
امام مشارالبه هرنه اجتهاد ايلمش ايسه لر انى جهات امام سويلمش
اولديغى درمختار ايله انك حاشيه سى اولان ردالمختار ك حبس
فصلنده مذكوردر * وتنقيح فتاواى حامديه نك كتاب الوقفنده
مذكوردركه حنفى المذهب اولان برذات امام يوسف ياخود
امام محمدك و ياسائر اصحابندن بريسنك مذهبيله حكم ايتديكى
وقت اكا امام اعظمك حكمنه مخالف برحكمدر دينلمز رأيده

ایدم ❁ مؤخرا امین الدین عبد العال نام علامنك كتاب
افتاواسنده برصراحت كوردمكه مألی برمفتی هرنه زمان امام
ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اصحابندن بریسنك قولنی الورسه
اشبو الدیغی قولك امام ابی حنیفه نك قولی اولدیغی قطعیا بیلمك
كركدر ❁ زیرا اصحاب ابی حنیفه نك ابو یوسف ومحمد وزفر
وحسن كبی كبارینك جمله سندن مرویدركه مشارالیهم بز
برمسئله ده برقول ایراد ایتمدك الا اوقولی استادیمز ابوحنیفه دن
روایت اوله رق سویلدك دیوب بوكه ایمان غلیظه ایله یمین
دخی ایتمشلردر ❁ حالبو مركزده اولنجه بحمدالله تعالی فقهده
تحقق ایدن هرجواب ومذهب انجق امام اعظم افندمز
مذهبیدر غیره نسبت اولنان مجاز یدر ❁

❁ مطلب ❁

(مشایخ اسلامیهٔ عثمانیه نك بزازیه قولنجه فتوا ویرملری علتنه دائردر)
اشبو تنقیح حامدیه نك شوقولنه و بزازی علیهنه اوله رق كتب
معتبرهٔ حنفیه وسائره دن امام محمد وابو یوسف مذهبی اوله رق
ایراد ایلمش اولدیغمز نقله نظرا بزازیه ده اولان فتوانك امام
ابی حنیفه دن روایت اولدیغنك ثبوتی ظاهر اولمشدر ❁ قالدیكه
بزازینك اوقولی اختیار وانك ایله افتا ایلمسی اول جناب مهر
عالمتاب رسالت علیه افضل التحیت افندمز حضرتلرینك حقنه
رعایة و بزازینك بولندیغی سكز یوز اون ایكی سنه سنده ناسك
احوالی فساد جهتندن تغیری اعتبارینه مبنیدر ❁ بالاده ذكر
اولندیغی وجهله تغیر احوال ناس رجحانی بیان اولمیان مسئله ده
باعث رجحان اوله جغندن ❁ وبالاخره ایسه فساد احوال ناس
زیاده لشوب اصحاب صلاح قلت بولدیغندن دولت عثمانیه

TBMM KUTUPHANESI

اقاها الله تعالی الی یوم القیامه ده احراز مشیخت اسلامیه ایدن علماء متجرین وفضلاء متدقین بزاز یه ده مذکور نقل ایله افتا ایلمشلردر * (س) * برمسئله ده بری حدا قتله * ودیکری عدم قتله دائر ایکی قول بولندیغی وقت مفتی وحاکم ایکنجی قوله میل ایتمك کرکدر دیو یازمش ایدیلر * بوراده اختیار ایدیلان شدت بوقاعده به مخالف کورنمزمی * (ج) * کورنمز چونکه قاعدهٔ مذکوره کندوده حق عبد بولنمیان یرده جاریدر * بو روایته کوره بونده حق عبد درکاردر بوکا کوره دیمك اولدیکه فتحوابن متجرین مشایخی خطایه نسبت ایلمك تساهلدر *

مرصد ثالث

سلاطین عثمانیه ادام الله تعالی الی یوم الساعه دن برذات خلافتسمات اریکه پیرای تخت عثمانی اولنجه مراعات ایلدکاری عادت حسنیه دائردر * مشار الیهم حضرات ندن برذات شوکتسمات خلافتکبرا وسلطنت عظما ایله تشرف ایتدکاری انده سلف عالیٔ خلافتپناهیلری جانبندن صادر اولمش بولنان اوامری کاکان ابقاسنی متضمن * وممالك محروسهٔ شاهانه زنده بولنان کافهٔ ولات عظام * وقضات ذوالاعلامك طرف همایونلرندن توکیل ایدلدکاری بنی حاوی وسعلن فرمان همایونلر اصدار وارسال بیوریلور * واوفرمان همایونلر محاکم شرعیه سجلات محفظه سنه قید ایدیلور * قضات مبعوثه اوفرمانلر ایله عمل ایتسونلر ایچون * خصوصا بولندیغمز اشبو بیك ایکیوز سکسان سکز سنه سی حدودنده مطلقا حدود بعد الاستیذان امر شریف سلطانی صادر اولدقدنصکره

اجرا اولنمق اوزره امر پادشاهی صادر اولغین الی الآن موجبنجه عمل اولنور * ایمدی تبین ایلدیکه هرحدی اجرا ایچون امر جدید سلطانی یه احتیاج واردر * بوندن ایچون اون بش سنه بلا عذر ترك اولنان دعوالر بنك بعضیلرینك استماعندن نهی پادشاهی صادر اولمش بولنمغله قضاة انکله عمل ایتمکده بولنیورلر * دعوای متروکه حقنده طرف سلطنتدن نهی تجدد ایتمدی وفرمان دخی نشر اولنمدی * دعوای مذکوره نك استماعی نه کیفیتده صحیح اولور ونه کیفیتده سلطان وبالده قالمز دیو توهم اولنمامق لازمکلور * بویله بردعوانك ظهورنده درحال استیذان اولنه رق امر پادشاهی استحصال ایتمك کرکدرکه بو بابده اهمال ایدنلر وبالده قالمزلر *

مرصد رابع

* (س) * انبیاء عظام علیهم الصلوة والسلامدن برنبی علیه السلامه سب سببیله مرتد اولان کسه ایله سائر الفاظ کفر سببیله مرتد اولان شخصك فرقی ندر * (ج) * بروایته کوره حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم افندمزه حاشا سب سببیله مرتد اولان کسه قتل اولنور * دنیاده توبه سی قبول اولمز * سائر الفاظ کفر ایله مرتد اولان کسه توبه ایتدکدن صکره قتل اولنمز * روایت اخرایه کوره حضرت نبی محترم صلی الله علیه وسلم افندمزه حاشا سب ایتمك سببیله مرتد اولان شخصك دنیاده توبه سی قبول اولنه رق قتل اولنمز * لکن تنکیل وتعزیر اولنور * الفاظ سائره ایله مرتد اولان شخصك توبه سی قبول اولنه رق قتل اولنمز * وبلاتعزیر وتنکیل سبیلی تخلیه اولنور *

TBMM KUTUPHANESI

جناب رسالتپناه علیه صلوات الاله افندمزه حاشا سب یاخود عیب ایله تعرض ایدن شخصك احوال وعاقبتنه دائردر ❋ شیخ علامه تقی الدین ابوالحسن علی بن عبد الکافی السبکی تغمده الله تعالی برحمته وغفرانه صارم المسلول نام کتابنده دیمشدرکه ❋ معلوم اولهکه بزمعاشر اهل سنت والجماعت هرنقدر بکسنه بوذکر اولنان حال بدفعاله دوچار اولوب بعدما اسلام اولوب اسلامیتنی ده تحسین ایلسه توبه سنك قبول اولنه رق حبسکندوسنك قتل اولنمیه جغی رأیینی اختیار ایلدك ایسه ده بو رأیی ایلروده امر ممکن اولدیغنه نظرا علی سبیل الفرض در ❋ یعنی معاذالله تعالی بو یله برادم بولنو بده جناب حق انی بلدیرمش فرض وتقدیر اولنسه حکمی بودر واخرتده ناجیه در دیمکدر ❋ بونکله برابر حال منهی مذکور کندودن صدور ایدن کسنه نك سوء خاتمه یه کرفتار اولماسندن خوف اولنور هرنه قدر توبه واستغفار ایله تجدید ایمان ایدر ایسه ده جناب حبیب آفریدنده دوعالم صلی الله تعالی علیه وسلم افندمز حضرتلرینه بومثللو تعرض پك بیوکدر ❋ بو بابده جناب منتقم جبارك ذات پیغمبری حقنده غیرتی شدید وحمایتی کامله در ❋ ایمدی بومثللوسب وعیب وتنقیص ویاتذییف ویاسائر فضاحت ایله بو ورطه یه کرفتار اولانلری جناب حقك رهین خذلان ایدرك ایمانی ارجاعه وهدایته وتوفیقه مظهر اولهماسندن دخی خوف اولنور ❋ بونك ایچون حصون وقلاعده هرنه زمان بو یله برحاله تعرض ایدنلر اولورایسه هلاك و پریشان اولورلر ❋ چونکه عادت الله بو یله جاری اولمقدر ❋ بزم کوروب ایشتدیکمز

TBMM KUTUPHANESI

کسه‌لردن پك چوقلری واردرکه بو یله حاله دوچار اولمغله برابر
هرنقدر دنیاجه قتلدن رهایاب اولمش ایسه‌لرده حاتمه‌لری
ردیه‌یه کرفتار اولدقلری جملهٔ اخبار بالغه‌دندر * جناب
رب الانام نور دیدهٔ کائنات علیه افضل التحیات افندمز
حضرتلری حق همایونلرنده درکار اولان غیرت الهیه‌سنه کوره
بوحال امر مبدع دکلدر * بوزمانلرده بوحاله دوچار اولانلردن
برکسنه کورمدمکه حیات ومماتندن هر بر امری منکوس
اولمیه * بنابرین زنهار زنهار انبیاء عظام علیهم الصلوة
والسلام حضراتی حقلرنده بومثللو فضاحت کلامدن لسانلرینی
وقلبلرینی محافظهٔ کاملهٔ صحیحه ایله محافظه ایدوب وهر وجهله
صاقنوب همیشه تعظیم واجلال وتوقیر ایله * وصلوة وسلام
وثناء جمیل ایله یاد وخشوع وخضوع ایله حقوق عظمالرنده کلام
سوق ایلمکه حصر نفس ودقت ایدیله که * بوحرکت هدایت
منقبت تعظیم انبیاء کرام علیهم الصلوة والسلام حقلرنده
جناب حقك بزه واجب قلدیغی احکام شرعیه‌دن برنجی قسم
اعظمیدر * نتکیم اسلامنی بیلدیکمز ذاتك دمنك عصمتیله
حکم ایلمکلکمز دخی تحلیل وتحریمدن جناب حقك جملهٔ
اوامر الهیه‌دن برامر واجب الاتباعه اتباعدن ناشیدر *
بوحالده شو ایکی مسئله یکدیکرینه منافی دکلدر * الله اعلم
بحقیقة الحال * ایشته سیف المسلول نام رساله‌نك بوتنبیه
حکمت بیانیله بوکتابك رهین اختتام اولمه‌سی میسر کردهٔ
جناب رب عزت اولمشدر (لمترجمه * ایا اخوان دین ویا مؤمنین
موحدین زنهار زنهار تیقظ وانتباه اوزره اولوب جمیع انبیا
ومرسلین صلوات الله وسلامه علیهم اجمعین حضراتی حق
ذیشانلرینه وعرض شریفلرینه توصل وتطرق ایدن کلمات

TBMM KUTUPHANESI

ناسزایی ناطقه پردازلقدن حذر واجتناب * وال وعترت واصحاب ذوالاحترامل‌ری حقلرنده دخی اطالهٔ لساندن زبانکزی امساك * اهم وواجب اولوب بونك خلافی حرکت سزاوار شان اهل ایمان اولمادیغی مستغنی عن البیان بولنمغله کافهٔ اهل ایمان لسان وقلبلرینی تحفظ کلی ایله حفظ ایدوب ذکری سبقت ایدن مفسد لئیم کبیلرك مقالات مفسدت اضلالاتنه الدانوب کندولرینی وخیم العاقبه بویله بر ورطهٔ هولناکه انداخت ایدوب محو وافنا اولهرق خسرانده قالمالری اخطار نیت خیریه‌سیله کوشهٔ نسیانده قالمش اولان اشبو نسخهٔ مبروکه‌نك ترجمه‌سنه کمال احتیاط ایله جرأت اولنوب انجق ارباب ازرا وازدرایی رد وصد ایچون جناب فاضل مؤلف مشارالیه حضرتلرینه پیرولکده بحسب المقام علی نهج التساؤل کرچه تحریره اجترا اولندی * لکن مقالات نابجایه نقطه وضعنده بیله اقشعرار جلد نمودار اولدیغی حقه عیاندر * عن غفلة سورج لسان واقع اولدی ایسه استغفرالله العظیم * تبت ورجعت الی الله الکریم * جناب مولای متعال حضرتلری جمله‌مزی غفلتدن ایقاظ ایدوب رضاسنه موافق عمللره موفق بیوروب اول حبیب اکرم ونبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم افندمز حضرتلرینك شفاعتلرینه نائل ایلیه آمین یامعین وصلی الله علی سیدنا محمد وعلی آل سیدنا محمد کلما ذکره الذاکرون وغفل عن ذکره الغافلون *

* منتخبات نعت شریف *

زهی پرتو نمای آفرینش * عیون کائناته نور بینش
اودر رونقطر از تاج لولاك * شه بالا نشین تحت افلاك
اودر شاه سریر لی مع الله * نه شاه اماملك جند وفلکجاه

TBMM KUTUPHANESI

اودر سلطان صاحب سر معراج * سریرش اوزره نعلینی کهر تاج
اودر خلق عظیم ایله معظم * پسندیده حبیب الله اعظم
رسول حق ابوالقاسم محمد * نبی هاشمی محمود واحمد
متنای سرو قدی قم فانذر * صبای کاتن اخلاقی فاصبر
خطوط رای انا فتحنا * لوای نصرتی انا کفینا
عطایای الهی قلمش ارضا * انی بر وفق منطوق فترضی
بیان معجز وهر نطق افصح * کتاب دین او منطقدن مصرح
حسنات افزا دکلمی هر کلامی * که سویلر نکتهٔ یحیی العظامی
مکمل نرکسنده کحل ما زاغ * دهانی غنچه سنده بوی ابلاغ
مکسر قاشلرندن طاق کسری * نقابی جنبشندن لات وعزی
اولدن نور حسنی جلوه داده * صنمار خاك راهنده فتاده
نوازش ایتدیکی ایچون هر یتیمه * اکا در یتیم اولمش تمیمه
اومه کوستره‌ی انکشت هلالی * ایکی شق اولسونمی بدرمالی
عجبمی ابرا واورایسه سایبانی * بکونشدن صاقنور مولامی انی
ختام مسکیدر مهر نبوت * که ابتدای انبیایه خاتمیت
مکرمدر اکرچه نسبل آدم * مفضل جمله دن اول ذات اکرم
مبارك ذاتی حقك رحمتیدر * نیازی امتیدر امتیدر
سرای شرعنك اول چار یاری * معلا چار رکن استواری
نجوم اهتدا اصحاب وآلی * نه نجم اما فلکدن قدری عالی
روان ایله او نور مجتبایه * سلاتیله سلام بی نهایه

﴿ دیکر نعت شریف ﴾

بنی رد ایتمه باب دولتکدن * دخیلك یارسول الله دخیلك
شمار ایله بنیده امتکدن * دخیلك یارسول الله دخیلك
اکرچه جمله دن برتر کناهم * ولیکن غم یم هیچ پادشاهم

TBMM KUTUPHANESI

كه ستين اول واخر پناهم * دخيلك يا رسول الله دخيلك
سكا ازجان دل اولدم افتاده * نهاده كردنم طوق رضاده
معين اول بنده كه روزجزاده * دخيلك يارسول الله دخيلك
مدد عشقكده بى صبروشكيم * جمالك كلشننده عندليبم
قولكده امتندن برغريبم * دخيلك يارسول الله دخيلك

* صلاتيله سلامه وقت ايرشدى سوز بولوب انجام *
* كه زيرا بوكتابه خاتمه حسن تحيتدر *
* ايده ايصال ريم اول صلاتى روضهٔ پاكه *
* كه مقدارك انك فهم ايلمك مخصوص حضرتدر *

اللهم صل على محمد وعلى آل محمد كما صليت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم انك حميد مجيد * اللهم بارك على محمد وعلى آل محمد كما باركت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم انك حميد مجيد * اللهم وترحم على محمد وعلى آل محمد كما ترحمت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم انك حميد مجيد * اللهم وتحنن على محمد وعلى آل محمد كما تحننت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم انك حميد مجيد * اللهم داحى المدحوات وبارئ المسموكات اجعل شرائف صلواتك ونواحى بركاتك ورأفت تحننك على محمد عبدك ورسولك الفاتح لما اغلق والخاتم لما سبق والمعلن الحق بالحق والدامغ لجيشات الاباطيل كما حمل فاضطلع بامرك لطاعتك مستوفزا فى مرضاتك داعيا لوحيك حافظا لعهدك ماضيا على نفاذ امرك حتى اوراقبسا لقابس الاءالله تصل باهله اسبابه به هديت القلوب بعد حوضات الفتن والاثام وانهج موضحات الاعلام ونائرات الاحكام ومنيرات الاسلام. فهو امينك المأمون وخازن علمك المخزون وشهيدك يوم الدين وبعيثك نعمة ورسولك بالحق رحمة * اللهم

TBMM KUTUPHANESI

ابعثه مقاما محمودا يغبطه فيه الاولون والاخرون * اللهم صل
على محمد وعلى آله وصحابه واولاده وازواجه واهل بيته واصهاره
وانصاره واشياعه ومحبيه وامته وعلينا معهم اجمعين *
يا ارحم الراحمين * اللهم اغفر لمحمد وتقبل شفاعته واغفر لاهل
بيته واغفر لى ولوالدى وما ولدا وارحمهما السلام علينا وعلى
عباد الله الصالحين * ولجميع المؤمنين والمؤمنات يوم يقوم الحساب *
وصلى الله على سيدنا محمد وعلى آله كلما ذكره الذاكرون * وغفل
عن ذكره الغافلون *

قد تم ترجمة سيوف القواطع * بعون الملك الجامع النافع * وقد تصادف
الختام * بشهر ولد فيه سيد الانام * عليه اشرف الصلوة واتم السلام
فى ثمانية وتسعين ومأتين بعد الالف من السنة الهجرية المصطفويه
عليه وعلى آله من التصلية والتحية وانا المترجم الفقير الحقير
الى الاء ربه المجى السيد محمد خير الدين الفيضى الاستانبولى
الجائز للمولوية عفى عنه برب البرية * ابن العالم الكامل المتبحر *
والصالح زاهد المتبرر * احمد خليل الفوزى الفلبه وى
اكرم الله تعالى باطفه الخفى والجلى ونفعنا بطول
بقائه الصمدى * ابن العالم الزاهد التقى مصطفى
النقشبندى الفلبه وى * ابن العالم الكامل الصالح
عبد الله ابرو سه وى غفر الله لهما ولوالديهما
واجدادهما ولمن طالعه بعين اللطف والبر
وان دعالهم بدعاء الخير وصلى الله على
سيدنا محمد وعلى آله وصحبه وسلم
تسليما كثيرا والحمد لله
رب العالمين اولا
وآخرا

TBMM KUTUPHANESI

(شعرای عصردن مکرمتلو مصطفی عاصم افندینك تاریخ بلغاریدر)

* سزادر نامنه دینمه سیوف زیرا که قاطعدر *
* سر اهل نفاقی سیف شرعیله ایدر امحا *

* نه سیف اما سراپا عقد وجوهرله مرصعدر *
* انك هر بابی برفصل هر فصولی درة یکتا *

* انی تألیف وتنظیم ایلش اما که برتحریر *
* که استاذ اساتیذ وصفیدر بالاتفاق حالا *

* سر تاج افاضل مفخر اهل معارفدر *
* وکیل الدرس همنام خلیل حضرت مولا *

* خدا حفظ ایلیه شیرازهٔ عمرین مصائبدن *
* طوره دار کتاب دهرله اول نسخهٔ کبرا *

* اوذانك نجل پاکی حضرت دانای خیرالدین *
* افندی ایلش ترکی لسانیله انی املا *

* وجود ازمن وقف ایلش علم وکمالاته *
* فضائل اهلنه جمله اولوب ذاتی شرفبخشا *

* مقامك ذات حق اوج ثریایه عدیل ایتسون *
* توجهکاه عالم اول مثال کعبهٔ علیا *

* نوله تاریخی چارکوشه یه عاصم عیان ایتسه م *
* بجا اولدی سیوف القاطعه بوترجمه حقا *

سنه

١٢٩٨